

L. as.

257

5

4° L. as. 257 3

Ex bibliotheca
Steph. Quatremeri.

THE
PERSIAN INTERPRETER:

IN THREE PARTS.

A
GRAMMAR
OF THE
PERSIAN LANGUAGE.

PERSIAN EXTRACTS,
IN
PROSE AND VERSE.

A
VOCABULARY:
PERSIAN AND ENGLISH.

By the Rev. EDW. MOISES, M. A.
Trin. Coll. Cambridge;
And Master of the Royal Grammar-School,
Newcastle upon Tyne.

NEWCASTLE:

PRINTED BY S. HODGSON:

SOLD BY J. SEWELL, MESS. EGERTON, MESS. PAYNE & SON, J. MURRAY,
AND T. DEIGHTON, LONDON; MESS. PRINCE & COOK, OXFORD;
MESS. MERRILL, AND W. LUNN, CAMBRIDGE; W. TES-
SEYMAN, YORK; AND BY W. CHARNLEY, AND
R. FISHER, NEWCASTLE UPON TYNE.

1792.

THE
PERSIAN INTERPRETER:
IN THREE PARTS.

A
GRAMMAR
OF THE
PERSIAN LANGUAGE.

PERSIAN EXTRACTS
IN
PROSE AND VERSE.

A
VOCABULARY
PERSIAN AND ENGLISH.

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

NEWCASTLE

PRINTED BY A. HODGSON

1800 BY J. BARNES, NEWCASTLE, NEWCASTLE & CO. (LONDON)
AND J. BARNES, LONDON, NEWCASTLE & CO. (LONDON)
NEWCASTLE, AND W. BARNES, LONDON, NEWCASTLE & CO. (LONDON)
NEWCASTLE, AND W. BARNES, LONDON, NEWCASTLE & CO. (LONDON)
NEWCASTLE, AND W. BARNES, LONDON, NEWCASTLE & CO. (LONDON)

1800

26 B524

TO
THE RIGHT REVEREND
THE
LORD BISHOP
OF
PETERBOROUGH,
THIS WORK
IS RESPECTFULLY INSCRIBED,
BY HIS
LORDSHIP'S

MOST OBLIGED

NEWCASTLE,
August, 1792.

AND MOST OBEDIENT SERVANT,

EDWARD MOISES.

TO
THE RIGHT REVEREND
THE
LORD BISHOP
OF
PETERBOROUGH.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

IS RESPECTFULLY INSCRIBED,

BY HIS

LORDSHIP,

Most obedient

NEWCASTLE
August 1891

AND MOST OBEIENT SERVANT,

EDWARD MOISE.

P R E F A C E.

IT should seem to afford matter of just surprize, that, in a country where a taste for polite learning is so generally diffused, the study of the Persian Language, so simple in its construction, yet so beautiful and copious, and which abounds with so many valuable writings in every branch of literature, should be almost unknown, except to some few in India, whose particular views have led them to cultivate a knowledge of the languages of Asia: And yet, when the extreme scarcity of printed books, the enormous expence of dictionaries and manuscripts, and the difficulty of reading those manuscripts when procured, are considered, much of this surprize will abate. But the cause which perhaps has operated most powerfully in preventing the more general study of this fascinating language, is, the too prevalent notion, that, even in the most favourite writings of Persia, little else is to be met with, but uninteresting fable and wild romance. That the Persians, a people remarkable for a warmth of fancy, unknown to the inhabitants of colder climates, should sometimes have indulged themselves in compositions of this description, where imagination obscures the taste, and blinds the judgment, can scarce be matter of wonder; nay, it must be candidly admitted by the most strenuous assertor of the excellence of the Persian writers, that even too many of their historians have wantoned in the regions of fiction, and adopted a style, which will not stand the test of European criticism. But as it would be unfair to estimate the value of the English language by the numerous productions of novelists and writers of romance, instead of appretiating it by the works of Milton, of Shakespeare, of Addison, and a thousand other splendid monuments

of British talents and British taste; so it would be equally absurd to under-rate the merit of the Persian authors, from a perusal of the numberless tales of the wars of the Peris and Dives, and of the Simurgh and the fabulous mountain Kaf.

Whoever will enable himself to read the best Persian authors in the original language, will acknowledge, that his labour has not been misapplied. He will, in the Shah Nameh of Ferdusi, find a poem, which, if it have not all the regularity of the epic, as defined by the critics; yet, from the majesty of its style, and the harmony of its numbers, may, as Addison observes of the Paradise Lost, be justly stiled a *divine poem*. In the Odes of Hafez and of Jami, he will meet with a glow of fancy, tempered with a delicacy of taste, and conveyed in an elegance of language, which will highly gratify him; and, unless he be bigotted in favour of the justly-celebrated writings of Greece and Rome, he will not withhold from them their due tribute of admiration and applause, even after having been accustomed to admire the exquisitely-finished odes of Anacreon and Horace. Numerous, indeed, are the other authors, who have excelled in every species of poetical composition. But it is not in the poets alone, that the student will meet with pleasure and instruction: History and philosophy are ready to present to him whatever is curious or interesting. In history, although he will not always find that chastity of style, and simplicity of diction, which should be the leading features of this kind of writing; yet he will meet with such great and striking beauties in the works of Khondemir, Abu'l Fazel, Ali Yezdi, and many others, that he will wish the rules of criticism were less severe, and will be tempted to admire numberless passages, which, in the severity of his cooler judgment, he will be compelled to condemn, as overcharged with ill-timed and injudicious ornaments. The miscellaneous work, called the Negaristan, by Jouini, will furnish him with an infinite number of anecdotes and facts in eastern story, which he will see most beautifully applied to moral instruction;

and he will be delighted, and at the same time improved, by the fine strain of morality in the Gulistan of Sâdi, and by the instructive tales and fables contained in the Anvar Soheili of Cashefi.

No wonder, that men of liberal minds, who had read and admired the beautiful writings of Persia, instead of enjoying in secret their hoard of manuscripts, like the miser bending over his beloved treasure, should have generously lamented the want of printed books and other aids, which might enable the rest of the world to participate in their pleasure: But whilst almost every writer, who has had occasion to speak of this language, has expressed his surprise and regret at this want, little in the mean time has been done towards this desirable end. It is to be wished, that Sir William Jones or Mr Richardson ("names dear to every oriental scholar") could have found leisure from their other important studies and pursuits, to have drawn forth some of the more valuable authors from the dust and gloom of public libraries: And yet, perhaps, the drudgery of collating manuscripts is better adapted to moderate abilities, aided by patient industry, than to genius and brilliant talents. Should the public agree with me in this opinion, and should it not frown upon my undertaking, I shall, instead of repining at the present want of means to study the Persian language, endeavour to remedy it, to the best of such abilities as I possess, by presenting it with an edition of the select works of some of the most favourite Persian authors.

With respect to the following work, its principal and highest aim is, to serve as an introduction to the more finished performance of Sir W. Jones. In the first sixteen pages, there are a few observations on the alphabet, which were intended to remove some impediments, which had either escaped the notice of, or were thought too minute by, the learned and elegant author of the Persian Grammar. The grammatical part, contained in thirty-six pages, was rendered thus compendious, from a conviction, that the rule, *quicquid præcipies esto brevis*, should be carefully observed. The praxis, and the short exercises

annexed, were added with a view of imprinting more strongly on the student's memory the different rules of grammar, which should be well understood before he proceeds to the second part. The Extracts and the Vocabulary were meant to supply, for some time, the want of a dictionary and other books.

Conscious as I am of the general imperfection of this compilation, I am sensible, that, in all probability, it contains a too plentiful harvest of errors, and will afford ample scope for puny criticism; whilst I cheer myself with the hope, that the liberal critic, and the self-taught student in the Persian language, will find several difficulties cleared up, and some assistance offered him, which was before wanting, and which may not prove altogether unacceptable.

التماس از فضاي روزگار و بلغاي ادوار آنست هر جا که
سهوي و خطاي واقع شود بذيل کرم بپوشند و قلم اصلاح
بر آن جاري دارند *

“ My request from the learned of time, and the ripened of ages, is this,—
Wherever there shall occur an omission or error, cover it with the mantle of
generosity, and hold the pen of correction running over it.”

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42
43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54
55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66
67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78
79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90
91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102
103	104	105	106	107	108
109	110	111	112	113	114
115	116	117	118	119	120
121	122	123	124	125	126
127	128	129	130	131	132
133	134	135	136	137	138
139	140	141	142	143	144
145	146	147	148	149	150
151	152	153	154	155	156
157	158	159	160	161	162
163	164	165	166	167	168
169	170	171	172	173	174
175	176	177	178	179	180
181	182	183	184	185	186
187	188	189	190	191	192
193	194	195	196	197	198
199	200	201	202	203	204
205	206	207	208	209	210
211	212	213	214	215	216
217	218	219	220	221	222
223	224	225	226	227	228
229	230	231	232	233	234
235	236	237	238	239	240
241	242	243	244	245	246
247	248	249	250	251	252
253	254	255	256	257	258
259	260	261	262	263	264
265	266	267	268	269	270
271	272	273	274	275	276
277	278	279	280	281	282
283	284	285	286	287	288
289	290	291	292	293	294
295	296	297	298	299	300
301	302	303	304	305	306
307	308	309	310	311	312
313	314	315	316	317	318
319	320	321	322	323	324
325	326	327	328	329	330
331	332	333	334	335	336
337	338	339	340	341	342
343	344	345	346	347	348
349	350	351	352	353	354
355	356	357	358	359	360
361	362	363	364	365	366
367	368	369	370	371	372
373	374	375	376	377	378
379	380	381	382	383	384
385	386	387	388	389	390
391	392	393	394	395	396
397	398	399	400	401	402
403	404	405	406	407	408
409	410	411	412	413	414
415	416	417	418	419	420
421	422	423	424	425	426
427	428	429	430	431	432
433	434	435	436	437	438
439	440	441	442	443	444
445	446	447	448	449	450
451	452	453	454	455	456
457	458	459	460	461	462
463	464	465	466	467	468
469	470	471	472	473	474
475	476	477	478	479	480
481	482	483	484	485	486
487	488	489	490	491	492
493	494	495	496	497	498
499	500	501	502	503	504
505	506	507	508	509	510
511	512	513	514	515	516
517	518	519	520	521	522
523	524	525	526	527	528
529	530	531	532	533	534
535	536	537	538	539	540
541	542	543	544	545	546
547	548	549	550	551	552
553	554	555	556	557	558
559	560	561	562	563	564
565	566	567	568	569	570
571	572	573	574	575	576
577	578	579	580	581	582
583	584	585	586	587	588
589	590	591	592	593	594
595	596	597	598	599	600
601	602	603	604	605	606
607	608	609	610	611	612
613	614	615	616	617	618
619	620	621	622	623	624
625	626	627	628	629	630
631	632	633	634	635	636
637	638	639	640	641	642
643	644	645	646	647	648
649	650	651	652	653	654
655	656	657	658	659	660
661	662	663	664	665	666
667	668	669	670	671	672
673	674	675	676	677	678
679	680	681	682	683	684
685	686	687	688	689	690
691	692	693	694	695	696
697	698	699	700	701	702
703	704	705	706	707	708
709	710	711	712	713	714
715	716	717	718	719	720
721	722	723	724	725	726
727	728	729	730	731	732
733	734	735	736	737	738
739	740	741	742	743	744
745	746	747	748	749	750
751	752	753	754	755	756
757	758	759	760	761	762
763	764	765	766	767	768
769	770	771	772	773	774
775	776	777	778	779	780
781	782	783	784	785	786
787	788	789	790	791	792
793	794	795	796	797	798
799	800	801	802	803	804
805	806	807	808	809	810
811	812	813	814	815	816
817	818	819	820	821	822
823	824	825	826	827	828
829	830	831	832	833	834
835	836	837	838	839	840
841	842	843	844	845	846
847	848	849	850	851	852
853	854	855	856	857	858
859	860	861	862	863	864
865	866	867	868	869	870
871	872	873	874	875	876
877	878	879	880	881	882
883	884	885	886	887	888
889	890	891	892	893	894
895	896	897	898	899	900
901	902	903	904	905	906
907	908	909	910	911	912
913	914	915	916	917	918
919	920	921	922	923	924
925	926	927	928	929	930
931	932	933	934	935	936
937	938	939	940	941	942
943	944	945	946	947	948
949	950	951	952	953	954
955	956	957	958	959	960
961	962	963	964	965	966
967	968	969	970	971	972
973	974	975	976	977	978
979	980	981	982	983	984
985	986	987	988	989	990
991	992	993	994	995	996
997	998	999	1000	1001	1002

17. Ziad	ز	ز	—	—	z
18. Zzad	ض	ض	ض	ض	z̄
19. Tta	ط	ط	ط	ط	t̄
20. Zza	ظ	ظ	ظ	ظ	z̄
21. Ain	ع	ع	ع	ع	â
22. Ghain	غ	غ	غ	غ	gh
23. Fa	ف	ف	ف	ف	f
24. Kaf	ق	ق	ق	ق	k
25. Caf	ك	ك	ك	ك or ك	c
26. Gaf	گ	گ	گ	گ or گ	g
27. Lam	ل	ل	ل	ل	l
28. Mim	م	م	م	م	m
29. Nun	ن	ن	ن	ن	n
30. Vau	و	و	و	و	u, v, or w
31. Ha	ه or ه	ه	ه	ه	h
32. Ya	ي	ي	ي	ي	i or y
— Lam-Alif	لا	لا	لا	لا	l-a
— Eht	ه or ه	ه	—	—	t̄

THE ALPHABET.

PART I.

INITIALS.

MEDIALS.

FINAL.

Power.

I.

II.

III.

IV.

Name.

a	ا	آ	ا	ا	1. Alf
b	ب	ب	ب	ب	2. Ba
p	پ	پ	پ	پ	3. Pa
t	ت	ت	ت	ت	4. Ta
l	ث	ث	ث	ث	5. Sa
j	ج	ج	ج	ج	6. Jim
ch	چ	چ	چ	چ	7. Chim
h	ح	ح	ح	ح	8. Hha
kh	خ	خ	خ	خ	9. Kha
d	د	د	د	د	10. Dal
z	ذ	ذ	ذ	ذ	11. Zal

GRAMMAR

OF THE

PERSIAN LANGUAGE.

zh	ژ	ژ	ژ	ژ	12. Za
s	س	س	س	س	13. Sha
sh	ش	ش	ش	ش	14. Shin
s	ص	ص	ص	ص	15. Shm
z	ز	ز	ز	ز	16. Shm
z	ض	ض	ض	ض	17. Shd
z	ظ	ظ	ظ	ظ	18. Zhad
t	ط	ط	ط	ط	19. Ta
z	ظ	ظ	ظ	ظ	20. Zha

THE ALPHABET.

NAME.	FINALS.		MEDIALS.	INITIALS.		POWER.
	IV.	III.		I.		
1. Alif	ا	ا	ا	ا	a	
2. Ba	ب	ب	ب	ب	b	
3. Pa	پ	پ	پ	پ	p	
4. Ta	ت	ت	ت	ت	t	
5. Sa	ث	ث	ث	ث	f	
6. Jim	ج	ج	ج	ج	j	
7. Chim	چ	چ	چ	چ	ch	
8. Hha	ح	ح	ح	ح	h	
9. Kha	خ	خ	خ	خ	kh	
10. Dal	د	د	د	د	d	
11. Zal	ذ	ذ	ذ	ذ	z	
12. Ra	ر	ر	ر	ر	r	
13. Za	ز	ز	ز	ز	z	
14. Zha	ژ	ژ	ژ	ژ	zh	
15. Sin	س	س	س	س	s	
16. Shin	ش	ش	ش	ش	sh	
17. Sfad	ص	ص	ص	ص	s	
18. Zzad	ض	ض	ض	ض	z	
19. Tta	ط	ط	ط	ط	t	
20. Zza	ظ	ظ	ظ	ظ	z	

21. Ain	ع	ع	ا	ا	â
22. Ghain	غ	غ	خ	خ	gh
23. Fa	ف	ف	ف	ف	f
24. Kaf	ق	ق	ق	ق	k
25. Caf	ک	ک	ک	ک or ک	c
26. Gaf	گ	گ	گ	گ or گ	g
27. Lam	ل	ل	ل	ل	l
28. Mim	م	م	م	م	m
29. Nun	ن	ن	ن	ن	n
30. Vau	و	و	و	و	u, v, or w
31. Ha	ه or ه	ه	ه	ه	h
32. Ya	ی	ی	ی	ی	i or y
— Lam-Alif	لا	لا	لا	لا	l-a
— Eht	ه or ه	ه	ه	ه	t

OF THE ALPHABET.

THE learner must, in the first place, be informed, that the Persians, in common with the Arabians and Turks, write from the right-hand to the left. The alphabet, he will perceive, consists of thirty-two letters; and is that of the Arabians, with the addition of the letters پ p چ ch ژ zh گ g. Upon examining any particular column, he will find, that several of the letters differ merely in the number and situation of the diacritical points; as in the first co-

lumn, ط ض ص ش س ز ر ن د خ ح چ ج ث ت پ ب; so that, in effect, there are only seventeen different shapes of letters in each column. The printed characters, being an imitation of the Niskhi, or common hand, used in the Arabian, and many of the Persian, manuscripts, have variations of shape, for the more convenient connection with one another, according as they occur at the beginning, middle, or end of a word. This variety of shape in the different situations of a word being one of the principal difficulties the Persian student has to encounter, it will be necessary to explain the use of the several columns of the alphabet.

OF INITIALS.

THE letters of the first column are formed to connect themselves with the letter following; as will be seen, by attending to the initial letter in the several words چشم جام تهين تو پري بر &c.

The letters ا a د d ذ z ر r ز z ژ zh و v, must be excepted, as they admit of no connection with the following letter; as in the words وجود زبان زير رستن ذهب دفتر امير.

OF MEDIALS.

EACH letter, in the column of medials, is so shaped, as to connect with the letter both before and after it; as ج j in مجلس m in امير i in تيام &c.

The above-mentioned unfociable letters must be again excepted, which can only be connected with the preceding letter. After any of these seven letters, instead of a medial, the next must be taken from

the column of initials: Thus, the initial ج j is used after ا a in حاجت y after د d in پدید m after ر r in شرمسار &c. &c.

When several of these letters follow one another, they cannot be connected at all; as in the words اورا داوری اوردن راه.

OF FINALS.

WHEN the final letter is immediately preceded by any of the seven letters ا د ذ ر ز و, it must be taken from the fourth column, or unconnected finals; as in پری بده جهان &c.

After all the other letters, the third column, or connected finals, are used; as جمع â in ترسی i in شیرمست t in &c.

THE learner will perceive, from these observations, that the principal difficulty in the combination of the Persian letters into words, arises from the imperfect shapes of the letters ا د ذ ر ز و; and from hence, also, the necessity of the fourth column, or unconnected finals.

IN order to render the characters more familiar to him, the learner would do well to separate a number of words into their component letters, and, after a proper interval, combine them into the original words again, by the help of the alphabet and the above remarks. Thus, suppose the left side of the page to have been a number of words thus separated; then

4 3 2 1
م ج ل س
ج ه ا ن

PART I.

} when connected, form

B

4 3 2 1
مجلس
جهان

امير	امي ر
بوستان	ب و س ت ا ن
مشكوبوي	م ش ك ب و ي
تصنيف	ت ص ن ي ف
كهقل	ك م ع ق ل
	ك ت ا ب
	ا ي ش ا ن
	ك ا ش ف ي
	ج و ي ن ي
	د ا ن ش م ن د
	م ج ن و ن
	ف ر د و س ي
	ن گ ا ر س ت ا ن
	ه م چ ن ي ن
	ا و ر ا
	ط و ط ي
	ر و ي
	ي ا ق و ت

when connected,
form

IT must be remarked, that there are no capital letters in Persian; and when the letters are written separately, the fourth column, or unconnected finals, are used.

OF CONSONANTS.

ب b
پ p
ت t

Are pronounced as their corresponding letters in English.

- ث f As in English. The long f is used, to distinguish it from س s.
- ج j As in judge, joy.
- چ ch Sounded as in church, chearful.
- ح h A very strong aspirate.
- خ kh Sounded nearly as ch in character.
- د d }
 ذ z } Pronounced as d, z, and r, in English.
 ر r }
- ز z Sounded as the English z.
- ژ zh As f in leifure; where it has the found of zh.
- س s As the s in sound, sun.
- ش sh Pronounced as in sheep, shark, &c.
- ص s̄ Sounded more forcibly than س s.
- ض z̄ Pronounced nearly as ز z.
- ط t̄ Rather more forcibly than the common ت t.
- ظ z̄ Nearly as zz.
- غ gh As in the word ghost.
- ف f Sounded as in English.
- ق k A guttural kind of k.
- ک c Always founded as k; even before e and i.
- گ g Always pronounced as in gave, get, give, gone, gun; never as in genius, or giant.
- ل l }
 م m } As in English.
- ن n As in English; except before ب b; when it takes the found of م m; as عنبر âmber.

و v or w When a consonant, it is pronounced as v or w in English.

ه h A flight aspirate; as in humility.

ي y Sounded as y in youth, when a consonant.

ل l-a A contracted form of writing ل l and ا a.

آ ä t Pronounced as the common ت t. It is sometimes used in Arabic words, incorporated into the Persian; though it is generally changed into the common ت t.

WHEN the mark ^ˆ called Teshdid is placed above a consonant, it shews that it must be pronounced as a double letter; as ترّ terreh.

OF THE LONG VOWELS.

ا a Pronounced as in the words all, call.

ع â Often sounded as au or aw; though it is variously pronounced; as o, i, ai, &c.

و u When a vowel, it is sounded as oo in book.

ي i As a vowel, it is pronounced long; as ee in green.

THE mark ^ˆ called Medda is sometimes placed over ا; as آ á; which gives it a broader sound.

The mark ˆ, or Hamza, over ه, supplies the place of ي.

The mark ˆ, together with ˆ, as ˆ, when placed over the letter ه, stand for ای: Thus, پرسیده ای for پرسیده.

OF THE SHORT VOWELS.

BESIDES the above vowels, which are generally pronounced long, it is necessary to supply some short vowel in reading, when several consonants come together, without any vowel between them: Thus, in the first word that occurs to me, بدست *bdst*; it would be impossible to articulate it, without adding some vocal sound after ب *b* and د *d*.

The Hebrew, Arabic, and Sanscrit, with the other Asiatic languages, which have any connection with them, are formed upon this principle, of omitting the short or inherent vowel, as it is termed by some grammarians. This vowel is very differently pronounced, even in the different syllables of the same word; so as to assume the short sound of each of the five English vowels. The difficulty then is, what vowel must be supplied in each case. “Now, since the rapidity of utterance makes it often difficult to distinguish with precision the sound of one short vowel from another, and renders it consequently of little importance which is used, and since the true pronunciation of no language can be taught with any degree of exactness by written rules, those who travel into the country where the language is spoken, will find their ear the surest and the easiest guide; to those who do not, the most courtly and the most vulgar pronunciation must be equally unimportant.” But as some vowel must, at all events, be supplied, in order to articulate the generality of Persian words which occur, the Italic *e* is here made the general substitute. By this means, the most perplexing part of the Asiatic languages will be rendered extremely simple. It is not pretended that the short *e* will always give the true and accurate sound of this omitted vowel; it will frequently prove otherwise; but it will answer every useful purpose to

the learner, and will no longer affright him with an imaginary difficulty, which has deterred numbers from making any progress in a language, perhaps the most remarkable in the world, for regularity of inflexion, and the most beautiful simplicity of construction.

THE following verses, in which each Persian word is explained in European characters immediately below it, were chosen, with a view, that the student, after he had acquired some knowledge of the Persian, might consult the first paper in the first volume of the Asiatic Researches, written by Sir Wm Jones; where, after treating of the method of expressing the Asiatic languages in European characters, he gives this poem as a specimen of his plan of noting the Persian, and as coming nearest the true Isfahani pronunciation.

A PERSIAN POEM.

شیرمست سر پستان الم

alem pestane sere Shirmeste

پورش یافته دامن غم

ghem damene yaftehe perveresh

آب رنگ و رخ لیلای جنون

jenun lilaye rekhe u reng ábe

خال رخساره هامون مجنون

Mejnun hamun rekhsarehe khale

یافت چون راه بکاشانه عشق

âshk becashanehe rah chun yaft

آستان شد بدر خانه عشق
âshk khanehe bedere shed âsetan

بر سرش شخص جنون سایه فکند
fecend sayeh jenun shekhse seresh ber

قصه عاشقیش گشت بلند
belend gesht âashekiesh kēsehe

در عرب هر طرفی غوغا شد
shed ghugha terefi her âreb der

نقل او نقل مجالس ها شد
shed mejales-ha nekle au nekle

بود امیری بعرب والا شان
shan vala beâreb amiri bud

صاحب مکنّت و ثروت بجهان
bejehan fervet u mecnet sāhebe

ترک تاز غم هجران دیده
dideh hejran gheme taze terc

پر شکل داغ محبت چیده
chideh mehebbet daghe gele per

دیده در طفلی خود سوز فراق
ferak suze khud tefleye der dideh

تلخي زهر فراقش بهذاق
beimezak ferakesh zehre telkheye

يافت چون قصه آن درد سگال
segal derd án kesehe chun yaft

کرد فرمان بغلامي در حال
hal der beghelami ferman cerd

که سوي نجد قدم ساز زسر
zeser faz kedem nejd fuye ceh

شو به تعجيل روان چون صرصر
serser chun revan tâjil beh shu

آن که دل برده زمجنون بنگاه
benegah zemejnun berdeh del keh án

به برم زود بياور همراه
hemrah beyaver zud berem beh

رفت و آورد غلامک در حال
hal der ghelamec áverd u reft

ليلي آن پادشه ملک جمال
jermal melce padeshehe án Lili

بغلامي دگرش شد فرمان
ferman shed degeresh beghelami

که تو هم شو بسوي دشت روان
revan desht besuye shu hem tu ceh

جانب زینت ارباب جنون
jēnun arbabe zinete janebe

شمع پر نور محبت مجنون
Mejnun mehebbet nure per shemâ

زود آور برم آن سوختہ را
sukhtehra ân berem âver zud

آن جگر سوز غم اندوختہ را
andukhtehra ghem suz jeger ân

رفت و برگشت غلامک چو نگاه
negah chu ghelamec bergesht u reft

والی کشور عشقش ہمراہ
hemrah âshkesh ceshvere valeye

کرد اورا چو نظر مرد امیر
amir merde nezer chu aura cerd

دید زاری بغم عشق اسیر
asir âshk begheme zari did

بر سرش شخص جنون کردہ وطن
veten cerdeh jēnun shekhse seresh ber

زخم ہجران بہ تنش پیراہن
pirahen tenesh beh hejran zekhme

موي سر بر بدنش گشته قبا
keba geshteh bedenesh ber ser muye

موزه از آبله پا بر پا
pa ber pa ábelehe az muzeh

شانه از خار مغیلان بر موش
mush ber meghilan khare az shaneh

خرقه از ریگ بیابان بر دوش
dush ber biaban rige az kherkeh

گفت کای گم شده وادی غم
ghem vadeye shedehe gem cai geft

هیچ خواهی که تمنّات دهم
dehem temennat ceh khwahe hich

سرفرازت کنم از مکنت و جاه
jah u mecnet az cenem serferazet

لیلی آرم ببرت خاطر خواه
khwah khater beberet árem Lili

گفت نی نی که بعید است بعید
bâid bâidast ceh ni ni geft

ذره را هم نظری با خورشید
khurshid ba nezeri hem zerrehra

گفت خواهی که کنی راست بگو
begu rast ceni ceh khwahi geft

سیر آن صفحه رخسار نکو

necu rekhsare sefhehe an sire

یا نداری بجمالش میلی

mili bejemalesh nedari ya

راست بر گوی بجان لیلی

Lili bejane guye ber rast

گفت کای قدوه ارباب کرم

cerem arbabe kedvehe cai geft

ذره خاک درت تاج سرم

serem taje deret khace zerrehe

بر دلم درد زلیلی کافیس

cahist zelili derd delem ber

خواهش وصل زبی انصافیس

ansafist zebi vesel khwaheshe

بهر خورسندی این جزو حقیر

hekir jezve ain khursendeye behre

بس بود پرتوی از مهر منیر

menir mehre az pertevi beved bes

گفت و گردید سوی دشت روان

revan dasht suye gerdid u geft

دیده گریان و مژه اشک فشان

feshan ashc mezheh u geryan dideh

NOTHING will conduce so much to the acquiring a perfect knowledge of this difficult combination of letters, as writing a number of lines, from the Extracts, in European characters, and afterwards turning them back again into the Persian, and then comparing them with the original.

The following ode is added, that the learner may examine himself, whether he has acquired a competent knowledge of the Persian characters, with the method of combining them into words, before he proceeds to study the parts of speech.

A N O D E.

Ai bad shemime yar dari

Zan tehefehe meshcbar dari

Zenhar mecen deraz desti

Ba terrehe au checar dari

Ai gel tu ceja u rui zibash

Au meshc u tu kharbar dari

Rihan tu ceja u khete sebzesh

Au tazeh u tu ghebar dari

Nerces tu ceja u chesheme mestesh

Au serkhush u tu khemar dari

Ai seru tu ba kede belendesh

Der bagh cheh aatbar dari

Ai âkel tu ba wejude âshekesh

Der dest cheh akhtiar dari

Ruze beresi bewesal Hafez

Ger takete antezar dari.

In order to turn these, or indeed any other, lines, into Persic characters, nothing further is necessary, than to strike out the Italic *e*, and to attend carefully to the accents and marks above several of the letters; as *a*, *á*, *â*,—*t*, *t*,—*f*, *s*, *s*,—*h*, *h*,—*z*, *z*, *z*, *z*; and also to observe, that *ch*, *kh*, *zh*, *sh*, *gh*, are expressed by single letters in Persian. The first line then in the ode, after striking out the *e*'s, becomes

Ai bad shmim yar dari;

or, in order to suit the Asiatic method of writing,

irad ray mimhs dab iA

ای باد شمیم یار داری

OF NOUNS.

OF GENDERS.

IN Greek and Latin, and several of the modern languages of Europe, the adjective and participle having different terminations to express their gender, and that depending on the substantive, it is necessary to determine the gender of the substantive, in order to regulate that of the adjective or participle; in Persian, both being unde-

clinable, all consideration of the gender of the substantive is unnecessary. We may however say, that the names of the males of all animals are masculine; those of females are feminine; whilst the names of all inanimate things are neuter.

The sex of human beings, and the more general relations they bear to one another, are expressed by different names; as,

MASCULINE.	FEMININE.
مرد a man.	زن a woman.
پدر a father.	مادر a mother.

Several names of animals, however, are distinguished by the words **نر** male, and **ماده** female; as,

شیر نر a lion.	شیر ماده a lioness.
نر گاه an ox.	ماده گاه a cow.

In general, it is only necessary to distinguish the feminine gender by **ماده**; as,

اسب a horse.	اسب ماده a mare.
غزال a buck.	غزال ماده a doe.

As it is often necessary to speak of animals, without any regard to their sex, it must be observed, that, in this case, the plain words **شیر** **اسب** **غزال** &c. are used.

OF NUMBERS.

THERE are, in Persian, two numbers, the singular and the plural.

The names of human beings, and all animals, form their plural in **ان**; as,

SINGULAR.

مرد a man.

بلبل a nightingale.

PLURAL.

مردان men.

بلبلان nightingales.

EXCEPTIONS.

The names of persons, ending in **ا** or **و**, require **ی** to be inserted before **ان**, to prevent the hiatus occasioned by the concurrence of two vowels; many of those which end in **ه**, change it into **ش** before **ان**, or sometimes add **شان** as a separate syllable; as,

دانا a learned man.

بدخو a vitious man.

بند a slave.

دانایان learned men.

بدخویان vitious men.

بندشان or **بندگان** slaves.

The names of some animals have a double plural; as,

شتر a camel.

شترها or **شتران** camels.

Neuters, or common nouns, signifying things without life, form their plurals by the termination **ها**; as,

گل a rose.

بازار a market.

گله roses.

بازارها markets.

Such as end in *ه*, generally drop it; as,

خانه a house.

خانها (not خانهها) houses.

EXCEPTIONS.

Some few take the termination *ان* instead of *ها*; as,

لب a lip.

لبان lips.

And a very small number have a double plural; as,

سخن a word.

سخنان or سخنها words.

کناه a fault.

کناهان or کناها faults.

In the Institutes of Timur, and some other more modern writings, many nouns take the termination *ات* instead of *ها*; as,

تزوک an institute.

تزوکات institutes.

تدبیر a regulation.

تدبیرات regulations.

نوازش a favour.

نوازشات favours.

Many of the Arabic nouns which have been incorporated into the Persian language, have two sorts of plural; one Persian, the other after the Arabic form; as,

عیب a vice.

عوایب and عیبها vices.

قلعه a castle.

قلع and قلعهها castles.

Since a number of Arabic plurals occur in every page of Persian, it may be satisfactory to the learner to see upon what principles the Arabians form their plural nouns: The substance of Mr Richardson's Chapter on the Numbers of Arabic Nouns will therefore be given at the end of the Vocabulary.

OF CASES.

THE Persians have not obscured the beautiful simplicity of their language by a variety of terminations to express the cases of their noun, there being properly only one declension, and one change of ending, which expresses the dative and accusative cases; the genitive is the same as the nominative; whilst the vocative and ablative are distinguished by prepositions prefixed to the noun, as in the principal modern languages of Europe. But this will be rendered more clear, by declining the word ببلل a nightingale.

SINGULAR.	PLURAL.
N. ببلل a nightingale.	ببلان nightingales.
G. ببلل of a nightingale.	ببلان of nightingales.
D. ببلرا to a nightingale.	ببلانرا to nightingales.
Ac. ببلرا a nightingale.	ببلانرا nightingales.
V. اي ببلل O nightingale.	اي ببلان O nightingales.
Ab. از ببلل from a nightingale.	از ببلان from nightingales.

It seems unnecessary to make a separate declension of nouns signifying inanimate objects, since the only difference is in substituting ها for ان in the plural, as was explained in the last chapter: Thus,

N. بال a wing.	بالها wings.
D. } بالرا	بالهارا
Ac. }	

It should be remarked, that the genitive case is expressed sometimes by the preposition از, which means *of*, as well as *from*, prefixed to the nominative; the dative is also frequently formed by prefixing the preposition به *to*, or oftener ب, compounded with the noun; the vocative is sometimes, in poetry, expressed by adding the termination ا, but in the singular number only; and the ablative is formed by some other prepositions, besides از. This will, however, be exemplified and explained more at large in the syntax.

OF ADJECTIVES.

THERE is a great similarity between the Persian and English, with respect to the adjective, which admits of no change of ending whatever, to express gender, number, or case.

The comparative degree is formed by the termination تر, and the superlative by adding ترین; thus,

POSITIVE.	COMPARATIVE.	SUPERLATIVE.
خوش sweet.	خوشتر sweeter.	خوشترین sweetest.
کم bad.	کمتر worse.	کمترین worst.

Adjectives are sometimes used substantively; in which case they take the regular changes of case and number, like the substantive, of which they are then the representatives or substitutes; thus,

	SINGULAR.	PLURAL.
N.	بدکار a wicked man.	بدکاران wicked men.
D.	} بدکارا	بدکارانرا
Ac.		

OF PRONOUNS.

THE pronouns may be divided into primitive, possessive, demonstrative, relative, and interrogative.

PRIMITIVE PRONOUNS.

THE primitive pronouns are,

I. من

SINGULAR.

PLURAL.

N. من I.

ما we.

D. } مرا
Ac. }

مارا

Thou. تو

N. تو thou.

شما you or ye.

D. } ترا
Ac. }

شمارا

He, she, or it. او

N. او he, she, or it.

ایشان they.

D. } اورا
Ac. }

ایشانرا

In some authors, especially the Institutes of Timur, instead of اورا, we find ویرا, from وی.

The genitive, vocative, and ablative, are formed in the same manner as common nouns.

POSSESSIVE PRONOUNS.

THE Persian language has no pronominal adjectives to express possession; but the primitives are used after any noun, which thus answer the purpose of possessives; thus,

پدر من (or contracted to پدرم) my father.

پدر تو (or contracted to پدرت) thy father.

پدر او (or contracted to پدرش) his, &c. father.

پدران ما our fathers.

پدران شما your fathers.

پدران ایشان their fathers.

Literally, father of me, father of thee, &c. &c.

In the contracted form, if the noun ends in ه, then اش ات ام are added to the noun; as,

جامهٔ من my robe. جامهٔ تو thy robe. جامهٔ او his robe.

If the noun ends in و, they are changed into یش یت یم; as,

مویش my hair. مویت thy hair. مویش his hair.

The word خود often supplies the place of a possessive, instead of these pronouns; and, according to the number and person of the principal verb in the sentence, signifies my, thy, his, her, our, your, or their: Thus, پدر خود after a verb of the first person singular, means 'my father;' after one of the second person, 'thy father,' &c.

DEMONSTRATIVE PRONOUNS.

THE demonstrative pronoun این *this*, denoting a person or thing at hand, is declined as a common noun; and has a double plural; one in ان, generally appropriated to persons or animals; the other in ها, for all inanimate things.

	SINGULAR.	PLURAL.
N.	این <i>this</i> .	اینها and اینان <i>these</i> .
D.	اینرا	اینهارا and اینانرا
Ac.		

In compound, این is changed into ام; as,
 امشب *this night*. امروز *this day, or to-day*. امسال *this year*.

The remote demonstrative آن *that* is declined in the same manner as این:

N.	آن <i>that</i> .	انها and آنان <i>those</i> .
D.	انرا	انهارا and آنانرا
Ac.		

It sometimes forms a possessive, when prefixed to any of the primitives; as, آن تو *thine*: Literally, 'that of thee,' or 'that, &c. belonging to thee.'

When prefixed to a noun, it often seems to have the force of the English article *the*, in an emphatic sense; as, آن مرد *the man*; *i. e.* the particular man, or the very man.

RELATIVE AND INTERROGATIVE PRONOUNS.

The pronouns *که* *who*, and *چه* *which* or *what*, serve both as relatives and interrogatives. When used in a relative sense, they are undeclined; but when as interrogatives, they form the oblique case in *را*: But they have no plural.

N. *که* who.

D. } *کرا*

Ac. }

N. *چه* what, or which.

D. } *چرا*

Ac. }

When *که* or *چه* are compounded with the verb *است*, the *ه* is changed into *ی*, and the *ا* of the verb is dropped; as,

کیست who is it? *چیست* what is it?

The interrogative *کدام* is often used for *که*; as,
کدامست who is it?

OF VERBS.

THE Persian verbs may be divided into active and neuter.

Active; as, *پرستدن* to ask.

Neuter; as, *خفتن* to sleep.

Some few, indeed, have both an active and a passive sense; as,

خستن to wound, or to be wounded.

آمیختن to mix, or to be mixed.

The compounded tenses, in the active voice, are formed by means of the auxiliary verb *بودن* *to be*; which, however, has the meaning of the English auxiliary *to have*, when joined to an active verb.

The passive voice is formed by the preterite participle of the active, and the passive auxiliary *شدن* *to be*, or *to become*.

The verb *خواهیدن* *to be willing*, and the particles *به* *مي* *به*, also help to form some of the tenses in both the active and passive voices.

THE ACTIVE AUXILIARY VERB *بودن* TO BE.

Indicative Mood.

SINGULAR.	PRESENT TENSE.	PLURAL.
1. <i>ام</i> I am.		<i>ايم</i> we are.
2. <i>اي</i> thou art.		<i>ايد</i> you are.
3. <i>است</i> he is.		<i>اند</i> they are.

PRETERIMPERFECT.

<i>مي بودم</i> I was.	<i>مي بوديم</i> we were.
<i>مي بودي</i> thou wast.	<i>مي بوديد</i> you were.
<i>مي بود</i> he was.	<i>مي بودند</i> they were.

PRETERPERFECT.

<i>بودم</i> I was.	<i>بوديم</i> we were.
<i>بودي</i> thou wast.	<i>بوديد</i> you were.
<i>بود</i> he was.	<i>بودند</i> they were.

COMPOUND PRETERPERFECT.

<i>بوده ام</i> I have been.	<i>بوده ايم</i> we have been.
* <i>بوده اي</i> thou hast been.	<i>بوده ايد</i> you have been.
<i>بوده است</i> he has been.	<i>بوده اند</i> they have been.

* This is sometimes written *بوده*.—See page 8, last line.

PRETERPLUPERFECT.

بوده شدم I had been.	بوده شدیم we had been.
بوده شدی thou hadst been.	بوده شدید you had been.
بوده شد he had been.	بوده شدند they had been.

FUTURE.

خواهم بود I will be.	خواهیم بود we will be.
خواهی بود thou wilt be.	خواهید بود you will be.
خواهد بود he will be.	خواهند بود they will be.

Imperative Mood.

باش or بو be thou.	باشیم let us be.
باشد or باد let him be.	باشید be ye.
	باشند let them be.

Potential Mood.

PRESENT TENSE.

بوم or باشم I may be.	بویم or باشیم we may be.
بوی or باشی thou mayst be.	بویید or باشید you may be.
بود or باشد he may be.	بوند or باشند they may be.

PRETERITE *.

بودمی I might be.	بودی می we might be.
بودی thou mightest be.	بودیدی you might be.
بودی he might be.	بودندی they might be.

FUTURE.

بوده باشم I shall have been.	بوده باشیم we shall have been.
بوده باشی thou shalt have been.	بوده باشید you shall have been.
بوده باشد he shall have been.	بوده باشند they shall have been.

* The other signs of this tense are *could, should, or would.*

Infinitive.

Pref. *بودن* to be.
 Pret. *بوده شدن* to have been.

Participles.

باشا being.
بوده been.

The present tense of the defective verb *هستن* *to be*, is sometimes, though rarely, used for that of *بودن*.

هستم I am.
هستی thou art.
هست he is.

هستیم we are.
هستید you are.
هستند they are.

THE PASSIVE AUXILIARY *شدن* TO BE.*Indicative Mood.*

PRESENT TENSE.

مى شوم I am.
مى شوي thou art.
مى شود he is.

مى شويم we are.
مى شويد you are.
مى شوند they are.

PRETERIMPERFECT.

مى شدم I was.
مى شدي thou wast.
مى شد he was.

مى شديم we were.
مى شديد you were.
مى شدند they were.

PRETERPERFECT.

شدم I was.
شدي thou wast.
شد he was.

شديم we were.
شديد you were.
شدند they were.

COMPOUND PRETERPERFECT.

شده ام I have been.
شده اي thou hast been.
شده است he has been.

شده ايم we have been.
شده ايد you have been.
شده اند they have been.

PRETERPLUPERFECT.

شده بودم I had been.
شده بودي thou hadst been.
شده بود he had been.

شده بوديم we had been.
شده بوديد you had been.
شده بودند they had been.

FUTURE.

خواهم شد I will be.
خواهي شد thou wilt be.
خواهد شد he will be.

خواهيم شد we will be.
خواهيد شد you will be.
خواهند شد they will be.

Imperative Mood.

شو be thou.
شود let him be.

شويع let us be.
شويد be ye.
شوند let them be.

Potential Mood.

PRESENT TENSE.

شوم I may be.
شوي thou mayst be.
شود he may be.

شويع we may be.
شويد you may be.
شوند they may be.

Infinitive.

Pref. شدن to be.
Pret. شده بودن to have been.

Participles.

شوا being.
شده having been.

THE ACTIVE VERB پرسیدن TO ASK.

Indicative Mood.

PRESENT TENSE.

می پرسم I ask.	می پرسیم we ask.
می پرسی thou askest.	می پرسید you ask.
می پرسد he asks.	می پرسند they ask.

PRETERIMPERFECT.

می پرسیدم I was asking.	می پرسیدیم we were asking.
می پرسیدی thou wast asking.	می پرسیدید you were asking.
می پرسید he was asking.	می پرسیدند they were asking.

PRETERPERFECT.

پرسیدم I asked.	پرسیدیم we asked.
پرسیدی thou askedst.	پرسیدید you asked.
پرسید he asked.	پرسیدند they asked.

COMPOUND PRETERPERFECT.

پرسیده ام I have asked.	پرسیده ایم we have asked.
پرسیده ای thou hast asked.	پرسیده اید you have asked.
پرسیده است he has asked.	پرسیده اند they have asked.

PRETERPLUPERFECT.

پرسیده بودم I had asked.	پرسیده بودیم we had asked.
پرسیده بودی thou hadst asked.	پرسیده بودید you had asked.
پرسیده بود he had asked.	پرسیده بودند they had asked.

FUTURE.

بپرسم I shall ask.	بپرسیم we shall ask.
بپرسی thou shalt ask.	بپرسید you shall ask.
بپرسد he shall ask.	بپرسند they shall ask.

Another FUTURE.

خواهم پرسید	I will ask.	خواهیم پرسید	we will ask.
خواهی پرسید	thou wilt ask.	خواهید پرسید	you will ask.
خواهد پرسید	he will ask.	خواهند پرسید	they will ask.

Imperative Mood.

پرس or پرس	ask thou.	پرسیم or پرسیم	let us ask.
پرسد or &c.	let him ask.	پرسید or &c.	ask ye.
		پرسند or &c.	let them ask.

Potential Mood.

PRESENT TENSE.

پرسم	I may ask.	پرسیم	we may ask.
پرسی	thou mayst ask.	پرسید	you may ask.
پرسد	he may ask.	پرسند	they may ask.

PRETERITE *.

پرسیدمی	I might ask.	پرسیدی	we might ask.
پرسیدی	thou mightest ask.	پرسیدید	you might ask.
پرسیدی	he might ask.	پرسیدند	they might ask.

FUTURE.

پرسیده باشم	I shall have asked.		
پرسیده باشی	thou shalt have asked.		
پرسیده باشد	he shall have asked.		
پرسیده باشیم	we shall have asked.		
پرسیده باشید	you shall have asked.		
پرسیده باشند	they shall have asked.		

* The other signs are *would*, *could*, and *should*.

PRESENT.

Infinitive.

PRETERITE.

پرسیدن to ask.

پرسیده بودن to have asked.

Participles.

پرس
پرسا
پرسان
or
پرسنده } asking.

پرسیده } asked,
or
having asked.

PASSIVE VOICE.

Indicative Mood.

PRESENT TENSE.

پرسیده مي شوم I am asked.
پرسیده مي شوي thou art asked
پرسیده مي شود he is asked.
پرسیده مي شويم we are asked.
پرسیده مي شويد you are asked.
پرسیده مي شوند they are asked.

PRETERIMPERFECT.

پرسیده مي شدم I was asked.
&c. &c. &c.

PRETERPERFECT.

پرسیده شدم	I was asked.	پرسیده شدیم	we were asked.
پرسیده شدی	thou wast asked.	پرسیده شدید	you were asked.
پرسیده شد	he was asked.	پرسیده شدند	they were asked.

Another PRETERITE.

پرسیده شده ام I have been asked.

&c. &c. &c.

PRETERPLUPERFECT.

پرسیده شده بودم	I had been asked.
پرسیده شده بودی	thou hadst been asked.
پرسیده شده بود	he had been asked.
پرسیده شده بودیم	we had been asked.
پرسیده شده بودید	you had been asked.
پرسیده شده بودند	they had been asked.

FUTURE.

پرسیده خواهم شد	I will be asked.
پرسیده خواهی شد	thou wilt be asked.
پرسیده خواهد شد	he will be asked.
پرسیده خواهیم شد	we will be asked.
پرسیده خواهید شد	you will be asked.
پرسیده خواهند شد	they will be asked.

Imperative Mood.

پرسیده شویم	let us be asked.
پرسیده شوی	be thou asked.
پرسیده شوید	be ye asked.
پرسیده شود	let him be asked.
پرسیده شوند	let them be asked.

Potential Mood.

PRESENT TENSE.

پرسیده شوم I may be asked.
 پرسیده شوی thou mayst be asked.
 پرسیده شود he may be asked.
 پرسیده شویم we may be asked.
 پرسیده شوید you may be asked.
 پرسیده شوند they may be asked.

FUTURE.

پرسیده شده باشم I shall have been asked.
 پرسیده شده باشی thou shalt have been asked.
 پرسیده شده باشد he shall have been asked.
 پرسیده شده باشیم we shall have been asked.
 پرسیده شده باشید you shall have been asked.
 پرسیده شده باشند they shall have been asked.

Infinitive Mood.

Pref. پرسیده شدن to be asked.
 Pret. پرسیده شده بودن to have been asked.

THE negative verbs are formed by prefixing ن (for نه *not*) in the following manner; as,

Pref. نمی پرسم I do not ask.
 Pret. نپرسیدم I did not ask.

And in like manner in all the other tenses; except in the imperative mood, when م (for نه *not*) is prefixed; as,

Imper. میپرس ask not, or do not ask.

ALL the tenses of a verb are formed either from the Infinitive or Imperative.

THE Infinitive mood of every verb ends either in دن or تن; and the Imperative mood is formed from the Infinitive, in general, by rejecting these terminations; although there are several exceptions, which may be classed in the following manner.

Of VERBS inیدن ودن ادن.

Of such as end in ادن, the generality drop the ا, as well as دن; as,

INFINITIVE.
افتادن to fall.
&c.

IMPERATIVE.
افت
&c.

Though the following change ا into ای; as,

زادن to be born.
کادن to carefs.
کشادن to open.

زای
کای
کشای

Of verbs in ودن, the generality change the و into ای; as,

آزمودن to try.
آسودن to rest.
&c.

آزمای
آسای
&c.

All verbs in **یدن** drop the **ي**; as,

پرسیدن
&c.

پرس
&c.

Except the following, which change **ي** into **ين**; as,

آفریدن to create.

آفرين

چیدن to gather.

چين

گزیدن to choose.

گزين

Of VERBS in **ستن** and **ختن**.

Verbs in **ختن**, in general, change **خ** into **ز**; as,

افراختن to exalt.

افراز

آموختن to learn.

آموز

&c.

&c.

Of verbs in **ستن**, the principal drop **س**; as,

اجستن to plant.

اج

بایستن to be necessary.

بای

پایستن to accept.

پای

دانستن to know.

دان

گریستن to weep.

گری

مانستن to resemble.

مان

نگرستن to view.

نگر

The following verbs change **س** into **ن**, **ند**, **ین**, **ه**, **ی**, or **وی**.

شکستن to break. شکن

نشاستن to cause to sit down. نشان

پیوستن to join. پیوند

بستن to bind. بند

برنشتن to ascend. برنشین

نشستن to sit down. نشین

جستن to leap. جه

رستن to be delivered. ره

خواستن to be willing. خواه

کاستن to lessen. کاه

آراستن to adorn. آرای

پیراستن to deck. پیرای

زستن to live. زی

خستن to seek. خوی

رستن to grow. روی

شستن to wash. شوی

The following verbs, in **شتن**, change **ش** into **ر**; as,

انباشتن to fill. انبار

انکاشتن to think. انکار

اوباشتن to swallow. اوبار

پنداشتن to suppose. پندار

داشتن to have. دار

گذراشتن to leave.

گذار

گمهاشتن to loose.

گمهار

These verbs, in فتن, change ف into ب or و.

آشوفتن to disturb.

آشوب

تافتن to inflame.

تاب

شتافتن to hasten.

شتاب

فریفتن to deceive.

فريب

کوفتن to finite.

کوب

يافتن to find.

ياب

رفتن to go.

رو

کافتن to dig.

کاو

گفتن to say.

گو

شنفتن to hear.

شنو

THERE are some other irregular verbs, which, as they cannot be reduced under any class, are inserted in the Vocabulary.

FROM the Infinitive and Imperative, all the different tenses of the verb may be formed.

INFINITIVE.

پرسیدن to ask.

يافتن to find.

IMPERATIVE.

پرس ask thou.

ياب find thou.

FROM the Infinitive, is derived the first person singular of the

INDICATIVE, PRETERIMPERFECT.

مي پرسیدم

مي یافتم

By changing ن into م, and prefixing the particle مي.

PRETERPERFECT.

پرسیدم

یافتم

Changing ن into م.

PRETERITE PARTICIPLE.

پرسیده

یافته

By changing the final ن into ه.

COMPOUND PRETERPERFECT.

پرسیده ام

یافته ام

The above participle, and the first person present tense of بودن.

PRETERPLUPERFECT.

پرسیده بودم

یافته بودم

The participle, and the preterperfect of بودن.

FUTURE.

خواهم پرسید

خواهم یافت

The infinitive, contracted by dropping the final ن, and the present tense, potential mood, of خواهیدن.

PRETERITE, POTENTIAL.

پرسیدمي

یافتمي

By changing ن into مي.

FUTURE.

پرسیده باشم

یاخته باشم

The preterite participle, and the present tense, potential, of بودن.

PRETERITE, INFINITIVE.

پرسیده بودن

یاخته بودن

The preterite participle, and the present infinitive بودن.

FROM the second person, Imperative, is derived the first person singular of the

INDICATIVE, PRESENT.

می پرسم

می یابم

By adding the personal termination م, and prefixing می.

FUTURE.

بپرسم

بیابم

By adding م, and prefixing ب.

POTENTIAL, PRESENT.

پرسم

یابم

By adding م.

PRESENT PARTICIPLE.

پرسنده or پرسان, پرسا

یابنده or یابان, یابا

By adding ا, ان, or نده.

OF COMPOUND AND DERIVATIVE WORDS.

COMPOUND EPITHETS.

ONE great source of the elegance of the Persian language is the number of compound epithets, which may be formed in a variety of ways: The chief, however, of these, are of three sorts.

I.

EPITHETS, compounded of a *noun* and a *participle* *.

گل افشان flower-shedding. دل آزار heart-afflicting.

II.

EPITHETS, compounded of a *noun* and an *adjective*.

خوش الحان with sweet notes. شیرین گار with gentle manners.

III.

EPITHETS, compounded of *two nouns*.

پری روی angel-face. شیر دل lion-heart.

BESIDES these, there are several epithets, and common adjectives, formed by particles and nouns.

The particle هم *together*, implies society or affection, when prefixed to a noun; as,

همبزم of the same banquet. همدم breathing together.

* The contracted participle, which is the same as the second person singular, imperative.

The particles *نا*, *بی*, *کم*, denote *privation*; as,

نا امید hopeless.

بی امان merciless.

کمیها of little value.

ADJECTIVES, implying *possession*, are formed by prefixing the Arabic words *ذو*, *صاحب*, and *اهل*, to nouns; as,

ذو جلال majestic.

اهل حکمت with wisdom, or wise.

صاحب جمال beautiful.

The terminations *وار*, *ناک*, *مند*, *کین*, *سار*, added to nouns, form adjectives of *possession* or *plenty*; as,

شرمسار bashful.

دانشمند learned.

امیدوار hopeful.

غمگین sorrowful.

زهراک venomous.

جانور having life.

Some adjectives are formed from nouns, by adding *بین*; as,

زرین golden.

سیهین silvered.

زمردین made of emerald.

Adjectives of *similitude* are formed by adding *آسا*, *سا*, or *وشتن*, to nouns; as,

عنبر آسا like amber.

مهوش like the moon.

سحر سا like magic.

The terminations فام and شون form adjectives of *colour*; as,
 شلگون or شلغام rose-coloured.

OF THE COMPOSITION AND DERIVATION OF SUBSTANTIVES.

FROM any sort of adjectives, whether compound or simple, may be formed *abstract* nouns, by adding ي to them; as,

شرمسار bashful.
 سیاه black.

شرمساری bashfulness.
 سیاهی blackness.

If the adjective ends in ه, with a consonant preceding it, the ه is changed into كي; as,

بیکانه new.
 بنده bound.

بیکانگی novelty.
 بندگی slavery.

Some few are formed from adjectives, by adding ا; as,

گرم warm.

گرمای warmth.

Others again are formed by adding the termination ار to the third person preterperfect of the verb; as,

گفت he spake.
 دید he saw.

گفتار speech.
 دیدار fight.

Or by adding *ش* to the contracted participle; as,

آلای defiling.

پرور educating.

آلایش pollution.

پرورش education.

Or sometimes by adding *ی* to the infinitive mood; as,

خوردنی victuals.

Agents are most commonly expressed by the active participle in *نده*; as,

فریبنده a deceiver.

فروشنده a trader.

Or by adding *گار*, *گر*, or *بان*, to a noun; as,

دست the hand.

اهن iron.

در a door.

دستگار a manufacturer.

اهنگر a blacksmith.

دربان a porter.

Nouns of *action* are sometimes expressed by the third person preter-perfect tense of the verb; as,

خرید buying.

فروخت felling.

Nouns, signifying the *place* of any thing, are formed by adding the terminations *ستان*, *دان*, *زار*, *گاه*, *خانه*, and *جا*.

هندو black.

هندوستان the country of black men; *i. e.* Hindustan.

آتش fire.

آتشدان a fire-place.

لاله a tulip.	لالهزار a bed of tulips.
صنزل lodging.	صنزل حانه or صنزل شاه an inn.
کتاب a book.	کتاب خانه a library.
خواب fleep.	خواب جا a bed.

Diminutives are formed by adding ك; as,

مرد a man.	مردك a dwarf.
كنيز a maid-servant.	كنيزك a little maid.
انگور a grape.	انگورك a little grape.

OF THE FORMATION OF ADVERBS.

ADVERBS may be formed from nouns, by adding the termination انه; as,

شريف noble.	شريفانه nobly.
پادشاه a king.	پادشاهانه royally.

Or else by prefixing the preposition با; as,

فضل excellence.	با فضل excellently.
استواري firmness.	با استواري firmly.
دولت prosperity.	با دولت prosperously.

OF THE COMPOSITION OF VERBS.

NUMBERS of the original and simple verbs, which were used by Ferdusi and the more ancient authors, have been in a great measure rejected by the modern Persian writers, and their place supplied

by a multitude of compound verbs. These are compounded with substantives, adjectives, prepositions, or adverbs.

VERBS, compounded with a noun; as,

اقرار کردن to confess; literally, to make confession.

تہام کردن to finish, or to make an end.

With an adjective.

پر کردن to fill, or to make full.

مغتنم کردن to enrich, or to make rich.

With a preposition.

در آمدن to enter, or to come in.

بر آمدن to ascend, or to come upon.

With an adverb.

واپس داشتن to detain, or to have behind.

فرو آمدن to descend, or to come down.

SEVERAL of the particles, used in composition, are redundant.

THE auxiliary verbs, most used in composition, are,

کردن داشتن نبودن آوردن ساختن
فرمودن یاقتن گردیدن گشتن آمدن
دیدن گرفتن خوردن

OF SYNTAX.

THOUGH there is no regular article in Persian, yet the pronoun آن has often the effect of the definite article *the*; as,

گل a rose; that is, any rose.

آن گل *the* rose, or the particular rose.

مرد a man.

آن مرد *the* man.

The termination *ی*, added to a noun, both in the singular and plural number, has the restrictive power of the article; as,

Sing. زنی a certain woman.

Plur. زنانی certain women.

AS the Persian adjective has no change of ending, it is always placed immediately after its substantive, to shew its connection with it. In reading or speaking, a *Kesra* -, or *e*, is added to the substantive; as,

زن پاکیزه a virtuous woman.

If the substantive ends in *ا* or *و*, a *ی* is added before an adjective; as,

خطای منفور an abominable crime.

اهوی مشکین a musky fawn.

When it ends in ز , a Hamza is placed over it; as,

خانه بزرگ a large house.

If the noun is to be of the dative or accusative case, the termination را is added to the adjective; and if there are more than one adjective, the termination must be added to the last only: But the signs of the plural, ان and ها , are added to the noun; thus,

SINGULAR.		PLURAL
N.	زن پاکیزه	زنان پاکیزه
D.	زن پاکیزه را	زنان پاکیزه را
Ac.		
N.	خطای منفور	خطاهای منفور
D.	خطای منفور را	خطاهای منفور را
Ac.		
N.	اهوی مشکین	اهوان مشکین
D.	اهوی مشکین را	اهوان مشکین را
Ac.		
N.	خانه بزرگ	خانها بزرگ
D.	خانه بزرگ را	خانها بزرگ را
Ac.		

It must be carefully observed, that, when an Adjective is placed before a Noun, they then together form a compound epithet (see

p. 42), and must be considered as one word; and none of these rules apply to them; as,

خوب روی beautiful-faced.

THE demonstrative pronouns (which, when joined to nouns, have something of the nature of adjectives) are always placed before the noun, but continue in the singular number, even with a plural noun; as,

SINGULAR.

این لب this lip.

آن لب that lip.

PLURAL.

این لبان these lips.

آن لبان those lips.

WHEN the antecedent is an animate noun, it is answered by the relative که; otherwise, چه is used; as,

این مرد که this man, who, &c.

این کتاب چه this book, which, &c.

THE nominative case is commonly placed before the verb, with which it agrees in number and person; as,

مردی آمد the man came.

تو گفتی you said.

&c.

&c.

NUMERALS, joined with a noun, require both the noun and the verb to be in the singular number; as,

صد هزار لاله بر آید an hundred thousand tulips spring up;

literally, tulip springs up.

TWO or more nouns have frequently a singular verb after them; as,

هنر و فضل صایع است virtue and excellence are lost, &c.;
literally, *is* lost.

SEVERAL Arabic plurals, when used in Persian, have a singular verb after them; as,

اوراق می کردند the leaves become folded;
instead of می کردند.

NOUNS of dignity (as king, nabob, governor, &c.) have often a plural verb; as,

پادشاه او را دادند the king gave him, &c.
نواب صاحب خواهند آمد the nabob will come, &c.
Instead of داد and خواهد.

AND even sometimes, when addressing a person in a respectful manner, either in conversation or by letter, they use the plural *you*, instead of *thou*; as in English, French, &c.; but put the verb in the *third* person plural; as,

آمسال شما در کلکته خواهند رفت will you go to Calcutta
this year?

TWO nouns coming together of different meanings, the *Kef-ra* -, or short *e*, is added, in reading, to the former; whilst the

latter, which answers to the genitive in Latin, &c. remains unaltered; as,

اواز بلبل the voice of the nightingale.

اواز پدر من my father's voice; literally, the voice of the father of me.

ALL the rules for the noun and adjective, are applicable here, for two nouns of different significations: Thus, if the first noun ends in *ا* or *و*, a *ی* is added; and the Hamza, when the noun ends in *ه*, is placed above it, &c. &c.

THE Kefra is not used between two nouns meaning the same thing.

ALL nouns or verbs, by which any profit or advantage is implied, require the dative case after them; or, in general, wherever the English particle *to* may be used; as,

اورا داد he gave him, or he gave *to* him.

مرا گفت he told me, or he told *to* me.

ALL active transitive verbs require the accusative case, when the noun is limited or particular; as,

جام را پر کن fill *the* cup.

Otherwise, the accusative termination *را* is omitted; as,

جام پر کن fill *a* cup.

THOSE conjunctions which express conjecture, condition, will, motive, &c. require a verb of the potential mood.

ALL prepositions require a nominative case after them; as,

از خانه from the house.

در قفس in a cage.

INTERJECTIONS also require a nominative after them; as,

ای بلبل O nightingale.

ای عزیز O fir.

THE NINETEENTH FABLE, FROM THE FIRST CHAPTER
OF THE AUVAR SOHEILI OF CASHEFI.

ببل و باغبان
NIGHTINGALE AND GARDENER THE

⁵باغي ⁴دهقاني ³كه ²اند ¹آورده
orchard an Countryman a that ,have they RELATED
¹³از ¹²تازه تر ¹¹بوستاني ¹⁰و ⁹خرم ⁸و ⁷خوش ⁶داشت
than fresher garden a and ,pleasant and fweet had

THE GARDENER AND THE NIGHTINGALE.

IT is related, that a Countryman had a fweet and pleasant orchard,
and a garden more fresh than

<p>1. Pret. particip. from آوردن.
2. Pref. tense, third perf. plural,
from بودن.
3. Is here a conjunction.
4. From دهقان; the ي added.
(See p. 48, l. 7.)
5. From باغ; the ي added, as
above.
6. Third perf. pret. from داشتن.</p> | <p>7, 9. Adjectives, agreeing with
باغي.
11. The ي added, as in No. 4
and 5.
12. The compar. deg. of تازه,
(see p. 22) agreeing with
بوستاني.
13. A preposition, used after the
compar. deg.</p> |
|--|--|

⁶ بهارا	⁵ نسیم	⁴ آن	³ هوای	² ارم	¹ گلستان
spring	of gale the to	it	of air the	;Irem	of bower rose the
¹² روح	¹¹ ریحان	¹⁰ شہاصہ	⁹ و	⁸ بخشیدی	⁷ اعتدال
spirit	herbs the	of fragrance the	and	,giving was	temperature
¹⁷ ساختی	¹⁶ معطر	¹⁵ جانرا	¹⁴ دماغ	¹³ افزایش	
.causing was	perfume	foul the	of brain the to	it of refreshing	
²³ گلبنی	²² چمنش	²¹ کوشہ	²⁰ یک	¹⁹ بر	¹⁸ و
bush rose a	him of garden the	of corner	one	in	And * *

the rose-bower of Irem; the air of which gave mildness to the gales of spring; and the scent of the herbs that refreshed the spirits, conveyed perfume to the very soul. * * And in one corner of his garden, there was a rose-bush,

2. The latter of two substantives.
(See p. 52, l. 1.)

3. From هوا; the ی added, as by rule in p. 52, l. 8.

5, 6. The sign of the dat. case is added to the second. (See p. 52, l. 6, and p. 49, l. 3.)

8. Third perf. pret.-perf. tense, for می بخشید.

10. The former of two substantives, ending in ه. (See p. 52, l. 7.)

12, 13. روح افزای, a com-

pound epithet, (see p. 42, l. 6) agreeing with ریحان. افزای, particip. of افزودن. ش is the contracted form for او. (See p. 24, l. 7.)

14, 15. See note on 5 and 6.

17. Like بخشیدی. Note 8.

21. See note 10.

22. او and چمن, for او. (See p. 24, l. 7.)

23. The ی added, as p. 54, note 4 and 5.

⁶ و	⁵ کامراني	⁴ تهال	³ از	² تازه‌تر	¹ بود
and	, Desire	of shrub the	than	fresher	was there
¹¹ شادمانتي	¹⁰ شجره	⁹ شاخ	⁸ از	⁷ سرافرازتر	
: Mirth	of tree the	of branch the	than	exalting head more	
¹⁸ رنگين	¹⁷ گل	¹⁶ گلبن	¹⁵ روي	¹⁴ بر	¹³ صبح
coloured	rose a	bush rose the	of top the	on	morning
²³ خوي	²² تازک	²¹ دل‌فريبان	²⁰ عذار	¹⁹ چون	
,dispositions	tender with	damsels alluring heart	of cheek the	like	

fresher than the shrub of Desire, and more lofty than the branch of the tree of Mirth: Every morning on the top of the rose-bush the roses blossomed, coloured like the cheek of heart-alluring damsels with gentle minds,

1. Third pers. pret. of بودن.

2. See p. 54, note 12.

4. See p. 53, l. 3.

7. From سرافراز (contracted particip. of افراختن); the termination تر for the compar. deg.

10. See p. 55, note on 10.

17. Nominat. case to شکفتي.
P. 57, No. 6.

18. From رنگ. (See p. 43, l. 15.)

21. From دل‌فريب (the contracted participle, from فريختن); a compound adjective taken substantively; the ان, sign of plur. numb. (See p. 42, l. 9. and p. 22, l. 17.)

22. 23. A comp. epith. (See p. 42, l. 9.)

5 بوي scented	4 ياسمين jeffamine	3 سمنبران maids bosomed lily	2 رخسار of face the	1 و and		
12 رعا lovely	11 گل rose	10 آن that	9 به to	8 باغبان Gardener the	7 و and	6 شگفتي ; blooming was
17 روزي day one	16 باغبان Gardener The	* *	15 نهد shewed	14 اغاز beginning a	13 عشق fondness of	
23 آمد ; came	22 گل rose the	21 بتماشاي of view the to	20 معهود established	19 عادت custom	18 بر to according	

and the face of lily-bosomed maids scented like jeffamine. The Gardener began to shew an extreme fondness for these excellent roses.
* * One day the gardener, according to his established custom, went to view the roses;

3. Compound adjective, taken substantively, from *سمن* and *بر*. (See p. 56, No. 21.)
4, 5. See p. 56, No. 22, 23.
6. See p. 55, No. 8 and 17.
12. See p. 48, l. 12.
15. Third pers. pret. of *نهدن*.
17. See p. 48, l. 8.

20. See No. 12.
21. Comp. of the prep. *ب* (for *به*) and *تماشا*; the *ي* added, as being the former of two nouns ending in *ا*. (See p. 52, l. 8.)
22. Third person pret. from *آمدن*.

⁷صحیفه ⁶در ⁵روی ⁴که ³نالان ²دید ¹بلبلی
 of leaf the on head its who ,plaintive saw he Nightingale a

¹³جلد ¹²شیرازه ¹¹و ¹⁰مالید ⁹می ⁸شد
 volume the of top the and ,rubbing was rose the

¹⁹یکدیگر ¹⁸از ¹⁷تیز ¹⁶بهنقار ¹⁵اورا ¹⁴زرنکار
 another one from sharp bill with it of ornamented gold

He saw a plaintive nightingale, who was rubbing his head on the leaves of the roses, and was tearing asunder with his sharp bill that volume adorned with gold.

2. Pret. of دیدن.

3. An adjective, separated from its noun بلبلی: This is allowable, when there is no danger of mistaking the noun to which it belongs.

4. Its antecedent, No. 1. (See p. 50, l. 9.)

7. See p. 52, l. 8.

9. This particle restricts the verb to the imperf. tense. (See p. 31; imperf. tense.)

10. From مالیدن.

12. See p. 52, l. 8.

14. From زرنکار, and نثار, the contr. particip. from نثاریدن.

15. No. 12, 13, 14, 15, form, as it were, one compound accusative case, governed of می کسیخت. (See p. 52, l. 6, and p. 49, l. 3.)

16. Comp. of به (for به) and منقار.

19. Comp. of یک and دیگر.

⁵ اوراق	⁴ پريشاني	³ باغبان	² کسيخت	¹ مي
of leaves the	of state torn the	Gardener The	* * .tearing	was
¹⁰ شکيباي	⁹ گريبان	⁸ نهوده	⁷ مشاهده	⁶ گل
Patience	of collar the	,perceiving	fight the	rose the
¹⁶ دامن	¹⁵ و	¹⁴ زده	¹³ چاک	¹² اضطراب
mantle the	and	,tearing	rent a	Confusion
²¹ روز	²⁰ دراويخت	¹⁹ بيقراري	¹⁸ بخار	¹⁷ دلش
Day	tore he	Affliction	of thorn the with	him of heart the
²⁸ شعله	²⁷ و	²⁶ گرفت	²⁵ وجود	²⁴ حال
of flame the	and	,took	existence	thing
			fame the	another

* * The Gardener, viewing the scattered condition of the rose leaves, tore with the hand of confusion the collar of patience, and rent the mantle of his heart with the piercing thorn of uneasiness. The next day, he found the same action repeated; and the flames of wrath, occasioned by

1. See p. 58, No. 9.
 4. From پريشان; the ي added.
 (See p. 44, l. 5.)
 5. An Arabic plural. (See p.
 20, l. 14.)
 10. See No. 4.
 11. See p. 58, No. 16.

17. From دل, and ش (for او).
 (See p. 24, l. 7.)
 18. See p. 58, No. 16.
 20. Pret. tense, from دراويختن.
 26. From گرفتن.
 28. See p. 52, l. 8.

⁶ سر ⁵ بر ⁴ دگرش ³ داغ ² گل ¹ فراق
 of head the on it another scar " ,rose the of absence the

¹³ منقار ¹² بحرکت ¹¹ سیوم ¹⁰ روز ⁹ نهال ⁸ داغ ⁷ آن
 of bill the of motion the by ,third Day "placed scar that

¹⁹ خار ¹⁸ و ¹⁷ رفت ¹⁶ بتاراج ¹⁵ گل ¹⁴ بلبل
 thorn the and ,went ruin to rose the " ,Nightingale the

²⁵ در ²⁴ بلبل ²³ آن ²² از ²¹ خارخاری ²⁰ بهاند
 in Nightingale the against resentment The "remained

the loss of his roses, " added another scar to the scar which he had before." The third day, by the motion of the Nightingale's bill, " the roses were plundered, and the thorns only remained." Then the resentment caused by the Nightingale,

4. From دگر, and ش (for او, it). In verse, the contracted pronouns, م, ت, and ش, are joined to any word the poet finds convenient.

9. Pret. of نهادن.

12. See p. 58, No. 16.

16. See p. 58, No. 16.

17. From رفتن.

20. Third perf. pret. tense, from ماتدن. The ب is sometimes prefixed to the pret. as well as future.

23. See p. 48, l. 2.

6	5	4	3	2	18
فریبي	دام	آمده	پدید	دهقان	سینه
deceit	of snare a	,becoming	evident	Gardener the	of bosom the
14	13	12	11	10	9
حیل	اورا	بدانه	و	نهاد	وي
it	frauds	of snare the with	and	,set he	it
8	7				
راه	در				
of way the	in				
16	15	14	13	12	11
کرده	در	زندان	قفس	صحبوس	ساخت
,making	prisoner	in	of prison the	cage a	imprisoned
22	21	20	19	18	17
بلبل	بیدل	طوطي	وار	زبان	بکشاد
Nightingale	The	heart without	parrot	like	his
					tongue
					found

broke out in the breast of the Gardener: He set a deceitful springe in his way; and, having caught him with the bait of treachery, he confined him in the prison of a cage. The disheartened Nightingale opened his mouth, like a parrot,

1. See p. 54, l. 8.

4. The pret. participle, when alone, must frequently be translated by the pres. particip.

6. From فریب, the contr. particip. of فریفتن; the ی being added, converts it into an abstract noun. (See p. 44, l. 5.)

9. The same as او.

10. From نهادن.

14. Accusative case (from او),

governed of the participle کرده.

16. From کردن, which is in perpetual use in forming comp. verbs. (See p. 47, l. 17.)

21. From ساختن. (See No. 16, above.)

23. From بی and دل. (See p. 43, l. 1.)

27. From کشادن; the ب added; as see p. 60, No. 20.

8	7	6	5	4	3	2	1
و	گفت	ای	عزیز	مرا	بچه	موجب	حبس
and	,said	!Oh	,Sir	me	what	cause	imprisoned
9	10	11	12	13	14		
کرده	از	چه	سبب	بعقوبت	من		
? thou	from	what	motive	the	me		
15	16	17	18	19	20		
مایل	شده	اگر	صورت	بجهت	استماع		
inclined	? you	If	with	for	of		
21	22	23	24	25	26	27	
نغمه	من	کرده	خود	اشیانه	من	در	
of music	me	,haft thou	own	of nest	in		

and said, Oh! Sir, for what cause hast thou imprisoned me? for what reason hast thou resolved to distress me? If thou formest the desire of hearing my songs, my own nest is in

2. From گفتن.

3. An interjection of grief.

5. Accusative case of the pronoun

کرده, governed of من.

6. Comp. of the prep. ب, and interrog. pron. چه.

9. The contract. form of writing

کرده ای. (See p. 8, l. 20.)

13. Comp. of the prep. ب, and بعقوبت.

16. See No. 9; and p. 30, l. 3.

23. See the same No. 9.

⁶ کرده ⁵ چه ⁴ من ³ بروزگار ² که ¹ میدانی
 ,thou hast done what me of fortune the to thou knowest
¹³ بار ¹² چند ¹¹ نازنین ¹⁰ یار ⁹ به غارت ⁸ مرا ⁷
 time many how beautiful favourite of loss the with me and
¹⁹ مکافات ¹⁸ بطریق ¹⁷ عمل ¹⁶ آن ¹⁵ سزای ¹⁴ از رده ¹³
 return of way by action that proper is It ? hast thou afflicted

know how thou hast spoiled my fortune, and how often thou hast distressed me with the loss of my favourite rose? It is right, that thy action

1. Second person pref. tense of دانستن. (See p. 31, l. 5). The particle می, it should be remarked, may be either connected with the verb, or written separate, as in p. 53, No. 9, and p. 59, No. 1.
2. Redundant.
3. The prep. ب marks the dative case, frequently instead of the | termination را. (See p. 22, l. 3.)
6. See p. 62, No. 9.
8. Accusative case, governed of No. 10.
14. See No. 6.
15. From سزا, pref. particip. of سزیدن (see p. 33, l. 5); the ی added; as see p. 44, l. 7. |
|--|---|

9	8	7	6	5	4	3	2	1
دیار	و	دار	از	تو	که	بود	تواند	همین
friends	and	family	from	thou	that	,be	may	same the
16	15	14	13	12	11	10		
مهجور	تہاشا	و	تفرج	از	و	مانده		
separated	diversion	and	relaxation	from	and	,remaining		
22	21	20	19	18	17			
و	میزاری	زندان	کوشه	در	شده			
and	; complain mayst thou	prison a	of corner the	in	,being			
29	28	27	26	25	24	23		
درد	و	کشیده	هجران	درد	هم	من		
of torment the	and	,suffering	separation	of pain the	also	I		
36	35	34	33	32	31	30		
می	احزان	کلبه	در	چشیده	جانان	فراقت		
am	Care	of cottage the	in	,experiencing	friends	of absence		

should be requited; and that thou, being separated from thy friends and family, and secluded from all joy and diversions; shouldst mourn in the corner of a prison; whilst I, afflicted with the anguish of separation from my darling flowers, weep in the cottage of Care.

2. Third pers. pres. potent. mood, from توانستن.
3. Contracted infin. (for بودن). This form is usual after another verb. (See p. 28, l. 8.)
9. An Arabic plural, from دار.
10. The pret. particip. has ge-

nerally the force of the pres. when not followed by an auxiliary verb.

17. See No. 10.

21. From زاریدن. (See p. 64, No. 1.)

27. See No. 10.

⁵ مقام	⁴ ازین	³ گفت	² بلبل	¹ نالَم		
resolution	this from	,said	Nightingale	The	,complaining	
¹² بدین	¹¹ من	¹⁰ که	⁹ اندیش	⁸ بر	⁷ و	⁶ درکذار
this for	,I	that	,recollection	bear	and	,thou depart
¹⁹ ام	¹⁸ کرده	¹⁷ پیشان	¹⁶ گلِ را	¹⁵ که	¹⁴ جریه	¹³ مقدار
,have I	made	torn	rose a	that	,offence	of measure
²⁶ پیشان	²⁵ دلی را	²⁴ که	²³ تو	²² ام	²¹ کشته	²⁰ محبوس
torn	heart a	who	thou	,have I	become	imprisoned

The Nightingale said, Depart from that resolution, and consider, that if I am imprisoned for such an offence as tearing a rose, what will be thy punishment, if thou tearest

1. First person pres. tense, from بالیدن. (See p. 31, l. 4.)

4. Comp. of prep. از, and pron. (این) for این.

6. Comp. of prep. در, and imper. of the verb گذریدن. (See p. 37, l. 1, and p. 47, l. 10.)

8. Imper. of the verb بردن. (P. 36, l. 6.)

12. Comp. of prep. ب, and این (for این); the د inserted

between them, to prevent the hiatus by the concurrence of vowels. This is common in Latin; e. g. prodest, comp. of *pro* and *est*.

16. The ی, in this instance, and some others, denotes unity; as, *one* rose.

18, 19. See p. 31, l. 16.

21, 22. See No. 18 and 19.

25. See No. 16.

⁷ این	⁶ خواهد	⁵ بود	⁴ چه	³ تو	² حال	¹ میسازي
This	*	* .be	will	what	thee	of condition the makest
¹³ آمده	¹² کارکر	¹¹ دهقان	¹⁰ دل	⁹ بر	⁸ سخن	
taking	effect	Gardener the	of heart the	on	discourse	
¹⁸ زباني	¹⁷ بلبل	¹⁶ کرد	¹⁵ ازاد	¹⁴ بلبل را		
tongue his	Nightingale The	made he	free	Nightingale the		
²⁶ نکوي	²⁵ من	²⁴ به	²³ چون	²² بگفت	²¹ و	²⁰ کشاد
good	me	to	since	said	and	found
³⁰ بايد	²⁹ آن	²⁸ مكافات	²⁷ كردي			
necessary is it	that	of recompence a	*	*	done	hast thou

an heart afunder? * * This discourse taking effect upon the heart of the Gardener, he set the Nightingale at liberty. The bird tuned his voice in his free state, and said, Since thou hast done me this service, * * it is necessary to reward thee for it:

1. Comp. of the particle مي, and سازي, sec. perf. pref. tense, from ساختن. (See p. 37, l. 9.)

5. Third person, agreeing with No. 2, from خواهيدن or خواستن.

5, 6. See p. 28, l. 8.

13. Pret. particip. from آمدن.

14. Accusative case, governed of No. 16.

19. From ب and ازادي.

22. See p. 60, No. 20.

30. From بايستن. (See p. 37, l. 13.)

⁷ که	⁶ درخت	⁵ زیر	⁴ در	³ که	² بدان	¹ کرد
where	tree the	below	in	that	,thou Know	:make to
¹⁴ بردار	¹³ زر	¹² از	¹¹ پر	¹⁰ است	⁹ اقبابه	⁸ استاده
,it take	;gold	of	full	is there	coffer a	art thou standing
²¹ دهقان	²⁰ کن	¹⁹ صرف	¹⁸ خود	¹⁷ حوائج	¹⁶ در	¹⁵ و
Gardener The	.make	expenditure	thyself	of wants the	on	and
²⁸ درست	²⁷ بلبل	²⁶ سخن	²⁵ و	²⁴ بکاوید	²³ محل را	²² آن
true	Nightingale the	of word the	and	,up dug	place	the
					²⁹ یافت	
					* * * * *	.found

Know, that under the tree where thou standest, there is a coffer full of gold; take it, and spend it to supply thy wants. The Gardener searched the place, and found the words of the Nightingale to be true. * * * * *

1. The contr. infin. for کردن.
2. Imper. from دانستن. (P. 37, l. 13, and p. 32, l. 6.)
5. A prepos. used substantively.
8. See p. 62, No. 9.
9. The ء over ز, to express the idea of unity. (See p. 8, No. 19, and p. 66, No. 16.)

14. Imperative, sec. pers. from برداشتن.
17. Arabic plural, from حاجت.
20. Imp. of کردن.
23. Acc. case, gov. of No. 24.
24. Pret. 3d p. from کاویدن.
29. From یافتن.

انجيل متي *

باب اول

18 Verfe. اکنون زايیدن ييشوع چنين بود چون مادرش را¹
 مريم را² بيوسف³ بحاللي⁴ دادند زودتر⁵ از آن که هميد يگر
 رسيدند يافته شد⁶ که ابستن است از روح القدس *
 19. اما يوسف شوهرش¹ مردی تقی و بسامان بود و نخواست²
 که اين حال را³ اشکاره کند⁴ و در درون خود انديشيد که
 پنهاني⁵ او را⁶ طلاق دهد⁷ *

Verfe 18.

1. Accus. case of مادر, and ش (for او).
2. Accus. case of مريم.
3. Comp. of ب and يوسف.
4. Comp. of ب and حاللي.
5. Compar. of زود.
6. See p. 34, l. 4.

19.

1. From شوهر and ش.

2. Compounded of ز and pret. of خواستن.
3. Accus. case of حال.
4. From کردن; potential mood, pres. tense.
5. From ب and پنهاني.
6. Dat. case of او.
7. Pot. mood, from دادن.

* The Gospel of St Matthew.—Chapter 1st.

20. چون این چیزها¹ می اندیسید فرشته² خدا بخواب³ بدو⁴ نهود و گفت ای یوسف فرزند داود از ستدن زن تو مریم مترس⁵ برای آنکه در وی زاییده شد از روح القدس است *
21. اینک از وی پسر زاییده می شود¹ و نامش² بیشوع بخوانی³ و اوست⁴ که رعیت⁵ خود را از کناهای⁶ ایشان پاک بکند⁷ *
22. این همه شد¹ تا تهم شود² آنچه خدا در کتاب اشعیا پیغامبر فرمودست³ *
23. اینک دختر دوشیزه ابستن می شود¹ و بزاید² پسر و نامش همانویل بخوانند³ آنکه تفسیرش خدای⁴ ما با ما *

20.

1. Plur. of چیز.
2. See p. 52, l. 8, and p. 49, l. 1.
3. Comp. of ب and خواب.
4. Comp. of ب, and او (for او). (See p. 66, No. 12.)
5. Negat. imper. from ترسیدن. (See p. 36, l. 1.)

21.

1. See p. 33, l. 10.
2. From نام and ش.
3. Fut. sec. perf. from خواندن.
4. Comp. of او and است.
5. See p. 52, l. 6, and p. 49, l. 3.

6. کناه, plural of کناها. (See p. 49, l. 10, and p. 20, l. 1.)

7. Future tense, from کردن.

22.

1. See p. 29, l. 22.
2. See p. 30, l. 21.
3. Compounded of فرموده and است.

23.

1. See p. 29, l. 14.
2. Third perf. fut. of زاییدن.
3. Third person plural, future of خواندن.
4. See p. 52, l. 7.

24. چون یوسف از خواب بیدار شد و بر خواست¹ انچنانکه فرشته خدا بدو² فرموده بود³ کرد و زن خود را با خود برد *
25. و بدو نرسید تا فرزند¹ بکر خود را زایید و نامش را بیشوع خواند *

باب دوم

1. چون بیشوع در بیتالحم یهودا زاییده شد در روزگار هیرودیس ملک مجوسیان آمدند از مشرق تا اورشلیم *
2. و می گفتند¹ کجاست² ملک یهودیان³ که زاییده شد زیرا که ستاره⁴ او را در مشرق دیدیم⁵ و آمدیم تا برای او سجود کنیم⁶ *
3. هیرودیس ملک چون شنید ترسید او و جمله اورشلیم با وی *

24.

1. See p. 47, l. 9.

2. Comp. of prep. و and ب.

3. See p. 31, l. 22.

25.

1. See p. 49, l. 3.

Chapter 2.—Verse 2.

1. See p. 31, l. 10.

2. Comp. of که, جا, and است.

3. Plural of یهودی.

4. See p. 49, l. 1.

5. Sec. perf. plur. preter. tense, from دیدن.

6. Comp. verb. (See p. 47, l. 3.)

4. و فراهم آورد کشیشان و مهتران و نویسندگان خلق و ازیشان می پرسید که مسیح در کدامین خانه زاییده شود *
5. ایشان گفتند در بیتالحم یهودا زیرا اینچنین در پیغامبر نبشته شد *
6. تو نیز ای بیتالحم یهودا نیستی¹ کم در ملکان² یهودا برای آنکه از تو بدر³ آید⁴ ملک اوست⁵ که بچراند⁶ رعیت من اسرایرا *
7. آنکه هیروдіس پنهانی مجوسرا خواند و ازیشان دریافت¹ که کدامین وقت ستاره بدیشان² نهوده شد *
8. و ایشان در بیتالحم فرستاد و بدیشان گفت بروید¹ و بر

4. 1. Plural of نویسنده. (See p. 19, l. 16.) 2. After a prep. the letter is often dropped. 6. 1. Comp. of نه, and هستی, second person present, from هستن. 2. Plural of ملک. 3. Compounded of در and ب.	4. Potent. pref. third perf. fing. from آمدن. 5. Compounded of او and است. 6. Future tense, from چرانیدن. 7. 1. Comp. verb. (See p. 47, l. 10.) 2. See p. 66, No. 12. 8. 1. Imperative, sec. person plural, from رفتن.

کودک تفحص² کنید³ چون او را بیابید⁴ باز پیش من آیید⁵
و روی بمن بنمایید⁶ که من نیز بروم⁷ و او را سجود کنم⁸ *
9. چون از ملک این سخن شنیدند رفتند و آن¹ ستاره که
در مشرق دیده² بودند پیشاپیش ایشان می³ رفت تا بدان⁴
مقام رسید که کودک آنجا بود و ستاره بر سر آن مقام ایستاد *
10. چون دیدند ستاره را¹ مجوسیان عظیم شادمان شدند *
11. و در خانه اندر رفتند و کودک را¹ با مریم مادرش دیدند
سر بزمین² نهادند و برای او سجود کردند و خرجینهایی³ خود را
کشادند قربان پیش کشیدند زر و مرو و کندرو *

2, 3. Comp. verb. (See p. 47, l. 3.)

3. From کردن.

4. Future of یافتن.

5. Imperative, sec. perf. plur. of آمدن.

6. Imperative, sec. perf. plur. of نمودن.

7. From رفتن.

8. Potent. pref. from کردن.

9.

1. See p. 48, l. 2.

2. See p. 31, l. 22.

3. See p. 31, l. 10.

4. Comp. of ب and آن. (See p. 66, No. 12.)

10.

1. Accusative of ستاره, governed of دیدند.

11.

1. Accusative of کودک.

2. Compounded of preposition ب, and زمین.

3. See p. 52, l. 8.

12. و در خواب بدیسان نهوده شد که پیش هیرو دیس باز نکردند¹ براه² دیگر بولایت³ خود رفتند *
13. چون ایشان رفتند فرشته¹ خدا بیوسف در خواب نهود و بدو² گفت بر خیز³ بستان کودکرا و مادرشرا و بسوی⁴ مصر بگریز⁵ و انجا باش⁶ تا انکه که بتو⁷ بگویم⁸ برای انکه هیرو دیس کودکرا می طلبد تا کم کند *
14. انکه یوسف بر خیزید¹ کودکرا و مادرشرا ستند وقت شب در مصر کربخت *
15. و انجا¹ ماند تا وقتی² که هیرو دیس مرد³ تا تهم شود آنچه از خداوند گفته شد بر زبان پیغامبر از مصر پسر خود را خواندم⁴ *

12.

1. Compounded from neg. ن, and کردن.

2. Compounded of ب and راه.

3. From ب and ولایت.

13.

1. See p. 52, l. 8.

2. From ب, and و (for او).

3. Compound verb; خیز, imper. from خیزیدن.

4. From ب and سوی.

5. Imper. of گریزیدن.

6. Imper. of بودن.

7. From ب, and pron. تو, dative case.

8. Fut. first perf. from رفتن.

14.

1. From خیزیدن.

15.

1. From آن and جا.

2. See p. 48, l. 3.

3. Pret. tense of مردن.

4. First perf. pret. of خواندن.

16. چون هیرو دیس دید که مجوسیان بروی¹ افسوس کردند
 بغایت² خشهناک³ کشت و فرستاد که هر کودکی⁴ که در
 بیتالحم و پیرامون هست⁵ از دو ساله پسر و زیرتر⁶ بقدر آن
 روزگار که از مجوس پرسیده بود و همه را کشتند *
17. انکه تهم شد آنچه از ارمیا پیغامبر گفته شد *
18. اواز شنوده شد در رامة کریستنی و زاری بس بسیار
 راجیل بر فرزندان خود و تعزیت را نهی¹ پذیرد برای انکه
 نیستند² *
19. چون هیرو دیس ملک مرد فرشته خداوند در زمین مصر
 بیوسف در خواب نهاد *
20. که کودکرا و مادرشرا بر کیر¹ و بزمین اسرایل برو² که
 مرده اند³ آنان⁴ که هلاک کودک میخواستند⁵ *

16.

1. Comp. of prep. ب, and روی.
2. From بغایت and ب.
3. See p. 43, l. 10.
4. From کودک. (See p. 66, No. 16.)
5. From هستن.
6. Compar. of زیر.

18.

1. Comp. of neg. ب, and می.

2. Comp. of نه, and هستند, from the defect. verb هستن.

20.

1. Imperative, from گرفتن.
2. Imperative of رفتن. (See p. 39, l. 10.)
3. Pref. tense, third perf. plural, of بودن.
4. See p. 25, l. 12.
5. See p. 64, No. 1.

21. انکه بر خاست کودکرا بر داشت و مادرش و آمد سوي
زمین اسرايل *
22. چون شنید که ارکلاوس در يهودا ملک شد عوض
هيروديس پدر خود ترسيد که انجا برود¹ و باز در خواب نهوده
شد که بولایت جليل برود *
23. و آمد و مقام گرفت در شهري که نامش¹ ناصره است تا
تهام شود آنچه در پيغامبر گفته شد که ناصري خوانده شود *

22.

1. From رفتن.

23.

1. From نام and ش.

PERSIAN EXERCISES.

ON SUBSTANTIVES.

LOVERS.	O nightingales.	To the king.	Infants.		
یار	بلبل	پادشاه	بچہ		
From a house.	Old men.	To slaves.	Kisses.	From a wound.	
خانہ	پیر	بندہ	بوس	درد	
Words.	A lioness.	Horses.	A mare.	Lionesses.	Does.
سخن	شیر	اسب	اسب	شیر	غزال
A tygers.	A bull.	A buck.	A lion.	A tyger.	
پلنک	کاو	غزال	شیر	پلنک	

ON ADJECTIVES.

WORLD-POSSESSING (kings).	Blood-shedding (men).	
جهاندار	خون ریز	
To heart-ravishing (damsels).	Heart-stealing (girls).	
دل بر	دل اور	
Beautiful-faced (women).	Ruby-lipped (damsels).	More pleasant.
خوب روی	یاقوت لب	تارہ

Better.	Sweetest.	More splendid.	Darker.	Most graceful.
به	خوش	روشن	تاریک	دلجو
Best.	Most pure.	Most lovely.		
به	پاک	زیبا		

ON THE PRONOUNS.

SHE.	To us.	They.	From you.	To me.	Ye.	To them.
او	من	او	تو	من	تو	او
From us.	To her.	We.	To you.	Themselves.	To himself.	
من	او	من	تو	خود	خود	
To these.	From that.	To which?	From whom.	To that.		
این	آن	چه	که	آن		
Whom?	These.					
که	این					

ON THE VERBS.

HE was.	We have been.	They will be.	You were.
بودن	بودن	شدن	بودن
Thou mayst be.	He might be.	We shall have been.	
شدن	بودن	بودن	
You will be.	Let them be.	Be thou.	I was asked. We asked.
بودن	بودن	شدن	پرسیدن پرسیدن

They may ask. You have feared. They had come. He shall fear.

پرسیدن ترسیدن رسیدن ترسیدن

You will come. Asked. Having come. Let them complain.

رسیدن پرسیدن رسیدن نالیدن

We fell*. They are placing. I am opening. Let us rest.

افتادن نهادن کشادن آسودن

You may shew. He will create. We may gather. Learn thou.

نمودن افریدن چیدن آموختن

Thou art playing. Mixing. I shall know. He breaks.

باختن آمیختن دانستن شکستن

Let them make. We may bind. You adorn. Let us seek.

ساختن بستن آراستن جستن

They shall leap. I suppose. Let us have. They disturb.

خستن پنداشتن داشتن آشوفتن

You may find. Let us go. They might hear. I am bound.

یافتن رفتن شنفتن بستن

He was placed. They will be praised. To be adorned.

نهادن ستودن آراستن

Let him be adorned. He had been brought. Found.

آراستن آوردن یافتن

You will be found. You might have been educated.

یافتن پروردن

* See from page 36 to 41.

He was complaining.	You might hear.	Fear thou.
بالیدن	شنفتن	ترسیدن
You shall learn.	They will bring.	Let him leap.
اموختن	آوردن	جستن
I do not fear.	You shall not go.	You do not disturb.
ترسیدن	رفتن	اشوختن †
He may not find.	Do not play.	They shall not know.
یافتن	باختن	دانستن
I did not adorn.	I do not bring.	Be not.
اراستن	آوردن	بودن
Fear not.	Let them not have.	Try not.
پرسیدن	داشتن	ازمودن †
I am not killed.	He was not brought.	He will not be found.
کشتن	آوردن	یافتن
We are not deceived.		You may not be asked.
فریفتن		پرسیدن
Let him not be heard.		Let her not be defiled.
شنفتن		آلودن
Let them not take captive.		Let them not be taken captive.
پیختن		پیختن

* See p. 35, l. 19.

† The negatives *ن* and *نه*, before verbs which begin with *ا*, are changed into *نی* and *نهی*.

ON SYNTAX.

THE virtuous woman	زن پاکیزه
A large palace	سرا بزرگ
An illustrious king	پادشاه نامدار
A heinous crime	کناه کبیر
A wife slaying	کو خردمند
A beautiful face	رو خوب
A faithful slave	بنده معتبد
Faithful slaves	بنده معتبد
A safe remedy	چاره امین
To the king	پادشاه
To mortal wounds	زخم سهیلاک
To his beauteous mistress	معشوقه خوب
With a pleasing voice	خوب آواز
Black-eyed	سیاه چشم
Those trees	ان درخت
These houses	این خانه
These words	این سخن
Those gates	ان در
I am going	من رقتن
They came	او آمدن
The man is entering	مرد در آمدن
The women were talking	زن گفتن
The performers are coming	سازنده آمدن

You and I will go	تو و من رفتن
You and he are safe	تو و او امین بودن
Thirty soldiers were killed	سی سپاه کشتن شدن
Five women are sitting	پنج زن نشستن
The thorn of affliction	خار بیقاراری
Her brother's house	خانه برادر او
The leaf of the rose	صحیفه گل
The face of despair	رو نومیدی
The hearts of men	دل مرد
The scent of the rose	بو گل
The revenue of the king	سا ملک
The pain of separation	درد هجران
We told them	او گفتن
You spoke to her	او گفتن
They advised you	تو پند نمودن
We sent the messenger	رسول فرستادن
You have pluck'd the roses	گل چیدن بودن
They had caught a bird	مرغ گرفتن بودن
Send a man	مرد فرستادن
To the house	به خانه
From them	از او
With us	با من
In prison	در زندان

CONCLUSION OF THE GRAMMAR.

PERSIAN EXTRACTS.

این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است

مهمية تاليفه

این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 PART II.
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است
 این کتاب در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است و در بیان احوال و سیرت ائمه و اولاد ایشان است

PERSIAN EXTRACTS.

TO my fortunate sons, the conquerors of kingdoms, my mighty descend-
 ants, the lords of the earth, be it known, that, since I have hope in
 Almighty God, that many of my children, descendants, and posterity, shall sit
 upon the throne of power and regal authority; upon this account, having care-
 fully laws and regulations for the well governing of my dominions, I have
 collected together those regulations and laws, as a model for others; to the end,
 that every one of my children, descendants, and posterity, acting agreeably
 thereto, my power and empire, which I acquired through hardships, and still
 amidst, and perils, and bloodshed, (by the divine favour, and by the influence of
 the holy religion of Mahomed) (God's peace be upon him), and with the assis-
 tance of the powerful descendants and Ameer's followers of that prophet) may
 be by them preserved.

تزوگات. تیهور

ملك گیر کامکار و نبایر ذوی القدر جهاندار را
 فرزندان معلوم باد که چون از درگاه تنگري تعالی امید
 دارم که بسیاری از فرزندان و اولاد و احفاد
 من بر مسند سلطنت و مهلکت داری خواهند نشست بنابراین
 بر امور سلطنت خود تزوگات بر بسته دستور العمل آنرا انشا
 نمودم که هر یک از فرزندان و اولاد و احفاد من بدان موجب
 عمل نموده دولت و سلطنت مرا که بر نجاها و محنتها و قزاقیها
 و جنگها بتاییدات ربانی و میامن نیروی ملت محمدی صلی
 الله علیه و سلم و دوستی آل عظام و اصحاب کرام آنحضرت
 بچنگ آورده ام نگاهبانی نمایند

THE INSTITUTES OF TIMOUR.

TO my fortunate sons, the conquerors of kingdoms, my mighty descend-
 ants, the lords of the earth, be it known, that, since I have hope in
 Almighty God, that many of my children, descendants, and posterity, shall sit
 upon the throne of power and regal authority; upon this account, having esta-
 blished laws and regulations for the well-governing of my dominions, I have
 collected together those regulations and laws, as a model for others; to the end,
 that every one of my children, descendants, and posterity, acting agreeably
 thereto, my power and empire, which I acquired through hardships, and diffi-
 culties, and perils, and bloodshed, (by the divine favour, and by the influence of
 the holy religion of Mahommed (God's peace be upon him), and with the assist-
 ance of the powerful descendants and illustrious followers of that prophet) may
 be by them preserved.

و این تزوکات را در امور سلطنت خویش دستور العمل سازند تا دولت و سلطنتی که از من بایشان برسد از خلل و زوال ایمن باشد

اکنون سبیل فرزندان کامیاب نامدار و نبایر ممالک ستان ذوی الاقتدار آنکه همچنانچه من به دوازده امر که شعار خود ساختم و بهر تبه سلطنت رسیدم و بدین دوازده امر مملکت گیری و ملک داری کردم و اورنگ سلطنت خود را زیب و زینت دادم ایشان نیز بهین تزوک عمل نمایند و دولت سلطنت مرا و خود را نگاهبانی کنند

و از جمله تزوکاتی که بر دولت و سلطنت خود بر بستم اول این بود که دین خدا و شریعت محمد مصطفی را در دنیا رواج دادم و همیشه و همه جای تقویت دین اسلام نمودم دوم آنکه با جماعه دوازده طبقه و طایفه ملک گیری و

And let them make these regulations the rule of their conduct in the affairs of their empire, that the fortune and the power which shall descend from me to them, may be safe from discord and dissolution.

Now, therefore, be it known to my sons, the fortunate and the illustrious, to my descendants, the mighty subduers of kingdoms; that, in like manner as I, by twelve maxims, which I established as the rules of my conduct, attained to regal dignity, and, with the assistance of these maxims, conquered and governed kingdoms, and decorated and adorned the throne of my empire, let them also act according to these regulations, and preserve the splendor of mine and their dominions.

And among the rules which I established for the support of my glory and empire, the first was this; that I promoted the worship of Almighty God, and propagated the religion of the sacred Mahommed throughout the world, and at all times, and in all places, supported the true faith.

Secondly, with the people of the twelve classes and tribes, I conquered and

جهانداري کردم و ارکان دولت سلطنت خود را بدیشان استوار
 نمودم و مجلس خود را از ایشان آراسته ساختم
 سیوم آنکه به مشاورت و کنکاش و تدبیرات و حزم و احتیاط
 فوجها را شکستم و ملکهها را مسخر خود ساختم و امور سلطنت
 خود را بهدارا و مروت و تحمل و تغافل از پیش بردم و بدوستان
 و بدشمنان مدارا نمودم
 چهارم به توره و به تزوک کارخانه سلطنت خود را بند و بست
 نمودم و به توره و به تزوک خود را بهرتبه قایم نگاهداشتم که امرا
 و وزرا و سپاه و رعیت از مرتبه خود تجاوز نتوانستند نمود و
 هریک حافظ مرتبه خود می بودند
 پنجم امرا و سپاه خود را باولي دادم و ایشان را بزر و زیور
 خوشدل ساختم و در بزمها اورن دادم و در رزمها جانفشانی

governed kingdoms; and with them I strengthened the pillars of my fortune; and from them I formed my assembly.

Thirdly, by consultation, and deliberation, and provident measures; by caution and by vigilance I vanquished armies, and I reduced kingdoms to my authority; and I carried on the business of my empire by complying with times and occasions, and by generosity, and by patience, and by policy; and I acted with courteousness towards my friends and towards my enemies.

Fourthly, by order and by discipline, I regulated the concerns of my government; and by discipline and by order I so firmly established my authority, that the Ameers, and the Vizirs, and the soldiers, and the subjects, could not aspire beyond their respective degrees; and every one of them was the keeper of his own station.

Fifthly, I gave encouragement to my Ameers and to my soldiers; and with money and with jewels, I made them glad of heart; and I permitted them to come into the banquet; and, in the field of blood, they hazarded their lives;

کردند و درم و دینار را از ایشان دریغ نداشتیم و بجهت آسانی
کارهای ایشان محنت و مشقت ایشان را خود بر میداشتیم و
تربیت ایشان مینمودم تا آنکه ببازوی مردی و مردانگی و اتفاق
امرا و سپهسالاران و بهادران بضرب شمشیر تختگاه بیست و هفت
پادشاه را مسخر ساختیم و در مهالک ایران و توران و روم و مغرب
و شام و مصر و عراق عرب و عجم و مازندران و کیلانات و
شروانات و اذربایجان و فارس و خراسان و دشت جته و دشت
قپچاق و خوارزم و ختن و کابلستان و باختر زمین و
هندوستان پادشاه شدم و فرمان فرما گشتم

و چون جامه سلطنت در پوشیدم از عافیت و غنودن بر پستر
راحت چشم پوشیدم و از دوازده سالگی قترها زدم و محنتها
کشیدم و تدبیرها کردم و فوجها شکستم و از امرا و سپاه نقاتها

and I withheld not from them my gold nor my silver; and I educated and trained them to arms; and to alleviate their sufferings, I myself shared in their labours and in their hardships; until, with the arm of fortitude and resolution, and with the unanimity of my chiefs, and my generals, and my warriors, by the edge of the sword, I obtained possession of the thrones of seven and twenty kings; and became the king and the ruler of the kingdoms of Eraun, and of Tooraun, and of Room, and of Mughrib, and of Shaum, and of Missur, and of Erauk-a-Arrub, and of Ajjum, and of Mauzinduraun, and of Kylaunaut, and of Shurvaunaut, and of Azzurbauejaun, and of Fauris, and of Khoraufaun, and of the Dusht of Jitteh, and the Dusht of Kipchauk; and of Khauruzm, and of Khut-tun, and of Kauboolistaun, and of Hindostaun, and of Baukhtur-Zemeen.

And when I cloathed myself in the robe of empire, I shut my eyes to safety, and to the repose which is found on the bed of ease: And, from the twelfth year of my age, I travelled over countries, and combated difficulties, and formed enterprises, and vanquished armies, and experienced mutinies amongst my officers

دیدم و سخنان تلخ شنیدم و بتجمل و تغافل گذرانیدم و بذات
خود شمشیرها زدم تا آنکه بر ولایات و ممالک مسلط شدم و
نامور گشتم
ششم به عدالت و انصاف خلق خدا را از خود راضی داشتم و
بر گناه کار و بی گناه رحم کردم و حکم بر حق کردم و
با احسان در دلهای خلق مقام نمودم و بسیاست و انصاف سپاه و
رعیت مرا در میانه امید و بیم نگاهداشتم و بر رعایا و زیر دستان
ترحم کردم و بسپاه انعام دادم
و داد مظلوم از ظالم گرفتم و بعد از اثبات ظلم مالی و بدنی
موافق شرع در میانه ایشان محاکمه نمودم و بگناه دیگری
دیگری را نگرفتم
و کسانی که بمن بدیها کرده بر من شمشیرها کشیده بودند و

and my soldiers, and was familiarized to the language of disobedience; and I opposed them with policy and with fortitude; and I hazarded my person in the hour of danger; until, in the end, I vanquished kingdoms and empires, and established the glory of my name.

Sixthly, by justice and equity I gained the affections of the people of God; and I extended my clemency to the guilty, as well as to the innocent; and I passed that sentence which truth required; and by benevolence I gained a place in the hearts of men; and by rewards and punishments I kept both my troops and my subjects divided between hope and fear; and I compassionated the lower ranks of my people, and those who were distressed; and I gave gifts to the soldiers.

And I delivered the oppressed from the hand of the oppressor; and after proof of the oppression, whether on the property or the person, the decision which I passed between them was agreeable to the sacred law; and I did not cause any one person to suffer for the guilt of another.

Those who had done me injuries, who had attacked my person in battle, and

در کار من شکستها رسانیده بودند چون بمن التجا آوردند
اعزاز ایشان نهوده بر مرتبه ایشان افزودم و بر کردارهای بد ایشان
قلم نسیان کشیدم و بنوعی بایشان سلوک نمودم که اگر خدشه
در خاطر ایشان بود بالکلیه محو شد

هفتم سادات و علما و مشایخ و عقلا و محدثین اخبار را
برگزیده داشتم و تعظیم و احترام ایشان نمودم و ارباب شجاعت را
دوست داشتم چه تنکری تعالی شجاع را دوست میدارد و با
علما صحبت داشتم و بر دلهای اصحاب قلوب رفتم و از ایشان
در یوزه همت نمودم و از انغاس متبرکه ایشان التماس فاتحه کردم
و درویشان و فقرار را دوست داشتم و ایشان را آزوده و محروم
نساختم و اشرار و بدگویان را در مجلس خود راه ندادم و
بسختن ایشان عمل نکردم و بدگوی ایشان را در حق هیچکس
نشنیدم

had counteracted my schemes and enterprises, when they threw themselves on my mercy, I received them with kindness, I conferred on them additional honours, and I drew the pen of oblivion over their evil actions; and I treated them in such sort, that, if suspicion remained in their hearts, it was plucked out entirely.

Seventhly, I selected out, and treated with esteem and veneration, the posterity of the Prophet, and the Theologians, and the Teachers of the true Faith, and the Philosophers, and the Historians: And I loved men of courage and valour; for God Almighty loveth the brave: And I associated with good and learned men; and I gained their affections; and I entreated their support; and I sought success from their holy prayers: And I loved the Dervishes and the poor; and I oppressed them not, neither did I exclude them from my favour: And I permitted not the evil and the malevolent to enter into my council; and I acted not by their advice; and I listened not to their insinuations to the prejudice of others.

هشتم بعزیمت عمل کردم و بر هر کاری که عازم می شدم همان کار پیش نهاد همت خود میساختم و تا باتهام نهی رسانیدم دست از آن کار باز نهیداشتم و بر گفتار خود عامل می بودم و بر هیچکس سخت نکرتم و هیچ کاری را به تنگی نکردم تا تنگری تعالی بر من سخت نکیرد و کار من بر من تنگ نسازد

و قوانین و سیرت سلاطین گذشته را از آدم تا خاتم و از خاتم تا این دم از دانایان پرسش نمودم و سلوک و معاش و افعال و اقوال یکان یکان را بخاطر آوردم و از اخلاق حسنه و صفات پسندیده ایشان نسخه برداشتم و سبب زوال دولتهای ایشان پرسش نمودم و آنچه موجب زوال و انتقال دولت بود از آن اجتناب کردم و از ظلم و فسق که انقطاع نسل میکند و قحط و وبا می آرد احتراز لازم دانستم

Eighthly, I acted with resolution; and on whatever undertaking I resolved, I made that undertaking the only object of my attention; and I withdrew not my hand from that enterprize, until I had brought it to a conclusion; and I acted according to that which I said; and I dealt not with severity towards any one; and I was not oppressive in any of my actions; that God Almighty might not deal severely towards me, nor render my own actions oppressive unto me.

And I enquired, of learned men, into the laws and regulations of ancient princes, from the days of Adam to those of the Prophet, and from the days of the Prophet down to this time; and I weighed their institutions, and their actions, and their opinions, one by one; and from their approved manners, and their good qualities, I selected models; and I enquired into the causes of the subversion of their power; and I shunned those actions which tend to the destruction and overthrow of regal authority; and from cruelty and from oppression, which are the destroyers of posterity, and the bringers of famine and of plagues, I found it was good to abstain.

نهم از احوال رعیت آگاه شدم و کلانان ایشان را بمنزله برادر
و خوردان ایشان را بجای فرزند دانستم و بر مزاج و طبایع هر
ملک و هر شهر خود را و افق ساختم و به اهالی و اکابر و
اشراف اشنای کردم و موافق مزاج و طبیعت و خواهش ایشان
بر ایشان حاکم تعیین نمودم

و از احوال اهالی هر دیار آگاه می بودم و اخبار نویسندگان
راست قلم با دیانت در هر مملکت تعیین کردم که کیفیت اطوار
و اوضاع و اعمال و افعال سپاه و رعیت را و مواقعی که در میان
ایشان بوقوع آید بمن نویسند و اگر خلاف آنچه نوشته بودند
بر من ظاهر می شد اخبار نویسندگان را سیاست می نمودم و آنچه
از ظلم و جور حاکم و سپاه و رعیت می شنیدم تدارک آنرا
بائنصاف و عدالت می کردم

Ninthly, the situation of my people was known unto me; and those who were great among them, I considered as my brethren; and I regarded the poor as my children: And I made myself acquainted with the tempers and the dispositions of the people of every country and of every city; and I contracted intimacies with the citizens, and the chiefs, and the nobles; and I appointed over them governors adapted to their manners, and their dispositions, and their wishes.

And I knew the circumstances of the inhabitants of every province; and in every kingdom I appointed writers of intelligence, men of truth and integrity, that they might send me information of the conduct, and the behaviour, and the actions, and the manners, of the troops and of the inhabitants, and of every occurrence that might come to pass amongst them; and if I discovered ought contrary to their information, I inflicted punishment on the intelligencer; and every circumstance of cruelty and oppression in the governors, and in the troops, and in the inhabitants, which reached my ear, I chastised agreeably to justice and equity.

دهم هر طایفه و هر قبیله از ترک و تاجک و عرب و عجم که
 بدولتخانه من در آمدند بزرگان ایشان را کرامتی داشتم و
 سایر ایشانرا فراخور احوال نوازش نمودم و به نیکان ایشان نیکی
 کردم و بدان ایشانرا به بدی ایشان سپردم
 و هر کس بمن دوستی کرد قدر دوستی ویرا فراموش نکردم
 و بوی مروت و احسان نمودم و هر کس خدمت من کرد حق
 خدمت ویرا ادا کردم و هر کس بمن دشمنی کرد و پشیمان
 شده بمن التجا آورد و زانوزد دشمنی ویرا فراموش کردم و
 بدوستی و مروت خریدار وی شدم
 چنانچه شیر بهرام امیر الوس بمن همراه بود و در وقت کار
 مرا گذاشت و بغنیم ملحق شد و بر من شمشیر کشید و آخر
 نیک من ویرا گرفت و باز بمن التجا آورد و زانوزد چون مردی

Tenthly, whatever tribe, and whatever hord, whether Turk or Tacheek, or Arab or Ajum, came in unto me, I received their chiefs with distinction and respect, and their followers I honoured according to their degrees and their stations; and to the good among them I did good, and the evil I delivered over to their evil actions.

And whoever attached himself unto me, I forgot not the merit of his attachment, and I acted towards him with kindness and generosity; and whoever had rendered me services, I repaid the value of those services unto him; and whoever had been my enemy, and was ashamed thereof, and, flying to me for protection, humbled himself before me, I forgot his enmity, and I purchased him with liberality and kindness.

In such manner Shir Behram, the chief of a tribe, was along with me; and he left me in the hour of action, and he united with the enemy, and he drew forth his sword against me; and at length my salt, which he had eaten, seized upon him; and he again fled to me for refuge, and humbled himself before me:

بود اصیل و مردانه و کارکرده از کردارها بد و بی چشم
پوشیدم و ویرا بنواختم و بر مرتبه وی افزودم و ویرا بهردانگی وی
بخشیدم

یازدهم فرزندان و خویشان و آشنایان و همسایگان و کسانی
که با من آشنایی داشتند ایشانرا در وقت دولت و نعمت
بنواختم و حق ایشانرا ادا کردم و با فرزندان و خویشان قطع
صله رحم ننمودم و بکشتن و بستن ایشان امر نکردم
و هر کسرا بهر طریقی شناخته بودم فراخور شناخت خود بوی
سلوک نمودم چون کرم و سرد روزگار بسیار دیدم و تجربها
برداشتم با دوست و دشمن سازکاریها کردم
دوازدهم سپاه دوست و دشمنرا عزیز داشتم که متاع باقی
خودرا بهال فانی میفروشدند و در معارک و مهالک خودرا می
اندازند و جان فشانی مینمایند

As he was a man of illustrious descent, and of bravery, and of experience, I covered my eyes from his evil actions, and I magnified him, and I exalted him to a superior rank, and I pardoned his disloyalty in consideration of his valour.

Eleventhly, my children, and my relations, and my associates, and my neighbours, and such as had been connected with me, all these I distinguished in the days of my fortune and prosperity, and I paid unto them their due: And with respect to my family, I rent not asunder the bands of consanguinity and mercy; and I issued not commands to slay them, or to bind them with chains.

And I dealt with every man, whatever the judgment I had formed of him, according to my own opinion of his worth. As I had seen much of prosperity and adversity, and had acquired knowledge and experience, I conducted myself with caution, and with policy, towards my friends and towards my enemies.

Twelfthly, foldiers, whether associates or adversaries, I held in esteem; those who sell their permanent happiness to perishable honour, and throw themselves into the field of slaughter and battle, and hazard their lives in the hour of danger.

و مردی که از جانب دشمن با من خصمی کرد و شهشیر کشید و نسبت با ولی نعمت خود راسخ الاعتقاد بود ویرا بسیار دوست داشتم و چون نزد من آمد قدر ویرا دانسته معتمد خود ساختم و بونا و حقیقت ویرا شناختم و آن سپاهی که حق نمک و وفاداری را فراموش کرد و وقت کار از صاحب خود رو گردان شد و نزد من آمد ویرا دشمنترین مردم دانستم و در جنگ توقتمش خان امرای وی بمن پیغامها کردند و عرایض نوشتند و حق نمک توقتمش خان را که صاحب ایشان و دشمن من بود فراموش کردند بر ایشان نگرین کردم که حق ولی نعمت خود را فراموش کرده حقیقت و وفارا بر کوشه نهاده اند و نزد من آمدند با خود گفتم که با مربی خود چه وفا کردند که با من خواهند کرد

And the man who drew his sword on the side of my enemy, and committed hostilities against me, and preserved his fidelity to his master, him I greatly honoured; and when such a man came unto me, knowing his worth, I classed him with my faithful associates, and I respected and valued his fidelity and his attachment.

And the soldier who forgot his duty and his honour, and in the hour of action turned his face from his master, and came in unto me, I considered as the most detestable of men.

And in the war with Tuktumish Khan, his Ameers forgot their duty to Tuktumish, who was their master and my foe, and sent proposals and wrote letters unto me: And I uttered execrations upon them; because, unmindful of that which they owed to their lord, they had thrown aside their honour and their duty, and come in unto me. I said unto myself, What fidelity have they observed to their liege lord? What fidelity will they shew unto me?

* * * * *

تدبیرات و کبکاشهای تیهور

نزوک و کنکاش امور ملککیری و جهانداري و لشکرشکني و دشمن را بدام آوردن و دوست ساختن مخالفان و در آمدن و بر آمدن بهیان دوستان و دشمنان چنین کردم که پیر من بهمن نوشت که ابوالمصور تیهور در امور سلطنت چهار امر را بدست بگیرد یعنی کنکاش و مشورت و حزم و احتیاط

که هر سلطنتی که از کنکاش و مشورت خالی باشد چون شخصی است جاهل که آنچه کند و گوید همه غلط باشد و گفتار و کردارش سر بسر پشیمانی و ندامت بار آورد پس بهتر

DESIGNS AND ENTERPRISES OF TIMOUR.

THUS I formed measures and designs for the reduction of kingdoms, and for the obtainment of empire, and for defeating armies, and for circumventing enemies, and for making friends of foes, and for going out and for coming in amongst friends and enemies.

For my Peer wrote unto me, saying, "Let Abu'l Munfour Timour, in conducting the important concerns of government, take by the hand four assistants; to wit, deliberation, and counsel, and vigilance, and circumspection.

"For every government which shall be void of deliberation and counsel, is like unto a foolish man, who erreth in all which he sayeth or doeth; and whose actions and words bring forth no fruit but shame and repentance. It is there-

است که در تهشیت امور سلطنت خود را به مشاورت و تدبیر عمل
نهایی تا آخر نادم و پیشیهان نکردی

و بدان که در امور سلطنت یک حصه صبر و تحمل است و
یک حصه تغافل و تجاهل بعد از تعارف و از کار کردن
بعزیمت و صبر و استقامت و حزم و احتیاط و شجاعت جمیع امور
میسر میشود و السلام

و گویا این مکتوب هادی بود که مرا راه نهود و ظاهر ساخت
که در امور سلطنت نه حصه مشاورت و تدبیر و کنکاش است
و یک حصه شهشیر

که گفته اند به تدبیری ملکهها توان کشاد و فوجها توان
شکست که بشهشیرهای لشکرها میسر نشود

fore good, that, in conducting the affairs of thy government, thou act with deliberation and with counsel; that thou mayest not, in the end, be ashamed and confounded.

“ And know, that the requisites for conducting the concerns of empire are one portion patience and forbearance, and one portion pretended negligence and feigning to know not that which thou knowest; and that, by acting with resolution, and with uprightness, and with patience, and with vigilance, and with caution, and with bravery, every undertaking will become easy and successful. Farewell.”

And behold, this letter was a guide, which pointed out to me the way; and shewed unto me, that, of the requisites for conducting the affairs of dominion, nine-tenths are deliberation, and counsel, and provident measures; and that the sword is one portion only.

For the experienced have said, “ By policy kingdoms may be conquered, and numerous hosts may be defeated, which by the swords of united armies cannot be overthrown.”

و بتجربه من رسید که یک مرد کار دیده شجاع مردانه
صاحب عزم و تدبیر و حزم بهتر از هزار مرد بی تدبیر و حزم
است چه یک مرد کار دیده هزار هزار مرد را کار فرماید

و بتجربه من رسید که غالب شدن بر مخالفان نه از بسیاری
لشکر است و مغلوب شدن نه از کمی سپاه بلکه غالب شدن
بتایید و تدبیر است

چنانچه من با دو صد و چهل و سه کس از روی کنکاش و
تدبیر بر سر قلعه قرشی که امیر موسی و ملک بهادر با دوازده
هزار سوار در قلعه و حوالی قلعه نشسته بودند آمدیم و بتایید
تنکری تعالی و تدبیر درست قلعه قرشی را مسخر کردانیدیم
و با دوازده هزار سوار امیر موسی و ملک بهادر آمده مرا در

And by experience it is known unto me, that one tried foldier, of magnanimity, and of bravery, and of resolution, and of skill, and of circumspection, is more valuable than a thousand men, who want discretion and knowledge; for one experienced and able foldier can direct the efforts of thousands of thousands.

And by experience it is known unto me, that victory over the foe proceedeth not from the greatness of armies, nor defeat from inferiority of numbers; for conquest is obtained by the Divine Favour, and by skilful and judicious measures.

Thus, aided by deliberation and foresight, with two hundred and forty-three warriors only, I came down to the castle of Kurfhee; and in the castle, and the neighbourhood thereof, Ameer Moofi and Mullik Bahaudur had sat down with twelve thousand horsemen; and by the aid of Almighty God, and by skilful measures, I subdued the castle of Kurfhee.

And Ameer Moofi and Mullik Bahaudur, with their twelve thousand horse-

قلعه قرشي محاصره نمودند و من اعتياد بر تاييد ايزدي كردم و
از روي تدبير و احتياط از قلعه بر آمدم و مرتبه به مرتبه جنگ
كردم و باين دو صد و چهل و سه كس دوازده هزار سوار را
شكست دادم و چند فرسنگ راه تعاقب ايشان نمودم

و بتجربه من رسيد كه راي و تدبير و كنگاش با مردي دانا
دل هوشيار مي آيد اگرچه تهشيت كارها در پرده تقدير مستور
است ليكن بر سنت سنيه محمدي صلي الله عليه و سلم هر
كاري كه كردم بهشاورت كردم

men, came and surrounded me in the castle of Kurshee; and I rested on the favour of the Almighty, and I sallied forth with skill and with circumspection from the castle, and I assailed them repeatedly; and with those two hundred and forty and three people, I defeated twelve thousand horsemen, and pursued them for many Furlongs.

And by experience it is known unto me, that counsel, and deliberation, and skilful measures, are only to be found with the wise and the sagacious: Therefore, notwithstanding the conclusion of every worldly event is covered by the curtain of Fate, yet, according to the holy word of Mahommud (on whom be the blessing of the Almighty), in every enterprize which I undertook, I acted from counsel and deliberation.

* از جمله سخاوتهای محمد بن طاهر یکی اینست روایت کرده اند که در نیشابور شخصی بود محمود وراق نام و او جاریه داشت در غایت حسن و جمال و غنچ که شعر خوب گفتی و بربط نیکو نواختی و اوصاف این کنیزک بر سبع محمد بن طاهر رسیده بودند و به غایت شیفته او بود چون هوس اختلاط کنیزک بر ضمیر محمد استیلا یافت بکرات کسان پیش محمود وراق فرستاده آن جاریه معینه را به بهای کران خریداری کرد و چون محمود به آن تعلقی داشت به بیع و شرای آن مطربه مرغو به رضا نداد و چون مدتی برین قضیه گذشت و هرچه محمود داشت مصروف آن کنیزک شد هر دو محنت بینوای می کشیدند و از کاس جفا و دستنکی شربت بی برکی میچشیدند عاقبت محمود کس نزد امیر محمد فرستاد که جاریه را می فروشم امیر محمد بغایت مبتهج و شادمان شد با چهار بدره سیم بخانه محمود رفت و پیش او نهاد و محمود بر خواسته بخانه که جاریه در آنجا بود در آمد و با کنیزک گفت که بر خیز و جامه بپوش و استعداد رفتن به خانه امیر کن که ترا می فروشم جاریه چون این سخن شنید فریاد از نهاد او بر آمد و کریه و زاری بروی چنان مستولی

* From Mirchond.

گشت که اوازوي بسبع امير ميرسد محمود گفت که اي
 حاربه موجب اين همه قلق و اضطراب چيست بايد که اظهار
 فرح و سرور کني زيرا که چون تو بدولت سراي امير روي
 بيوسته در راحت و آسايش باشي و نصيب من از فراق توالم
 و غم باشد کنيزک جواب داد که اي خواجه آخرکار من
 اينست که مرا از خود جدا سازي محمود گفت که اي
 معشوقه جز تو در دست من از متاع دنيا چيزي نمانده و تو
 گرسنگي و بر سنگي مېکشي اين فکر کردم تا باقي عمر به
 فراغت و خوشدلي گذراني حاربه جواب داد که از سر بيع
 من در گذر که من عهد کردم که بکسي که لايق عورات
 باشد جهت تو و خود مدت العهر قوتي حاصل کنم محمود گفت
 اگر چنين است من ترا آزاد کردم و به نوزده دينار و نيم ترا
 در حباله نکاح آوردم چون محمد بن طاهر اين ماجرا شنيد
 محمود را طلبيده گفت اين چهار بدره سيم به تو بخشيدم تا
 بعد از اين برفاهيت روزگار گذراني و دست بر دامن افشانده
 بر خواست و ذکر جميل خویش در عالم بيدار گذاشت *

* از امیر شنیدم که شخصی از عجم و یکی از عرب در سفری مصاحب بودند و در بیابانی بلا مبتلا گشتند عرب را قدری آب مانده بود عجیبی با او گفت که سیاحت و جوانمردی عرب مشهورست چه شود اگر بشربتي آب مرا از هلاک خلاص بخشي عرب تاملی کرد و گفت یقین میدانم که اگر این آب بتو می دهم مرا جان شیرین بتشنگی می باید سپرد لیکن روا نمی دارم که این قضیلت عرب را فوت شود ذکر جلیل بر حیات فانی اختیار می کنم و جان فدا کرده آب بتو می دهم تا این احوالته حسنی عرب را یادگار ماند و آب را بعجیبی داد و او بآن شربت آب از مرک نجات یافته جان سلامت از آن بیابان بیرون برد و این ذکر شنیده بر روی روزگار باقی ماند *

† مور و مرغ

در امثال حکمای هند مذکور است که موری کهر جهد بر بسته بود توده خاکی که نقل آن آدمیان را بکلفت میسر شدی ذره می برد و در طرف دیگر میربخت مرغی بران گذر

* From the Zefer Nameh of Sherefedin Ali Yerdī.

† From Pilpay's Fables.

گرد شخصي دید ضعیف و نحیف که بنشاط تمام دست و
پای میزند و در نقل کردن آن خاک جدي تمام و جهدي
مالا کلام بجای می آورد گفت ضعیف بیگر این چه کار
است که پیش گرفته و این چه مهم است که در آن خوض کرده
مور زبان بکشد و گفت مرا با یکی از قوم خود نظرست و چون
در طلب وصال او کردم این شرط پیش آورد که اگر سر
وصال ما داری قدم در به و این توده خاک را بر دار حلا
مقید آن کار شده ام و می خواهم که بآن شرط اقدام نمایم
و از عهده عهدي که کرده ام بیرون آیم مرغ گفت این کمان
که تو می بری بقدر آرزوی تو نیست و این کمان که میکشی
بقوت بازوی تو نه مور گفت من عزم این کار خرم کرده ام و
قدم جد و جهد پیش نهاده اگر از پیش بردم فهو الهرا و الا
معدورم خواهند داشت *

من طریق سعی می آرم بجا
لیس لا انسان الا ما سعی
دامن مقصود اگر آرم یکف
از غم و اندوه مانم بر طرف
ور نشد از جهد من کاری بکام
من در آن معدور باشم و السلام

* فردوسي از طوس است و فضل و کمال وي ظاهر کسيرا که چون شاه نامه نظمي بود چه حاجت بهدح و تعريف ديگران ميگويند که وي بدهقنت مشغول بود و بر وي تعدي رفت بقصد تظلم روي بغزين کرد که تختگاه سلطان محمود بود چون بانجا رسيد و بر باغستان آن مي گذشت ديد که سه کس نشسته اند و بهعشرت اشتغال تمام دارند دانست که از ملازمان سلطان اند با خود گفت پيش ايشان روم و از ايشان کيفيت حال معلوم کنم چون نزديک ايشان رسيد ازوي متوحش شدند و گفتند بهجلس مارا منغص خواهد ساخت هيچ به از آن نيست که چون بيآيد بگويم که ما شاعران پادشاهيم و بغير شاعران صحبت نهي داريم و سه مصراع بگويم که رابع نداشته باشد پس بگويم هر کس که مصراع رابع بگويد با وي صحبت ميداريم و اگر به مارا معذور دارد چون با ايشان رسيد آنچه با خود مخبر ساخته بودند با وي گفتند گفت آن مصراعها را که گفته ايد بخوانيد عنصري گفت

چون عارض تو ماه نباشد روشن

عسجدی گفت

* From the Beharistan of Jami.

هیرنک نک رخت گل نبود در گلشن
فرحی گفت

مژکانت هبی گذر کند از جوشن
چون فردوسی این سه مصرع شنید بر بدیهه گفت
مانند سنان کیو در چنک پشن

ایشان از آن متعجب شدند و از قصه کیو و پشن استفسار
نمودند آنرا مشروح باز گفت بعد از آن بمجلس سلطان افتاد
و مقبول نظر وی شد و او را گفت که مجلس ما فردوس ساختی
و بدان سبب فردوسی تخلص کرد و چون چند گاه بر آمد
بنظم شاه نامه مأمور شود هزار بیت بگفت و پیش سلطان آورد
تحسینها یافت و هزار دینار زر سردش بداد پس در مدت
سی سال شاه نامه را تمام ساخت و پیش سلطان آورد و بدستور
آنچه پیشتر واقع شده بود در مقابله هر بیتی یک دینار زر
سرخ توقع میداشت حاسدان حوض کردند و گفتند شاعری را
چه قدر آن باشد که ویرا بدین قدر عطا سرافراز گردانند
وصله ویرا بر شصت هزار درم قرار دادند فردوسی از آن
برنجید میگویند در آن وقت که آن درمهارا آوردند وی در
حمام بود چون از حمام بیرون آمد بیست هزار بحمامی داد
و بیست هزار بفقاعی که فقاعی چند از برای وی آورده
بود و بیست هزار بآنکسانی که آن درمهارا آورده بودند و
سلطان بچهل بیت را که پیش مذمت کرد که از آن جمله
است این چند بیت

اگر شاه ز شاه بودی پدر
 بسر بر نهادی مرا تاج زر
 چو اندر بزرگي تبارش نبود
 نیارست نام بزرگان شنود
 درختي که تلخست ویرا سرشت
 گرش در نشاني بباغ بهشت
 ور از جوي خلدش بهنکام آب
 به بیخ انگبین ریزی و شیر نات
 سر انجام کوهـر بکار آورد
 هـمان میوه تلخ بار آورد

پس از آن مختفي شد هر چند که ویرا طلب کردند
 نیافتند بعد از چند کاهي خواجه حسن میبندی که مرتبه
 وزارت داشت در شکار کاهي بيتي چند از شاه نامه بتقریبي
 که واقع شده بود بخواند سلطان را بسیار خوش آمد پرسید
 که این شعر کیست گفت شعر فردوسي سلطان از کرده خود
 پشیمان شد و فرمان داد تا شصت هزار دینار زر سرخ با
 خلعتهاي خاص نامزد فردوسي کنند و به طوس برنند
 اما طالع مساعدت نکرد چون این عطیه را بیک دروازه طوس
 در آوردند تابوت فردوسي را از دروازه دیگر بیرون بردند و
 از وی وارث یکی دختر مانده بود آنرا بر وی عرض کردند

هبت و رزید و قبول نکرد و گفت مرا چندان مال و نعبت که
کفاف معیشت باشد موجود است احتیاج بآن ندارم کجا
شتکان انرا بعبارت رباطی در آن نواحی صرف کردند

خوشست قدر شناسی که چون حمیده سپهر
سهام حادثه را کرد عاقبت قوسی
برفت شوکت محمود و در زمانه نباند
جز این فسانه که نشناخت قدر فردوسی

† منت خدایرا عز و جد و طاعتش موجب قربتست و
بشکر اندرش مزید نعبت *

بباد صبارا گفته تا فرش زمردین بکترد ودانه ابر بهاریرا
فرموده تا بنات نبات را در مهد زمین پرورد و درختان را
بخلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر کرده و اطفال شاخ را
بقدم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده و عصاه نایبی
بقدرتش شهد فایق شده و تخم خرما بتربیتش نخل باسق
کشیده *

† From the Gulistan of Sâdi.

لقمان حکیم را گفتند حکمت از کجـهـ امـوخـتـی گـفـت
از نابینایان که تا جای نبینند پای ننهند *

ملک زاده را شنیدم که کوتاه بود و حقیر و دیگر برادرانش
بلند و خوب روی باری پدرش بکراهیت و استخفاف در روی
نظر کرد پسر بغراست در یافت و گفت ای پدر کوتاه
خردمند به از نادان بلند نه هر چه بقامت مهتر بقیهت
بهتر *

حکما درست آمد که گفته اند دوستان در زندان بکار
آیند که بر سفره همه دشمنان دوست نمایند *

آورده اند که نوشیروان عادل را در شکار گاهی صیدی
کباب کردند و نمک نبود غلامی بروستا فرستادند تا نمک
آورد نوشیروان گفت نمک بقیهت بستان تا رسپی نکرد و
ده خراب نشود گفتش ازین قدر چه خلل زاید گفت
بنیاد ظلم در جهان اول اندک بوده است و هر که آمد برو
مزید کرد تا بدین غایت رسید *

پادشاهی بکشتن بی گناهی فرمان داد گفت ای ملک
ببوجب خشبی که ترا بر من است ازار خود مجوی گفت

چه گونه گفت این عقوبت بیک نفس بر من بر آید و بزه
آن بر تو جاوید بهاند *

یکی از پسران هارون الرشید پیش پدر آمد خشناک که
فلان سرهنگ زاده مرا دشنام داد بهادر هارون ارکان
دولت را گفت جزای این چه باشد یکی اشارت نکشتن کرد و
دیگری بزبان بریدن و دیگری بمصادره و نگی هارون گفت
ای پسر کرم انست که عفو کنی و اگر نتوانی تو نیز دشنام
مادرش ده به چندان که انتقام از حد گذرد انگاه ظلم از
طرف ما باشد *

دو برادر بودند یکی خدمت سلطان کردی و دیگری بسعی
بازوان نان خوردی باری این توانگر درویش را گفت چرا
خدمت سلطان نمیکنی تا از مشقت کار کردن برهی گفت
تو چرا کار نکنی تا از مذلت خدمت رهایی یابی که حکما
گفته اند نان خود خوردن و نشستن به که کمر زرین بستن
و بخدمت ایستادن *

لکمان را گفته اند ادب از که آموختی گفت از بی ادبان
هر چه ازیشان در نظر نا پسند آمد از فعل آن پرهیز
کردم *

کله کردم پیش یکی از مشایخ که فلان در حق من
کواهی داده است بغسل گفت بصلاحش خجل کن *

لطیفه صاحب دلسی را گفتند بدین خوبی که افتابست
نشنیده ایم که کسی او را دوست گرفته باشد گفت از برای
آن که هر روزش می توان دید مگر در زمستان که
محبوبست و محبوب *

طریق درویشان ذکرست و شکر و خدمت و طاعت و ایثار
و قناعت و توحید و توکل و تسلیم و تحمل هر که بدین
صفتها موصوفست بحقیقت درویشست اگرچه در قیاست *

حکیمی را پرسیدند از شجاعت و سخاوت کدام بهترست
گفت آنرا که سخاوت هست بشجاعت حاجت نیست *

در سیرت اردشیر بابکان آمده است که حکیم عرابرا پرسید
که روزی چه مایه طعام باید خورد گفت صد درهم سنک
کفایت میکند گفت این قدر چه قوت دهد گفت این قدر
ترا بر پای همی دارد و هر چه بر این زیاده کنی تو
حیال انی *

هر کدرا رنجی بدل رسانیدی اگر در عقب آن صد راحت
برسانی از پاداش آن یک رنج ایمن مبدش که پیکان از
جراحت بدراید و ازار در دل بهاند *

جالینوس ابلهی را دید که دست در کربیان دانشمندی زده
و بی حرمتی کرده بگفت اگر این دانا بودی کار او با نادان
بدین جایکه نرسیدی *

یکی را از علما پرسیدند که کسی با ماه روی در خلوت
نشسته و درها بسته و رقیبان خفته و نفس طالب و شهوت
غالب هیچ دانی که بعزت پرهیزکاری ازو بسلامت بماند
گفت اگر از ماه روی بماند از بدگویان نماند *

پارسای بر یکی از خداوندان نعمت گذر کرد دید که
بنده را دست و پای استوار بسته عقوبت همی کرد گفت ای
پسر همچو تو مخلوقی را خدای عز و جل اسیر حکم تو
گردانیده است و ترا بر وی قضیلت نهاده شکر نعمت حق
تعالی بجای اروچندین جفا بر وی روا مدار نباید که فردا
در قیامت این بنده از تو به باشد و شرمساری بری *

بدان که هر جا که گلست خارست و باخبر خمارست و
و بر سر کنج مار و انجا که در شهوارست نهنگ مردم
خوارست *

مال از بهر اسایش عمرست نه عمر از بهر کرد کردن مال
عاقلي را پرسيدم نيکبخت کيست و بد بخت که گفته
نيکبخت آنکه خورد و کشت و بد بخت آنکه مرد و هشت *

دو کس رنج بيهوده بردند و سعي بي فايده کردند يکي
آنکه اندوخت و نخورد ديگر آن که آموخت و نکرد *

نيکبختان بحکايات و امثال پشينيان پند کيرند پيش از آن
که پسينيان بواقعۀ ايشان مثل زنند *

خشم بيش از حد و حشت ارد و لطف بي وقت هيبت
ببرد نه چندان درشتي کن که از تو سير کردند و نه
چندان نرمي که بر تو دلير شوند *

هر که در حال تواناي نيکويي نکند در وقت ناتواني
سختي بيند *

بي هنران هنرمندانرا نتوند ديدن همچون سکان بازاری
سک شکاری را بينند و مشعله برارند و پيش آمدن نيارند *

هر که با بدان نشیند اگر نیز طبیعت ایشان درو اثر
نکند بصریقت ایشان متهم کز درد چنانکه اگر شخصی بخرابات
رود بنهاز کردن منسوب نشود الا بخبر خوردن *

† باران رحمت بی حاش همه را رسیده
و خوان نعت بی دریغش همه جا کشیده
پرده ناموس بندگان بکنای فاحش ندرد
و وطیفه روزی بخطای منکر نبرد

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند
تا تو نانی بکف آری و بغفلت نخوری
همه از بهر تو سر گشته و فرمان بردار
شرط انصاف نباشد که تو فرمان نباری

نیک و بد چون همی بیاید مرد
خنک انکسی که نام نیکی برد

† Verses, from the Gulistan of Sâdi.

برك عيشي بكور خویش فرست
كس نیارد ز پس ریش فرست

هر كه كردن بدعوي افرازد
دشمن از هر طرف بدو تازد

زننده است نام فرخ نوشیروان بخیر
گرچه بسی گذشت كه نوشیروان نهاند
خیری كن ای فلان و غنیت شمار عمر
زان بیشتر كه بانك برآید فلان نهاند

درختي كه اكنون گرفتست پای
بنیروی شخصی برآید زجای
ورش همچنان روزگاری هلی
بکردنش از بیخ بر نكسلی
سرچشمه شاید گرفتن بپیل
چو پر شد نشاید گذشتن بپیل

توانكري بهنرست نه بهال
و بزرگي بعقلست نه بسال

ابلهي کو روز روشن شمع کافوري نهد
زود بيني کش بشب روغن نباشد در چراغ

راستي موجب رضاي خداست
کس ندیدم که کم شد از ره راست

دوست مشبار ان که در نعت زند
لاف ياري و برادر خواندکي
دوست ان دانم که کيرد دست دوست
در پریشان حالي و در ماندکي

بصنع خدا چون کسي اوقتاد
همه عالیش پای بر سر نهند

نیاساید مشام از طبله عود
بر آتش نه که چون عنبر ببوید

قارون هلاک شد که چهل خانه کنج داشت
نوشیروان نبرد که نام نکو گذاشت

اگر زباغ رعیت ملک خورد سیبی
 بر آورند غلامان او درخت از بین

خواهی که خدای بر تو بخشد
 با خلق خدای کن نکویی

زیر پایت گر ندانی حال مور
 همچو حال تست زیر پای پیل

زورمندی مکن بر اهل زمین
 تا دعایی بر آسمان نرود

پادشاه پاسبان درویشست
 گرچه نعمت بجز دولت اوست
 کوسفند از برای چوبان نیست
 بل که چوبان برای خدامت اوست

دریاب کنون که نعمت هست بدست
 کین دولت و ملک می رود دست بدست

دوران بقا چو باد صحرا بگذشت
تلخي و خوشي و زشت و زيبا بگذشت

خلاف راي سلطان راي جستن
بخون خویش باشد دست شستن
اگر خود روزرا کويد شبست اين
ببايد گفتن اينک ماه و پروين

چو کاري بي فضول من بر آيد
مرا دروي سخن گفتن نشايد
و کر بينم که نا بينا و چاهست
اگر خاموش بنشينم گناهست

او فتادست در جهان بسيار
بي تميز ارجمند و عاقل خوار
کييا کر بغصه مرده و رنج
ابله اندر خرابه يافته کنج

هر که عيب دکران پيش تو آورد و شهرت
بيکمان عيب تو پيش دکران خواهد برد

در عمل کوش و هرچه خواهی پوش
 تاج بر سر نه و علم بر دوش
 زاهدی در پلاس پوشی نیست
 زاهد پاک باش و اطلس پوش
 ترک دنیا و شهوتست و هوس
 پارسایی نه ترک جامه و بس

قاضی ار با ما نشنید برفشاند دسترا
 محتسب کر می خورد معذور دارد مسترا

بعذر توبه توان رستن از عذاب خدای
 ولیک می نتوان از زبان مردم رست

نیک باشی و بدت گوید خلق
 به که بد باشی و نیکت بینند

اگر دنیا نباشد درد مندیم
 و کر باشد بهرش پای بندیم

در بزرگی و دار و گیر عمل
 زاشنایان فراغتی دارند

گفت عالم بکوش حان بشنو
 ور نهاند بگفتنش کردار
 مرد باید که گیرد اندر کوش
 ور نوشتست پند بر دیوار

دریای فراوان نشود تیره بسنگ
 عارف که برنجد تنک ابست هنوز
 گر کز نددت رسد تحمل کن
 که بعفو از کناه پاک شوی
 ای برادر چو عاقبت خاکست
 خاک شو پیش از آن که خاک شوی

نوشتست بر کور بهرام کور
 که دست گرم به زیازوی زور
 نهاند خایم طای ولیک تا باید
 بهاند بام بلندش بنیکوی مشهور
 زکوت مال بدر کن که فضل زرا
 چو باغبان پرد بیشتر دهد انکور

ان کس که توانکرت نمی گرداند
 او مصلحت تو از تو بهتر داند

دست تضرع چه سود بنده محتاج را
وقت دعا بر خدا وقت کرم در بغل
از زر و سیم راحتی برسان
خویشتن هم تمتعی برگیر

فضل و هنر ضایعست تا ننمایند
عود بر آتش نهند و مسک بسایند

منعم بکوه و دشت و بیابان غریب نیست
هرجا که رفت خیمه زد و خوابگاه ساخت

گرچه کس بی اجل نخواهد مرد
تو مرو در دهان اژدرها

چون مرد در فتاد زجای و مقام خویش
دیگر چه غم خورد همه افاق جای اوست

لطافت کن انجا که بینی ستیز
نبرد قز نرمرای تیغ تیز
بشیرین زبانی و لطف و خوشی
توانی که پیلای بهویی کشتی

همه حال عیت خویشند
 طعنه بر عیب دیگران مزنند
 هر که او عیب خویشتن بیند
 طعنه بر عیب دیگران نکند

مرد درویش که بار ستم فاقه کشید
 بدر مرک هبانا که سبکبار اید
 و آن که در نعمت و در راحت و اسایش زیست
 مردنش زین همه شک نیست که دشوار اید

انرا که عقل و همت و تدبیر و رای نیست
 خوش گفت پرده دار که کس در سرای نیست

خاموش به که ضمیر دل خویش
 باکسی گفتی و گفتن که مکوی

بچشم خویش دیدم در بیابان
 که مرد اهسته بگذشت از شتابان
 سمند باد پای از تک فرو ماند
 شتربان همچنان اهسته میراند

رای بی قوت مکر و فسق و فسق
و قوت بی رای جهل و جنون
تبییز باید و تدبیر و عقل و آنکه ملک
که ملک و دولت نادان سلاح جنگ خودست

عامی نادان پریشان روزگار
به زدان‌شوند ناپرهیز کار
کان بنایینایی از راه اوفتاد
وین دو چشمش بود و در چاه اوفتاد

آنکه در راحت و تنعم زیست
او چه داند که حال کرسنه چیست
حال در مانده کان کسی داند
که با حوال خویش در ماند

هر کرا جاه و دولتست بدان
خاطر خسته در نخواهد یافت
خبرش ده که هیچ دولت و جاه
بسرای دکر نخواهد یافت

کرت ز دست بر آید چو نخل باش کریم
ورت ز دست نیاید چو سرو باش ازاد

* شنیدم که در وقت نزع روان
 بهرمز چنین گفت نوشیروان
 که خاطر نکهدار درویش باش
 نه در بند اسایش خویش باش
 نیاساید اندر دیار تو کس
 چو اسایش خویش خواهی و بس
 نیاید بنزدیک دانا پسند
 شبان خفته و کرک در کوسفند
 برو پاس درویش محتاج دار
 که شاه از رعیت بود تاجدار
 رعیت چو بیخست و سلطان درخت
 درخت ای پسر باشد از بیخ سخت

یکی قطره باران از ابـری چکید
 خجل شد چو پهنای دریا بدید
 که جای که دریاست من کیستم
 گر او هست حقا که من نیستم
 چو خود را بچشم حقارت بدید
 صدف در کنارش بجان پرورید

* From the Bostan of Sâdi.

سپهرش بجای رسانید کار
که شد لولؤ نامور شاهوار
بلندی از آن یافت کو پست شد
در نیستی کوفت تا هست شد

* خوشست عبر دریغا که جاودانی نیست
پس اعتماد برین پنج روز فانی نیست
درخت تلخ صنوبر خرام انسانرا
مدام رونق نوباوه جوانی نیست
کلیست خرم و خندان و تازه و خوشبوی
و لی امید ثباتش چنانکه دانی نیست
دوام پرورش اندر کنار مادر دهر
طبع مکن که در و بوی مهربانی نیست
مباش غره و غافل چو میش سر در پیش
که در طبیعت این کرک کله پای نیست
چه حاجتست عیانرا باستماع بیان
که پی وفای دور فلک نهانی نیست
کدام باد بهاری وزید در افاق
که باز در عقبش نکبت خزانی نیست

* From Sâdi.

اگر ممالک روی زمین بدست آری
 بهای مهلت یک روزه زندگانی نیست
 دل ای رفیق درین کاروان سرای مبند
 که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
 اگر جهان همه کامست و دشمن اندر پی
 بدوستی که جهان جای کامرانی نیست
 جهان زدست بدارند دوستا بخدای
 که پای بند عناصر جهان ستانی نیست
 نگاه دار زبان تا بدوزخت نبرد
 که از زبان بتر اندر جهان زیانی نیست
 عمل بیار و علم بر مکن که مردانرا
 رهی سلیم تر از کوی پی نشانی نیست
 کف نیاز بدرگاه پی نیاز برآر
 که کار مرد خدا جز خدای خوانی نیست
 مکن که حیف بود دوست بر خود آزریدن
 علی الخصوص مرین دوسترا که ثانی نیست
 زمین به تیغ بلاغت کرفتگی ای سعدی
 سپاس دار که جز فیض آسمانی نیست
 بدین صفت که در افاق صیت شعر تو رفت
 نرفت دجله که آبش بدین روانی نیست
 نه هر که دعوی زور آوری کند یا ماه
 پس رود که سعادت پهلوانی نیست

* شاد باش اي عشق خوش سوداي ما
اي طبيب جبهه علتهاي ما
اي دواي نجات و ناموس ما
اي تو افلاطون و جالينوس ما
چشم خاك از عشق بر افلاك شد
كوه در رقص آمد و چالاك شد
با لب دمساز خود كر جفتي
همچو ني من گفتيها گفتمني
هر كه او از همزباني شد جدا
بي زبان شد كچه دارد صد نوا
چونكه كل رفت و كلستان در گذشت
نشوي زان پس زبلبل سر گذشت
من چه گونه هوش دارم پيش و پس
چون نباشد نور يارم پيش و پس
گر نباشد عاشقرا پرواي او
او چو مرغني ماند بي پرواي او

* From the Mesnavi of Gelaeddin.

* يکي دشت بيني همه سرخ و زرد
گزان شاد کرده دل راد مرد
همه بيشه و باغ و آب روان
يکي جا يکاه از در پهلوان
زمين پرنیان و هوا مشکبوي
کلاب است کويي مکر آب جوي
خم آورده از بار شاخ سمن
صنم کشته از بوي کلبن چمن
خرامان بکرد بر کلان تذرو
خروشنده قـبـري و بلبل زسرو
ازين پس کنون تا به بس روزگار
شود چون بهشت آن لب جويبار
پري چهره بيني همه دشت و کوه
بهر سو بشادي نشسته گروه
منيزه گجا دخت افراسياب
درخشان کند باغ چون افتاب
ستاره دوم دختر کي نشين
همه با کنزان و با افرين

بیاراید آن دشت دخت کزین
ستاره زند بر کل و یاسمین
هبه دخت ترکان پوشیده روی
هبه سروقد و هبه مشکهوی
هبه رخ پر از کل چشم پر ز خواب
هبه لب پر از می ببوی کلاب
اگر ما بنزدیک آن چشنگاه
شویم و بتازیم یک روزه راه
بگیریم از ایشان پری چهره چند
بنزدیک خسرو بریم ارجمند

چو شاه جهاندار بنمود روی
زمینرا ببوسید و شد پیش اوی
منوچهر برخواست از تخت عاج
زیاقوت و پیروزه بر سرش تاج
بپرسید بسیار و بنواختش
بر خویش بر تخت بنشاختش
و زان کرکساران و جنک اوران
و زان نره دیوان مازندران
بپرسید بسیار و تیار خورد
سپهد یکایک هبه یاد کرد

که شادان بزي شاه تا جاودان
 زجان تو کوته بد بدکبان
 برقم بدان شهر دیوان نر
 چه دیوان که شیران پر خاشخ
 زاسبان تازی تکاورتر اند
 زکردان ایران دلورتر اند
 سپاهي که سکسار خوانند شان
 پلنکان جنکي کهانند شان
 زمن چون بدیشان رسید آکهي
 زآواز من مغز شان شد تهی
 بشهر اندرون نعره برداشتند
 و زانپس همه شهر بکداشتند
 سپه جنب جنبان شد و روز تار
 پس اندر فراز آمد و پیش غار
 درافتاد ترس اندرین لشکر
 پذیرم که تیمار آن چون خورم
 چو هفتصد مني کرز برداشتم
 سپاهي بران مرز نکداشتم
 همبرقم و کوقتم مغز شان
 تهی کردم از پیکر نغز شان
 نبیره جهاندار سلم سترک
 به پیش اندر آمد بکردار کرک

جهانجوي را نام گرکوي بود
يکي سرو بالا جهانجوي بود
بهادر هم از تخم ضحاک بود
سر سر کشان پيش او خاک بود
چو برخواست از لشکر کش کرد
رخ نامداران ما کشت زرد
من اين گرز يکزخم برداشتم
سپهرا هم انجاي بکذاشتم
خروشي برآورد اسبم چو پيل
زمين شد پريشان چو دريائي نيل
دل آمد سپهرا همه باز جاي
سراسر سوي رزم کردند راي
چو بشنيد گرکوي آواز من
چنان زخم کويال سرباز من
بيامد بنزدیک من رزم ساز
چو پيل دمان با کهند دراز
مرا خواست کارد بخم کهند
چو ديدم خهيدم براه کزند
کبان کياني کرتم به چنک
به پيکان پولاد و تير خدنک
عقاب دلاور بر انکيختم
چو آتش بر او تير ميرختم

کمانم چنان بد که سندان سرش
 بشد دوخته مغز با مغزش
 نکه کردم از کرد چون پیل مست
 در آمد یکی تیغ هندی بدست
 چنان آمدم شهریارا کبان
 کزو کوه زنه‌ار خواهد بجان
 وی اندر شتاب و من اندر درنگ
 هبی جستیش تا کی آید بچنگ
 چو آمد که مرد جنکی فراز
 من از جرعه چنگال کردم دراز
 گرفتم کمر بند مرد دلیر
 ز زین بر کسستم بگردار شیر
 بخاکش فکندم چو پیل ژبان
 زدم تیغ هندی و را بر میان
 چو افکنده شد شاه از ینگونه خوار
 سپه روی برکاشت از کارزار
 نشیب و فراز و بیابان و کوه
 بهر سو شدند انجمن هم گروه
 سوار و پیاده ده و دو هزار
 فکنده در آمد درانجا شهرار
 بشاهی و شهری و جنکی سوار
 هبانا که بودند سیصد هزار

چه سنجد بداندیش با بخت تو
 به پیشش پرستنده تخت تو
 چو بشنید گفتار سالار شاه
 بر افراخت بر ماه فرخ کلاه
 می و مجلس آراست شد شادمان
 جهان پاک دید از بد بدکبان

گرم بین بنزدیک شاه فقیر
 بکوی و زکفتار حق وامگیر
 نه نیکو بود حق نهان داشتن
 بخاشاک ایمن بر انباشتن
 بشیری به از شهریار چنین
 که نه کیش دارد نه آیین نه دین
 خرد نیست مر شاه محبود را
 که بینم دلش مانع جود را
 پرستار زاده نیاید بکار
 اگر چند باشد پدر شهریار
 سر ناسزایان بر افراشتن
 بود خاک در دیده انباشتن

سر رشته خویش کم کردن است
 بجیب اندرون مار پروردن است
 درختی که تلخ است اورا سرشت
 گرش در نشانی بیاب بهشت
 گر از جوی خلدش بهنکام آب
 به بیخ انکبین ریزی و شهد ناب
 سرانجام کوهی بکار آورد
 همان میوه تلخ بار آورد
 وگر بیضه زاغ طلسمت سرشت
 نهی زیر طاوس باغ بهشت
 بهنکام آن بیضه پروردنش
 زانجیر جنت دهی ارزنش
 دهی آبش از چشمه سلسبیل
 در آن بیضه دم در دهد جبریل
 همان آورد بیضه زاغ زاغ
 برد رنج بیهوده طاوس باغ
 وگر افعی را ز راهش دهی
 میان کل آرامگاهش دهی
 بکامش اگر رشته جان کنی
 وگر شربتش ز آب حیوان کنی
 نکرد بدین ترتیب یار تو
 کند عاقبت زهر در کار تو

وگر بچه جغد را باغبان
ز ویرانه آرد سوی بوستان
نشین کند شب نهال گلش
سحر که دهد جلوه بر سنبلش
چو روزی پروبال پیدا کند
هبنان گنج ویرانه ماوی کند
حدیث پیبر نکشتست رد
شود هر شی راجع اصل خود
بعنبر فروشان اگر بگذری
شود جامه تو همه عنبری
وگر بگذری نزد انکشت کر
ازو جز سیاهی نه یابی دگر
زید کوهراں بد نباشد عجب
سیاهی نشاید بریدن زشب
به نا پاک زاده ندارید آمید
که زنگی به شستن نکرد سپید
جهاندارا کر پاک و نامی بدی
درین راه دانش کرامی بدی
شنیدی چو زینگونه رای سخن
زآیین شاهان و رسم کهن
نکشتی چنین روزگارم تباه
دگر گونه کردی بکارم نگاه

ایا شاه محبود کشور کشای
 ز من کر نترسی بترس از خدای
 خزیدی چرا خاطر تیز من
 نترسیدی از تیغ خون ریز من

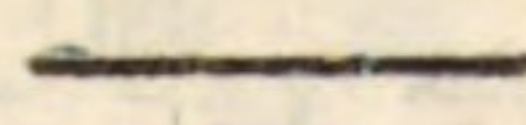

* صبا اکر کذري افتدت بکشور دوست
 بیار نفعه از کیسوی معنبر دوست
 بجان او که من از شکر جان بر افشام
 اکر بسوی من آری بیامی از بر دوست
 اکر چنانچه در آن حضرتت نباشد بار
 بدین دو دیده بیاور غباری از در دوست
 من کدا و تمنای وصل او هیئات
 کجا بچشم به بینم خیال منظر دوست
 دل صنوبریم همچو بید لرزانست
 زحسرت قد و بالایی چو صنوبر دوست
 اکر چه دوست بچیزی نمیخرد مارا
 بعالی بی فروشیم موی از سر دوست
 چه باشد ار شود از بند غم دلش آزاد
 چو هست حافظ خوش خوان غلام و چاکر دوست

چو آفتاب می از مشرق پیاله برآید
 زیباغ عارض ساقی هزار لاله برآید
 نسیم در بر کل بشکند کلاله سنبل
 چو از میان چمن بوی آن کلاله برآید

* From Hafez.

شکایت شب هجران به آن شکایتهاست
 که شبه زبانش بصد رساله برآید
 کرت چو نوح نبی صبر هست در غم طوفان
 بلا بکردد و کام هزار ساله برآید
 بسعی خود نتوان برد کوه مقصود
 خیال تست که این کار بیحواله برآید
 زگرد خوان فلک کو طمع چه میداری
 که بیلالت صد غصه یکنواله برآید
 نسیم زلفت اگر بگذرد بثریت حافظ
 زخاک کالبدش صد هزار ناله برآید

ساقیا ساغر شراب بیار
 یکدو ساغر شراب ناب بیار
 داروی درد عشق یعنی می
 کوست درمان شیخ و شاب بیار
 آفتابست و ماه باده و جام
 در میان مه آفتاب بیار
 بزن این آتش مرا آبی
 یعنی آن آتش چو آب بیار
 کل اگر رفت کو بشادی رو
 باده ناب چون کلاب بیار

غلغل بلبل ار نهاند رواست
 غلغل شیشه اشراب بیار
 غم دوران مخور که رفت برفت
 نغمه بربط و ریاب بیار
 وصل او جز بخواب نتوان دید
 داروي کاوست اصل خواب بیار
 گرچه مستم چه چاره جام دگر
 تا بکلي شوم خراب بیار
 یکدو رطل کران بحافظ ده
 گر کنایهست و کر صواب بیار

ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش
 دلم از عشوه شیرین شکر خای تو خوش
 همچو کلبرک طری بوده وجود تو لطیف
 همچو سرو چین خلد سراپای تو خوش
 شیوه و ناز تو شیرین خط و خال تو ملیح
 چشم و ابروی تو زیبا قد و بالای تو خوش
 هم کستن خیالم ز تو پر نقش و نگار
 هم مشام دلم از زلف سمن ساي تو خوش
 در ره عشق ز سیلاب بلا نیست کذار
 کرده ام خاطر خود را تپاشای تو خوش

پیش چشم تو بیم که دران بیماری
 میکند درد مرا از رخ زیبای تو خوش
 در بیابان طلب کرچه زهر سو خطرست
 میروم حافظ مسکین بتمنای تو خوش

بیا که می شنوم بوی جان از آن عارض
 که یافتم دل خود را نشان از آن عارض
 معانی که ز حوران بشرح میگویند
 ز حسن و لطف پرسی بیان از آن عارض
 گرفته نافه چین بوی مشک از آن کیدسو
 کلاب یافته بوی چنان از آن عارض
 بگل بهاند فرو سرو ناز از آن قامت
 خجل شد دست گل گلستان از آن عارض
 بشرم رفت گل یاسمین از آن اندام
 بخون نشست دل ارغوان از آن عارض
 ز مهر روی تو خورشید کشت غرق عرق
 قرار کرد مه آسمان از آن عارض
 ز نظم دلکش حافظ چکید آب حیات
 چنانچه خوی شده خون چکان از آن عارض

اي باد شهيم يار داري
زان تحفه مشكبار داري
زنهار مكن دراز دستي
با طره او چكار داري
اي كل تو گجا و روي زيباش
او مشك و تو خاربار داري
ريحان تو گجا و خط سبزش
او تازة و تو غبار داري
نركس تو گجا و چشم مستش
او سرخوش و تو خبار داري
اي سرو تو با قد بلندش
در باغ چه اعتبار داري
اي عقل تو با وجود عشقش
در دست چه اختيار داري
روزي برسي بوصول حافظ
گر طاقت انتظار داري

CONCLUSION OF THE EXTRACTS.

PERSIAN EXTRACTS

در زبان فارسی همیشه هاء را
 در زبان اسپانیایی همیشه غنة را
 همیشه ال را نه بگویند
 در زبان اسپانیایی وا قه را
 در زبان اسپانیایی و لجه را لا را
 در زبان اسپانیایی و غنة را غنة را
 در زبان اسپانیایی و لجه را لجه را
 در زبان اسپانیایی و غنة را غنة را
 در زبان اسپانیایی و لجه را لجه را
 در زبان اسپانیایی و غنة را غنة را
 در زبان اسپانیایی و لجه را لجه را
 در زبان اسپانیایی و غنة را غنة را
 در زبان اسپانیایی و لجه را لجه را
 در زبان اسپانیایی و غنة را غنة را
 در زبان اسپانیایی و لجه را لجه را

CONCLUSION OF THE EXTRACTS.

A 2 there are a number of particles prefixed and affixed to words (as has been seen in the Grammar), these must first be analysed and separated, before their meaning can be found by the following Vocabulary.

THE PRINCIPAL PARTICLES

PART III.

VOCABULARY:

PERSIAN AND ENGLISH.

A

AS there are a number of particles prefixed and affixed to words (as has been seen in the Grammar), these must first be analysed and separated, before their meaning can be found by the following Vocabulary.

THE PRINCIPAL PARTICLES

(*prefixed*)

ARE

- ال the Arabic article *the*.
 ب, or بي before verbs beginning with ا, the sign of the first future, or the imperative, and even frequently used in the perfect tense.
 ب (for به) the prep. *in, to, for, &c.*
 با *with*.
 بي *without*.
 ز (for از) *from, with, by, than*.
 ك (for كه) *who, which, what*.
 مي, or هي, signs of the present tense.
 م, or مي before verbs beginning with ا, the negative prefixed to imperatives.
 ز, or ني before verbs in ا, the common negative.

(*affixed*)

ARE

- م of *me, my*. (See Grammar, p. 24, l. 4.)
 ت of *thee, thy*. (See Grammar, p. 24, l. 5.)
 و of *him, her, it; or his, hers, its*.
 ان the plural of animate nouns.
 ها the plural of inanimate nouns.
 يا, or يا, the poetic vocative.
 را the sign of the dative and accusative cases.
 ي See Grammar, p. 48, l. 8, and p. 66, note 16.
 ست (for اشت) third perf. pres. of بودن.

V O C A B U L A R Y.

One of the imperatives,
and also the contract.
particip. of آمدن.

آب water; splendor; custom.

آباد a city; a habitation.

آبر upon, above, according to.

آبست a pregnant woman.

آبستن to bring forth, to lie-in.

آبش (for) From آب, and ش.

آبله a fool; simple, ignorant.

آبو a father; having, or pos-
sessed of.

آبوالفضل Abu'l'fazel (endow-
ed with excellence) proper
name.

آت (annexed to words) of thee,
thy.

آتش fire.

آتشین fiery.

آتش دان a fire-place, a fire-
side.

اتفاق union, concord; for-
tune, chance.

اثبات a confirmation, affirma-
tion.

اثر a mark, sign; a history, fa-
ble.

اجتناب shunning, flying from.

اجستن (imper. اج) to plant.

اجل a death; cause, reason;
gain; futurity; greater,
more excellent.

احتراز abstaining from; dis-
pleased.

احترام honour, respect.

احتياط care, caution.

احزان care, grief.

احسان a benefit, favour, gift.

احفاد friends, companions.

احوال states, affairs, accounts,
things, events.

اخبار histories, tales, news.

اختلاط confusion; conversa-
tion, friendship.

اختن (imper. اخ) to hang, sus-
pend, to draw (a sword).

a اختیار a choice, liberty.
 اختیار کردن to make choice.
 a آخر last, final; end; finally.
 آخر کار the last work; at length.
 a اخلاق people, nations; na-
 tures, talents, manners.
 a ادا payment, satisfaction.
 a ادب humanity, courtesy, po-
 liteness.
 a آدم man, mankind, Adam.
 آدمیان men, mortals.
 a اذا when; trouble, injury.
 آذر fire.
 آذر بیجان (the region of fire)
 Media.
 آوردن fee آر.
 آرا } آراستن fee.
 آرای }
 (آرای or آرا imper.) آراستن to
 adorn.
 آرام rest, peace; sleep.
 a ارباب possessors, masters, lords.
 ارج price, worth, honour.
 ارجمند rare, worthy, precious.
 آوردن fee ارد.
 اردشیر (strong lion) Artaxerxes.
 ارزو desire, wish, affection.
 ارکان columns, supports; no-
 bles.

ارم Irem.
 ارمیا Jeremiah.
 آری sec. perf. pot. mood, from
 آوردن.
 آری yes, also, likewise.
 از from, of, for, by, out of,
 with; than.
 آزاد free.
 آزاد کردن to set at liberty.
 آزادی liberty.
 آزار affliction, grief; afflicting.
 آزاردن } to hurt, offend, in-
 آزرده } jure.
 آزمودن (ازمای imp.) to try,
 to prove.
 ازو comp. of از, and او (for او).
 اژدر a dragon.
 آژدن to sew, to pierce; to dye.
 آسا like, resembling.
 آسا appeasing. (See اسودن).
 آسایش quiet, rest, peace.
 آسانی facility, ease.
 آسب } a horse; an endea-
 آسپ } vour.
 است third perf. present tense,
 from بودن, to be.
 استادن to stand.
 استان a threshold, entrance; the
 royal palace.

a استخفاف despising, con-
 temning.
 a استعداد skill, Genius, merit.
 استفسار enquiring.
 a استماع listening, hearing.
 استوار firm, strong, brave.
 استواری firmness, strength.
 a استیلا victory, power.
 a اسرار concealing: secrets.
 اسرايل Israel.
 a اسلام the true faith among the
 Mahomedans.
 آسمان heaven.
 آسماني heavenly, celestial.
 آسودن to rest.
 a اسیر a captive, prisoner.
 اش (annexed to words) of him.
 a اشارت a sign, token, signal.
 a اشتعال burning; conflagra-
 tion.
 a اشرار the wicked, rebelli-
 ous.
 a اشراف illustrious; nobles.
 اشعيا Isaiah.
 اشك a tear.
 اشنای knowledge; friendship.
 اشنایان (plur. of آشنا) friends.
 آشوب disturbing.

اشوقتین (imp. آشوب) to disturb.
 a اشیان } a nest.
 a اشیانه }
 a اصحاب lords, possessors.
 a اصیل firm, constant; noble.
 a اصل a cause; root, origin;
 race, birth, honour.
 a اضطراب agitation, confusion.
 a اطراف sides, coasts, environs.
 a. p. اطفال wife; children, boys.
 a اطلس smooth; the heavens.
 a اطوار limits, confines; coun-
 tries; actions.
 a اظهار afternoons; proof, evi-
 dence.
 a اعتبار esteem, respect.
 a اعتدال equity, justice; mo-
 deration.
 a اعتقاد } faith, confidence.
 a اعتباد }
 اعزاز excuses.
 a اعزاز magnificence; respect.
 a اعمال works, actions.
 اغار moistening, wetting.
 a اغاز a beginning.
 اغوشتن to embrace, contain.
 a افاق quarters of the heaven.
 افتاب the sun.

افتادن (imp. افت) to fall, happen.

افراختن (imp. افراز) to exalt.
افراز exalting, extolling.

افراسياب Afrafiab (prop. name).

افراشتن (imp. افزين) to extol.

افروختن (imp. افروز) to inflame.
افروز inflaming, burning.

افزين creating; praise, Glory.

افزايش abundance, increase.

افزودن (imp. افزاي) to add, increase.

افزون more, Greater; manifold.

افسوس vexation; derision; alas!

افشان dispersing, scattering.

افشاندن to disperse, scatter.

افعال actions: plur. of فعال.

افعي a serpent, a viper.

افق the horizon; excelling.

افكندن to throw, to cast.

افلاطون Plato.

افلاك the heavens.

اقدام feet; care, study.

اقرار assurance, promise.

اقوال words, sayings, opinions.

اكابر the rich; nobles.

اكاه intelligent, vigilant; a messenger, news; care.

اكاهي knowledge; care.

اكر, or ار, if, notwithstanding.

اكرچه although, nevertheless.

اكنون now; therefore; but.

اكه intelligent, wise.

اكهي knowledge, wisdom.

ال the Arabic article *the*.

الا a benefit; but, still.

اقتدار, from ال and اقتدار,
power; excellence.

الودن fee الاي.

الايش pollution, impurity.

التجا flying for refuge.

التباس praying, supplicating.

الكان notes, sounds.

الخصوص fee خصوص.

القران reading; the Alcoran.

الله God; the God.

الم Grief, affliction.

الودن (imp. الاي) to pollute.

الوس a thing, any thing: a tribe.

اله God; an eagle.

بودن I am: from ام.

ام after nouns in ه, it signifies
'of me, my.' See Grammar, p. 24, l. 12.

اما but, however; nevertheless.

امان safety; sincerity.

امثال fables, proverbs.

آمدن (imp. آي or آ) to come,
to arrive.
امر a thing, business; a com-
mand.
امرا plural of امير.
امروز comp. of ام (for اين) and
روز, to-day.
سال comp. of ام and سال,
this year.
امشب this night.
اموز (imp. اموز) to teach;
to learn.
امور things, affairs, actions.
آموز learned, skilful; teaching.
اميز (imp. اميز) to mix;
interpose.
اميد hope, desire.
اميدوار hopeful, confident.
امير, or مير, a king, prince,
nobleman, Governor, leader.
اميري a principality.
اميز mixed, mixing.
ان that; he.
ان time; if; not.
ان those; the plur. of ان.
بار & ان that time; from انبار.
انبار barns, Granaries.
انبار (imp. انبار) to fill.
انتظار desire, expectation.

انتقال transporting, carrying.
انتقام revenge, vengeance.
انجا there; from ان and جا.
انجام the end; an accident;
grief.
انجمن a company, assembly.
انچنان thus, in this manner.
انچنانكه so that, in the same
way, like as.
آنچه that which; whoever; be-
cause; when; whether.
انجير a fig.
انجيل an evangelist.
بودن they are; from اند.
انداز (imp. انداز) to throw,
cast; to scatter.
انداز diffusing, scattering.
اندر in, into, within, upon.
اندرون within, internal; heart,
bowels.
اندرين amongst.
اندك little, few, small.
اندوز (imp. اندوز) to gain.
اندوي (imp. اندوي) to be-
smear.
اندوز Gaining, acquiring.
اندوه anxiety, Grief, care.
اندیش thinking; thought.

اندیشیدن [imp. اندیش] to think.

انس mankind; society; custom.

انسان mankind; a Ghost.

است from ان and انست.

انسو thither.

انشا beginning, creating; composing; a model or copy.

انصاف justice, moderation.

انعام a present, Gift.

انفاس breathings; voices, words, songs.

انقطاع rupture, separation.

انگاه then, at that time; afterwards.

انکار [imp. انکاشتن] to think.

انکبین honey.

انکس he, that person.

انکسان those.

انکشت a coal; a finger.

انکور a Grape, raisin.

انکورک a little Grape.

انکه he who, that which.

انکه for انگاه.

انکیز [imp. انکیزتن] to excite, rouse.

انها plural of ان.

انی time; every-where; whence; wherefore; indeed.

او he, she, it.

اوا } a voice; fame, rumour.
اواز }

اوباشتن [imp. اوبار] to devour.

اوبار devouring, swallowing.

اور having, bringing; a bearer: from آوردن.

اورا dat. and acc. cases of او.

اوراق leaves: monies, riches.

اوردن [imp. ار or اور] to bring, bear, carry: to move: to put, or lay upon: to relate.

اورشلیم Jerusalem.

اورنک a throne, crown: dignity: a manufacturing village.

اورنکزیب [ornament of the throne] Aurengzebe.

است from او and اوست.

اوصاف qualities: titles: praises.

اوضاع Gestures, actions.

اوقت [imp. اوقتادن] to fall.

اول first, the beginning: formerly.

اولاد children, posterity.

اولین the ancients.

اوی fee اوي.

[imp. *اویز*] to hang,
 suspend.
اهالي inhabitants; possessors;
 domestics.
اهل people; a lord, master;
 endowed with, possessed of.
اهن iron.
اهنکر a blacksmith.
اهو a vice, fault; a deer.
اي yes, ay; to wit; O!
آمدن fee *اي*.
ايا O! ho!
ايثار presenting; chusing.
بودن fee *ايد*.
آمدن fee *ايد*.
ايران Iran; the kingdom of
 Persia.
ايزد God.
ايزدي any thing bestowed for
 God's sake.
ايستادن (imp. *ايست*) to stand,
 remain.
او they; plur. of *ايشان*.
بودن pref. tense of *ايم*.
ايمان oaths; faith, religion.
اين free, void of.
اين this.
است and *اين* for *اينست*.

PART III.

اينجا here, in this place.
اينچنين thus, in this manner.
اينسو hither.
اينک behold! now; a trifle.
ايد from *آمدن*, or the old
 verb *ايدن*.
ايبين a custom, rite, law.
ايبينه a mirror, looking-glass.

پ and ب.

ب contracted for *به*; prefixed to
 nouns, and also verbs.
با with, possessed of.
پا a foot; a footstep.
باب a gate, door; a chapter.
بابکان Babegan (prop. name).
باختن (imp. *باز*) to play; to
 awake.
باختر زمين the west country.
باد be it, let it be; the wind,
 gale.
پاداش revenge; a reward.
پادشاه a monarch, king, prince.
پادشاهانه royal, royally.
پادشاهي a kingdom; monar-
 chy.
پادشاهيم comp. of *پادشاه* and
ايم.

باده wine.
 بار a load; a time, once.
 باران rain.
 پارسی a Persian.
 باری one time, once.
 باز again.
 باختن fee باز.
 بازار a market.
 بازاری mercantile.
 باز کردن to bring back.
 بازو the arm; strength.
 پاس a guard, centinel.
 پاسبان a guard.
 باسق tall.
 باشا a governor.
 باغ a garden, vineyard.
 باغبان a gardener.
 باغستان a vineyard.
 باقی permanent, durable.
 پاک Pure, innocent, clean.
 پاکیزه Pure, lovely.
 بال an arm; a wing.
 بالا above; high, exalted.
 بالا خانه an upper chamber.
 بالا fee بالاي.
 بالکلیله entirely, wholly.
 بان comp. of ب and ان.
 بانک a voice, found, clamour.

اولي comp. of ب and اولي a.
 پای a foot.
 پای بند a fetter; deceit.
 پایت comp. of پای and ت, for
 pron. تو.
 باید it is necessary.
 بایستن (imp. بای) to be necessary.
 بایستن to wait, expect.
 بایستن بباید from.
 بودن fee ببوید.
 بچه an infant, a child.
 بچه why? wherefore?
 بجهت because, for.
 بخت fortune, Prosperity.
 بخشیدن (imp. بخش) to give.
 بد bad, wicked.
 داشتن fee بدارم.
 بدان comp. of ب and pron. ان.
 دانستن fee بدان.
 بد اندیش malignant, malicious.
 بد بخت bad fortune.
 بد خو vicious, wicked.
 پدر a father.
 بدر without, out of doors.
 بدر کردن to drive out, expel.
 بدره the weight of 10,000 dirhems.

بدکار iniquitous, villainous.

بدکبان malevolent, suspicious.

بدکو a slanderer.

ا بدن the body; dignity; reputation.

بدو comp. of ب and و for او.

بدده imper. of دادن.

ا. پ. بدی the first; a Prince; depravity.

پدید open, public; openly.

ا بدین corpulent.

دین comp. of ب and دین.

ا بدیهه impetuosity of temper.

پذیرفتن (imp. پذیر) to accept, receive.

پر full.

بر above, on, before, in, into.

بر the bosom.

بر imperat. and Participle, from بردن.

برادر a brother.

برار Peace, concord.

برار imper. and Participle, from بر آوردن.

برافراشتن to exalt, erect.

برافروختن to kindle, enflame.

برای for, because of.

بربستن to prepare, get ready.

بربط a harp or lute.

ا برت a garter; a guide; a hat-chet.

پرتو a ray, light, splendor.

برخاستن to raise; to stir up, excite.

برخیزیدن to rise.

بردار (imp. بردار) to exalt, raise.

بردن (imp. بر) to bear, bring, carry, lead.

پرده a veil, curtain, tapestry.

پرده داری the veil-holder, a chamberlain.

بردیوار mirthful, jovial.

پرس } Particip. from پرسیدن
پرسا }
پرسان }

پرسیدن (imp. پرس) to ask.

پرستار a servant, slave.

پرستاری servitude.

پرستنده a worshipper, adorer.

پرسش a question.

برسنکی a counterpoise.

برک a leaf; arms; Power; Provision (for soldiers or travellers).

ا برکت abundance, Prosperity.

بر کردن to tear up by the root.

پر کردن to fill.

بر گرفتن to seize; to bring,
bear.

بر کشتن to retire, return.

برکي one leaf, &c.

بر گرفتن imper. of گرفتن.

برم vexation, fatigue, labor.

برنج rice.

برنجیدن from رنجیدن.

بر نشستن to mount a horse; to
ascend.

برنیان filken garments.

برو imper. of رفتن.

پروانه a butterfly, moth.

پروردن to nourish, educate.

پرورش education.

بروست comp. of بر and و (for
است), and است.

پروستان People of the same re-
ligion or society.

پروبال comp. of پر and وبال.

پروین the Pleiades; Pearls.

برهي fee رهي.

پرهيز abstinence.

پرهيزكار abstinent, chaste.

پري a good genius; a fairy; an-
gel; from پريدن.

بري remote, absent; clear, in-
nocent.

پري روي angel-faced.

پريدن to fly in the air.

بريدن to send a messenger; to
cut, divide.

پريشان dispersed, scattered.

پريشاني dispersion, scattered
state.

ا بریم a wreath of two colours.

اين بر comp. of بر and اين.

بزرگ great, Powerful.

بزرگي strength, grandeur.

بزم a banquet; society.

بزن a harrow.

بزن comp. of ب and زن.

بزه a sin, a crime; the sign Ca-
pricorn.

بزه کار }
بزه مند } a finner, a criminal.

زيستن imp. of بري.

بزيدن to blow (as the wind).

پس after, then, finally, but,
however, moreover, for this
reason; the latter part.

بس only; enough; many; yes,
certainly.

بسامان a good, just man.

سودن fee بسايند.

بستن twenty; also fee **بستن**.
 پست humble; base, covetous.
 بستان imper. of **ستاندن**.
 بستان a breast; a flower-garden.
 پستان the most humble; the basest, lowest.
 بستاني a gardener.
 پستر a bed, pillow.
 بستن to bind, chain; oblige.
 پسر a son, a boy.
 بسم الله الرحمن الرحيم in the name of God the Compassionate, the Merciful: (Usually prefixed to every Arabic, Persian, or Turkish book).
 پسند approbation; grateful, excellent; admiring.
 پسندیدن to approve, praise.
 بسوي towards; from **ب** and **سوي**.
 بسي many.
 بسيار many, much.
 بسياري abundance.
 پش (پيش) before.
 پشكش a present.

پشن a field of action celebrated for a battle.
 شنفتن imp. of **بشنو**.
 پشيباني repentance.
 بعد از ان afterwards, after that.
 بعذر moving.
 عذر fee **بعذر**.
 عز fee **بعز**.
 بعيد absent, distant.
 بغل flow; the arm-pit; a mule.
 غل fee **بغل**.
 بغم an obscure speech; also fee **غم**.
 بغير without, besides, except.
 بقا firmness, duration.
 بقدر with regard to, as to.
 بكار unmarried; fee **كار**.
 بكامت dumb.
 بكجا whither; comp. of **به**, **جا**, and **كه**.
 بكرات pulleys.
 بكشتن to lean towards, to incline; also fee **كشتن**.
 كفتن imper. of **بكو**.
 كفتن fec. perf. fut. of **بكوي**; also fee **كوي**.

بل but, however.
 بلا without; beyond; calamity, evil.
 پلاس the upper garment of a dervise; coarse cloth.
 بلاعت a common shore.
 بلاغت eloquence.
 بلبل a nightingale.
 بلک } but, however, perhaps.
 بلکه }
 بلند high, elevated, tall.
 پلنک a tiger, a leopard.
 بن a son.
 بنابراین so that, because, therefore.
 بنات daughters.
 بنام renowned, famous.
 پناه an asylum, refuge, protection.
 پنج five.
 پنجاه fifty.
 پنجاهم the fiftieth.
 پنجم the fifth.
 پند counsel, advice; doctrine, rite.
 بند a band, chain, fetter.
 پنداشتن (پندار imp.) to think, consider.

بندکان servants, slaves.
 بندگی servitude, slavery.
 بنده bound; a slave.
 نشستن see بنشینم.
 پنک a bunch of dates; a stick; a window; morning.
 بنو sons, posterity.
 پنهان hidden, concealed.
 پنهانی a secret.
 بنی sons.
 بنیاد a foundation, basis.
 بو fragrance, perfume.
 بودن to be, become, exist.
 بوس a kiss, a buss; an evil.
 بوستان a flower-garden; from بوستان and بو.
 پوش a veil, a mantle.
 پوشیدن to cover, clothe.
 بوی odour, perfume; hope, desire.
 به to, in.
 به good, better.
 بهادر brave, valiant; a hero.
 بهار spring.
 بهاری vernal.
 بهر all, every one.
 بهر for, because.
 بهرام کور Behram Gur (proper name).

سو and بهر comp. of بهر سو.
 بهشت Paradise.
 پهلو the breast; strength; war-like.
 پهلوان a hero, champion.
 پهلوي an ancient Persian.
 بهم together.
 پهناي latitude, breadth.
 بي without; in compound, equivalent to the English particles, *in, im, ir, un, &c.*
 پي a foot; a footstep; because, for.
 بيا imp. of آمدن.
 بيابان uncultivated; a desert.
 پياده a footman, foot-soldier.
 اراستن fee بيارايد.
 پيالہ a cup, a goblet.
 پيامدن to enter, walk in.
 پيام news.
 پيامبر a messenger; a prophet; from پيام and بر.
 بيان an explanation, proof.
 اوردن fee بياور.
 بيايد imper. and fut. of آمدن.
 بيسرکي poverty.
 بيتالحم Bethlehem.
 بيخ a root, origin.

پيختن to take prisoner.
 بيد ruin; besides, except; because; a willow.
 پيدا openly, manifestly; a publication; invention.
 بيدار waking, attentive.
 بيدل heartless, dispirited, cowardly.
 پير an old man.
 پيراستن to adorn, embellish.
 پيرامون a circuit; about, around; environs.
 پيراهن a shirt, a shift.
 بيرون without, out of doors.
 بيست twenty.
 پيش before.
 بيش more, greater.
 پيشاپيش equally, right before.
 پيشتر before, prior.
 بيشه a forest; revenge; contumacy.
 بيع commerce; a merchant.
 پيغام fame, news; an embassy.
 پيغامبر a prophet, messenger.
 بيقراري inconstancy.
 بيک and پيک fee.
 بيکان an arrow, spear, dart.
 بيکانکي the being incognito.

بیگانه unknown, a stranger.

پیکر the face, form.

بیکناهی innocence.

پیل an elephant.

بیم fear; danger.

بیماری disease, sickness.

پیامبر an apostle, angel.

دیدن imper. of بین.

بینا seeing, clear-sighted; particip. of دیدن.

پیوند (imp. پیوستن) to join, bind, connect.

بیهوده vain, foolish.

ت

تا to, until, that, so that.

تا آنکه until that.

تاب from تافتن; inflaming; heat; light.

تابوت a coffin, bier.

تاج a crown.

تاجدار wearing a crown, a king.

تاچک a little crown; Persia (so called by the Tartars).

تار the top; a thread; darkness; a cloud; once.

تاراج spoil, plunder.

تاریخ a history, chronicle.

تاریک dark, obscure.

تاریکی darkness.

تازیدن (imp. تاز) to run; to rush upon, assault.

تازه fresh, tender, young.

تازی from تازیدن.

تازی an Arabian, Arabic; a greyhound.

تافتن (imp. تاب) to burn, heat; to shine.

تامل consideration, thought.

تان (poet. for شما) you, your.

تایید assistance, help.

تاییدن to resemble.

تباه putrefaction; injury; bad.

تبیره a drum; a flute; in pieces.

تجاور neighbouring.

تجاهل pretended ignorance.

تجرب experience; a proof.

تحسین approbation, applause.

تحفه a present; elegant, rare.

تحمل Patience.

تخت a throne; the capitol.

تختگاه the royal residence.

a تخلص pure, preserved from evil.

a تخم a boundary; feed.

a تدارك provision, caution; possessing.

تدبير order; deliberation.

تذرو a cock-pheasant.

ترا to thee, thee.

تربيت education; correction.

ترتيب order arrangement.

ترحم pity, compassion.

ترسانیدن to frighten, terrify.

ترسیدن (imp. ترس) to fear.

ترك a Turk; a beautiful young man or woman; a plunderer, a barbarian; forsaking.

تره garden herbs.

تزوك an institute, injunction, order.

است and تو comp. of تست.

تسليم saluting; benediction.

تشنك an iron instrument, used by carpenters, &c.

تشنگي thirst.

a تصنيف invention, composition.

a تعاقب successive.

a تعالي raising; most high, omnipotent.

a تعجيل haste.

a تعدي cruelty, oppression.

تعريف assertion; explanation.

تعظيم respect, honor.

تعلق Parentage; friendship.

تعليق suspension; hanging; the Persian characters used in their manuscript books.

تعين visibility; conspicuous.

تغافل carelessness; feigning negligence.

تفحص investigation, enquiry.

تفرج recreation, relaxation.

تفسير explanation.

تقدير predestination, fate.

تقريب approaching; probability; pretence.

تقي pious; Piety; abstinence.

تك one, alone; quiet; only; like.

تكاور swift, running forward.

تلخ bitter; bitterly.

تلخي bitterness.

a تم finis; the end.

تهاشا an entertainment; diversion.

تهام entire, compleat; the end;
the mob.

تبتع use, enjoyment.

تبشيت Promotion.

ا تهنا wishing, praying.

تهنات }
تهنای } a wish, Prayer.
تهني }

ا تميز discerned, broken, separated.

تن the body, person; this, that;
alike; a companion.

تنا inhabitants.

تنش comp. of تن, and ش, for
او.

ا تنعيم bestowing abundance.

تنغم reading low.

تنك a strait, a defile; difficult;
scarce.

تنكري God.

تنكي difficulties; anguish.

تو thou; a fold.

تواریخ (plur. of تاریخ) histories.

توان it is possible; power.

توانا powerful, omnipotent.

توانایی Power, omnipotence.

توانستن to be powerful.

توانگر rich, powerful.

توانگری riches, fortune.

توبه repentance.

توحید unity; single.

توده a hillock, mound.

توران Turan.

توره stupid, lazy.

توگتباش Tuktumash.

ا توقع begging, praying.

ا توکل resignation, dependance
on God.

تهي vain, empty; variety.

تیر an arrow; chance; dark.

تیغ a sword, scimitar.

تیهار infirmity, sickness; care.

ث

ا ثاني the second.

ا ثبات Permanency, firmness,
constancy.

ثروت opulence; multitude.

ثري rich; moist; moisture;
dust; tomb.

ثريا moist earth.

ثمین valuable; the eighth part.

ج and چ

جا a Place.

چاره a remedy; a manner, method.

جارية a girl, female slave.

چاک a fissure; rent, torn.

حالاك ingenious; swift, nimble.

جالينوس Galen the Physician.

جام a cup, goblet.

جامه a garment, robe; a bed.

جان the soul, spirit, mind.

ا جانب a part, side; foreign; scorn.

جانغشان comp. of جان and نشان.

جانور a wild-boar; an animal.

جاودان } eternal; divine;
جاوداني } perpetually.
خاويد }

جاه dignity, grandeur; fortune.

چاه a well, Pit.

ا جاهل an idiot, ignorant man.

جاي a place.

جايكاه an habitation, dwelling.

جبريل Gabriel (arch-angel).

جته Jitth.

جد a grandfather, ancestor; dignity; riches; industry.

جدا separate; clearly; in earnest.

جدي common good; general, universal.

چه the oblique case of چرا.

جراحت a wound.

چراغ a lamp, light; a client.

جرمه a grey horse.

جريمه a crime, fault; a fine.

جز besides, except.

جزا a reward, recompense.

جزو a part, a few.

جستن (جو. imp.) to search, enquire.

جستن (جه. imp.) to leap.

چشم the eye: hope: a charm: a cup.

چشبه a fountain.

چشنكاه a banqueting-house: a dining-room.

چشيدن (چش. imp.) to taste.

جغد an owl.

جفا trouble: injury.

جفتن to be inclined: to understand.

چكار comp. of چه and كار.

جگر the heart, liver.

چكيدن to drop, flow.

جل the handle, hilt.

جلد striking: hard, severe:

quick: strength: a skin: a volume.

جلوه splendor: the nuptial bed.
 جليل great, illustrious: Galilee.
 جماعت a crowd, body: an assembly, council.
 جمال beauty, elegance.
 جمع a collection, assembly.
 جمله the sum, whole, total.
 چمن orchards, fruit-gardens: Parterres.
 جميع assembled: an army: all.
 جميل beautiful, elegant: good.
 چنانکه so that, thus.
 جنب a side: a tract of country.
 چند how much or many? many: a great number.
 حندان many, numbers, more.
 چند بار how often?
 چند کاه several times.
 جنگ war, battle.
 چنگ a harp, lute.
 چنگال the fingers, claws, talons.
 جنگل a forest, thicket: desert.
 جنون fury, Phrensy: darkness.
 چنین thus, in this manner.
 چو when: then: thus.
 جو imp. of جستن: to seek.

جواب an answer: a word: a speech.
 جواد liberal, beneficent: thirsty.
 جوان a young man, a boy.
 جوانمردی bravery, generosity.
 جوانی youth: one young man: the young man.
 چوپ a staff, rod.
 چوپان a shepherd.
 جود liberal: plentiful: rain.
 جور injustice, violence.
 جوشن a cuirass: the heart.
 چون how? as if: manner: because: since: when.
 چونان just as if.
 جوییدن from جوی.
 جویبار a river, bank of a river.
 جوینی Jouîni (name of a Persian author).
 جوی (imp. and part. جوییدن) to desire, ask, wish.
 جستن: جه imp. and partic. of جستن: to leap.
 چه what, which.
 چهار four.
 چهارم the fourth.
 جهان the world.
 جهاندار possessing the world.

a **جهت** a side; manner; reason.
چهره the face, air; a youth.
چه کونه how? of what kind.
چهل ignorance; the ignorant.
جهودي a Jew.
جيب the breast of a garment; a pocket.
چیدن (imp. **چين**) to gather, to pluck.
چيز a thing, any thing.
چيزي one thing; nothing.
است چه comp. of **چيست**
چين China; a fold or plait;
چیدن gathering; from

ح

حابش an Abyssinian.
حاجت poverty, necessity; occasion; hope.
حادثه a novelty; accident.
حاسد envious; an enemy.
حاصل produce; profit; end; fruits.
حافظ a Guardian; Governor; name of a celebrated Persian poet.
حال state, condition; an affair.

a **حبس** imprisonment; a prison.
حد a boundary; strength; power; rage; help.
حديث new, newly made.
حرکت an action, conduct.
حرم prohibiting; sacred; dignity; reverence.
حزم binding; vigilant; industry.
حسرت grief; impatience; ambition.
حسن beautiful; beauty; Goodness.
حسنا a beautiful woman.
حسنة a good work, a benefit.
حصه a lot, portion, part.
حضرت dignity, majesty; power.
حضرت comp. of **حضرت** and **تو** for **تو**.
حق just, true; truth.
حقا really, truly.
حقارت baseness, vileness.
حقير base, mean.
حقيقت truth, sincerity.
حكايت a history, narrative.
حكم a prince, governor; knowledge, wisdom.

a **حکما** philosophers, physicians.
 a **حکمت** wisdom, knowledge.
 a **حل** solution, loosing.
 a **حلال** lawful.
حلالی marriage.
 a **حمال** a porter.
 a **حمام** a bath.
 a **حمامی** a bagnio-keeper.
 a **حمد** praise.
 a **حمیده** praised, glorious.
 a **حوال** round about, a circle.
 a **حوالی** environs.
 a **حوایج** things, affairs.
 a **حوران** confounded.
 a **حوری** a virgin of Paradise.
 a **حیات** life; a porch.
 a **حیاک** weaving; a weaver.
 a **حیال** shifting a saddle.
 a **حیق** furrounding, girding.
حیل virtue; fraud, deceit.
 a **حیوان** an animal, a brute.

خ

a **خاتم** a ring, a seal.
خاتم طای Khatem Tai (prop. name).
خار a thorn.
خاربار bearing thorns: afflicted.

خارباری affliction.
خاستن to rise, get up.
خاشاک chip; leaves; vile.
 a **خاص** pure, excellent; noble.
 a **خاطر** the heart, mind, affection.
خاک earth, dust.
خاکی earthen, terrestrial.
خاموش silent, dumb.
خان an inn; a Governor; a judge of a small town.
خانگی domestic.
خانه a house, dwelling.
 a **خبر** news, report, story.
ختن Khoten; Tartary.
 a **خجل** modest, bashful.
 a **خجلت** bashfulness.
خدا God.
 a **خدمات** service, employment.
خداوند a king, lord; possessor.
خداوندی dominion; regal.
خدای God.
خدایی divinity; divine.
 a **خدشه** excoriating: a mark.
 a **خدمت** service, employment.
خدنک a white poplar; a popular bow or arrow.
 a **خراب** ruin.

a خرابات devastations; a tavern; brothel.

a خرابه devastation; ruined.

a خراسان Khorasan.

خرام good news; a beautiful woman.

خرامان walking pompously, strutting.

a خریل a foolish or old woman.

خرد judgment; small; young.

خردمند wife, intelligent.

a خرقه cutting; a patch, rag.

خرم chearful; pleasant.

خرما a date.

خرمابن a palm-tree.

خروشیدن to be warm; inflamed with love, anger, &c.

خروشی an assault; lamentation.

خریدن to buy, receive.

خریدار buying, a buyer.

خران the autumn.

خزیدن creeping, walking flow.

خستن to wound, pierce; to be ill; to fear.

خسرو Khosru, a royal surname in Persia.

خسیدن to become old; to moisten; be afraid.

خشم anger, rage.

خشیناک passionate, furious.

a خصم an antagonist, adversary.

a خط a line, stripe; a letter, writing.

a خطا a sin, crime, error.

a خطر moving, striking; dignity: danger: fortune.

خفتن to sleep, lie down.

a خلاص liberation: liberty: a favour.

a خلاف contradiction: repugnant: a lie.

a خلد the mind, heart: eternity: Paradise.

a خلعت } a robe of honor.
a خلعة }

a خلق creation: people, a nation.

a خلل disturbance, disorder, injury.

a خلیفه an emperor, king: a successor of Mahomed.

خم curled: a ringlet: a drum.

a خمار a veil or head-dress: head-ach: a vintner, a drunkard.

a خمر covering, hiding: wine.

خمیدن to be crooked, to be
clear, to be celebrated.

خندان smiling, delightful.

خنک a grey horse: happy, for-
tunate: moderate.

خو ivy, a branch: habit: hun-
ger.

خواب sleep; kindred.

خواب خا }
خواب کاه } a bed.

خواجه a man of distinction, a
doctor, teacher,

خوار contemptible, abject.

خوارزم Khorasmia.

خواستن (imp. خواه) to desire,
wish, require.

خواست a petition, request.

خواستار a petitioner.

خوان a deceiver, a traitor: a
reader.

خواندن (imp. خوان) to read,
to invite, to sing.

خواندگی reading, invocation.

خواه wishing, desiring: desire.

خواهیدن (imp. خواه) to peti-
tion, intercede.

خوب beautiful, elegant.

خوب روی having a beautiful
face.

خود himself, his: herself, hers:
self.

خور mean, abject.

خورد meat, victuals.

خوردار a servant.

خوردن to eat, drink: to take:
suffer.

خوردنی provisions.

خورده eaten: an eater: afflict-
ed.

خورشید the sun.

خوش sweet, good, lovely: true,
proper.

خوشبوی fragrant.

خوشدل chearful, happy.

خوشی excellence: comfort,
pleasure.

ا خوص blind.

ا خوض passing a river: resolv-
ing.

خون blood.

خون ریز blood-shedding: a ty-
rant.

خوی custom, disposition.

خویش }
خویشتن } see خود.

خویشان relations.

ا خیال a vision: imagination:
vain.

a خيبت disappointed, hopeless.

a خيت exclaiming.

a خير good; riches; indigent, desperate.

خيري the inner apartments; indigence.

خير rising; a leap; from.

خيريدن to rise, leap.

a خيه a tent, pavilion; a shade.

د

داد he gave; a gift; justice.

دادن (imp. ده) to give.

a دار a house, a city; Paradise.

دار possessing; a lord, master; داشتن.

دارا } Darius; a sovereign.
داراب }

دارو a medicine, a remedy.

داري (2d person present, from داشتن) thou hast; a court, palace.

داشتن (imp. دار) to have, hold.

داغ a wound, scar.

دام a snare, trap.

دامن the skirt, border, breast.

دان a vessel, sheath.

دان knowing, intelligent.

دانا learned, wise.

دانستن (imp. دان) to know.

دانش science, knowledge.

دانشمند learned; a doctor.

دانه knowledge.

داود David.

داوري empire.

a دجله the river Tigris.

دخت a daughter, virgin; power.

دختر a daughter, girl.

دخترک a little girl.

در a gate; in, into, on, upon, above, for, to, about, according to, by.

در pearls.

دراز long.

دراز دستي violence, oppression.

در آمدن to enter; to happen.

a دران a fox.

(imp. در اویز) to suspend; to provoke.

دربان a porter.

درت flowing; raining; a large pearl.

درت comp. of در, and ت for تو.

درخت a tree, a plant.

درخشان shining, flashing.

درخواستن to request, ask.

درد grief, pain: dregs.

دردمند poor, afflicted.

درست entire, compleat.

درشتي severity, fierceness.

درگاه the king's court; a gate, door.

درگذاشتن from درگذار.

(درگذار. imp.) درگذاشتن to leave, to pass by.

در کردن to place within, to insert.

درم money, specie.

درماندن from درمان.

درماندن to be unfortunate.

درمیان in the middle, before.

درنگ delay; flow.

دروازه the gate of a city or palace; a market-place.

درون in; within; interior; the heart.

درویش indigent; a dervise, a monk.

درها gates, doors; plur. of در.

دري the modern Persian language.

دریا the sea.

دریافتن to understand; to perceive; to accomplish.

دریغ ah! alas!

دریغ کردن to deny, refuse.

دست the hand; power.

دستکار an artificer; dexterous.

دستگاه a work-shop.

دستنگی poverty.

دستور leave, permission; a Vizir, senator; a model; foundation, custom.

دشت a desert; a church-yard.

دشمن an enemy, adversary.

دشمنی enmity.

دشنام villainy, injustice.

دشنام دادن to revile.

دشوار difficult, arduous.

دعا a prayer; invitation.

دعوی a law-suit; ambition; any one.

دفتر a book, journal, roll.

دگر another; again, anew.

دگر روز yesterday.

دل the heart, mind.

دل‌آور brave, valiant.

دل‌آویز heart-ravishing.

دلبر a lovely woman; from دل
and بردن.

دلجو agreeable.

دلدار a mistress, a lover.

دلسوز inflaming the heart.

دلشاد happy, glad.

دلشکسته heart-broken.

دلغریب heart-alluring.

دلّم very black.

دلّم comp. of دل, and م for
من.

دلّت comp. of دل, and ت for
تو.

دلش comp. of دل, and ش for
او.

دلیر brave, intrepid.

دم the breath; pleasure; time,
moment.

دماغ the brain; madness.

دمان swift; powerful, terrible.

دمساز a friend; agreeing.

دندان a tooth.

دنیا the world; heaven;
worldly goods.

دو two.

دوازده twelve.

دوازدهم the twelfth.

دوام duration, persevering.

دوای a medicine, remedy.

دوختن (imp. دوز) to sew.

دور remote, absent.

دوران a revolution, period;
time, an age; fortune.

دوست a friend, lover; mis-
tress.

دوستا the voc. case of دوست.

دوست داشتن to love, to es-
teem.

دوستی friendship, love.

دوش a dream; last night; stu-
pid.

دوشیزه a virgin.

دولت fortune, wealth; empire,
power.

دوم the second.

دوی disease; sick.

دویم the second.

ده give thou; a giver; from
دادن.

ده ten; a village.

دهر time, an age; adversity;
custom; care; the world.

دهقان a countryman, a peasant.

دهم see دادن.

دهم the tenth; a multitude.

دهن the mouth.

دیار houses; a country.

a دیانت the observation of religion.

دیدن (imp. بین) to see, observe.

دیدار the sight; countenance.

دیده seen; the eye: the sight.

دیگر another: more.

a دین faith, religion: custom.

a دینار money, a dinar, a ducat.

دیو a devil, genius, giant.

a دیوان a royal court: a senate, divan.

ذ

a ذات a lady: possessed of: the soul: substance.

a ذروة the summit, pinnacle.

a ذکر memory: praise: fame.

a ذو endowed with: a master, lord.

a ذوی (obl. plur. of ذو) lords, possessors.

a ذهب gold: yolk of an egg.

ر

a راجع returning: belonging to.

راچل Rachael.

راحت repose, tranquillity.

راد great, liberal: a granary: a Girl.

راست right, true, good.

راست قلم an excellent penman.

راستی rectitude, justice.

a راسخ firm, solid: learned.

راضی content: agreeable.

رامه Rameh.

راه a way, road, path.

a رای opinion: knowing: a Rajah.

a رایع redundant, increasing.

رباب a Persian musical instrument: a league, treaty.

a ربانی divine, godly: a rabbi.

a ربیع the spring.

a رحم the womb: relations: compassion.

a رحمت compassion.

رخ a cheek: a Groan: distress.

رخت rich furniture: housings, harness.

رخسار the cheek, face.

رخساره the air, mien, face.

a. p. رد resistance, refutation;
bad, rejected; great, cele-
brated.

رزم war, a battle.

رسانیدن (imperat. رسان) to
cause to arrive; to bring, to
bear.

ا رساله a mission; embassador;
the prophet (Mahomed); a
little tract, or small work.

رست an order, series.

رستن see رستن.

رستن (imp. ره) to escape.

رستن (imp. روي) to grow; to
spin.

ا رسم a law, rule; a model.

ا رسبي belonging to writing,
designing, &c.

رشتن to spin, twist; to skin,
plunder.

ا رضا consent; wish, desire;
proper, fit.

ا رعنا beautiful, amiable.

ا رعيت subjects. peasants.

رفتن (imp. رو) to walk, go,
depart.

ا رفيق a friend, companion;
active.

رقيب a competitor; a guardian.

رنج grief, affliction.

رنجیدن to be sad; to be an-
gry.

رنك colour; fraud; ridicule.

رنكين coloured; metaphorical.

رفتن go thou, going; see رفتن.

روي, or روي, the face, counte-
nance.

روا worthy, proper, just; plea-
sant.

ا رواج vendible, in great de-
mand.

رواست comp. of روا and است.

روان life; soul; going; partic.
of رفتن.

رواني a course.

ا روايت an history, tale.

روپيه } silver; a rupee.
روپه }

ا روح the soul, spirit.

رفتن see رود.

رود a river; a song.

روز a day.

روزگار the world, fortune,
time; air; vanity.

روزي one day; fortune; Pro-
vision.

روشن light, splendid, illustrious.

روشنا light, splendor.

روغن fat, butter, oil.

رفتن fee روم.

روم Greece, Rome, Europe.

رونق beauty, elegance.

روي a journey; the face; also رفتن fee.

ره (for راه) a road.

رها liberation, escape.

رهي a servant, slave.

رهیدن (imp. ره) to escape, to be liberated.

رحمان pity, beneficence; fate.

ریختن (imper. ریز) to pour, scatter.

ریز from ریختن.

ریگ gravel, sand.

ز

زادن (imp. زای) to be born; to bring forth.

زار desire; Groan; also implying *multitude*.

زاری lamentation.

زاریدن to lament, groan.

زاغ a crow, raven.

ان and از comp. of زان.

زانو the knees.

زانو زدن to kneel.

زاهد religious, devout.

زاییدن to be born.

زاییدن to bring forth.

زبان the tongue; language.

زبانی a life-guard man; the tongue.

زیر above, upon, high.

زیر carrying, supporting; rushing upon.

زخم a wound, sickness.

زد striking; a battle.

زدن (imper. زن) to strike, touch; to sound.

زر gold, money.

زرگر a Goldsmith.

زرنکار gilded.

زرین golden.

زستن (imp. زی) to live; to rob.

سر and از comp. of زسر.

زسیلاب compounded of از and سیلاب.

زش what is the matter.

زشت deformed; obscene.

زکوت alms; Purity.

زلف a curling lock, a ringlet.

زلفت a cistern, well; alms;
 approaching.
 زليخا Zulîkha, the wife of Po-
 tiphar.
 زمانه time; the world; for-
 tune; heaven.
 زمانى temporal, worldly, frail.
 زمرد an emerald.
 زمين the earth, Ground, a
 country.
 زن a woman, wife.
 زدن fee زن.
 زنانه a Zenaneh, seraglio.
 زندان a Prison, Gaol.
 زندانى a Prisoner.
 زنده immense, dreadful; alive.
 زندگان the living; plur. of
 زنده.
 زندگاني life.
 زنكي an Æthiopian, Moor,
 Negro; a fool.
 زنند fee زدن.
 زنهار take care, beware; de-
 fence.
 زوال a live coal, firebrand.
 زود swift, quick; soon.
 زور above; a jaw; visiting; a
 lord; a lie; strength; pow-
 er.

زورمند robust, strong.
 زوي turning towards; con-
 cealing: also comp. of از
 and وي.
 زويدن (imp. زو) to be above,
 to excel.
 زهر poison; beauty, grace;
 flourishing.
 زهر from all sides; comp. of از
 and هر.
 زهرناك poisoned, envenomed.
 زهره boldness, spirit; the gall.
 زيادن to encrease.
 زياد increase: addition.
 زبان living; loss.
 ژيان formidable, terrible.
 زيب an ornament; graceful.
 زيبا beautiful.
 زيبيدن (imp. زيب) to adorn,
 beautify.
 زيد augmented; adding.
 زير under, below.
 زيرا because, since.
 زير پاي under foot: a vassal.
 زير دست under the power: a
 subject.
 زيستن (imp. زي) to live.
 زين (comp. of از and اين)
 hence, because.

زینت an ornament, drefs.
 زینکونه comp. of زین, and
 کونه.
 زبور an ornament of Gems,
 Gold, filver, &c.

س

سا a tribute, revenue.
 ساختن (imper. ساز) to do,
 form, make, prepare, per-
 form, adapt, feign.
 سادات Princes, lords.
 سار a starling: making chear-
 ful.
 ساز harmony: arms: Prepara-
 tions: Gain: making, do-
 ing.
 سازکار a musical instrument:
 adapted: a Poet, actor.
 سازنده performing, acting: a
 Performer.
 ساعر a furnace, fire.
 ساغر a cup, Goblet.
 ساقی a cup-bearer.
 ساقی the poet. voc. of ساقی.
 سال a year.
 سالار a Prince, leader.
 سالک going: a traveller.

ساله age.
 سایر another: the whole: re-
 mainder: walking: travel-
 ling.
 سایه a shade, shadow.
 سپاه an army, foldiers: hence
 the word *sepoy*.
 سپاهی military: a horseman:
 one foldier.
 سبب a cause, motive.
 سپردن to kick, trample upon:
 to empower: to commit.
 سبز green, fresh, recent.
 سبک light, smooth.
 سبکبار of a light weight.
 سپهبد } an emperor, Ge-
 سپهدار } neral, lord, a
 سپهسالار } chief.
 سپید white.
 سبیل a way, road: a man-
 ner: whiskers.
 ستادن to take, carry away.
 ستاره a star: fortune.
 ستان reclining: taking, seiz-
 ing: a place, country.
 ستدن (imper. ستان) to take,
 feize, carry off.
 سترک brave, bold: large.
 ستم tyranny, oppression.

ستودن (imp. ستاي) to praise.

ستيز emulation, contention :
obstinate.

ا سجدون adoration, worship.

ا سحر the dawn; magic, en-
chantment.

سحرسا like magic.

سحرگاه the morning, dawn;
to-morrow.

سحري early, the morning.

ا سخاوت liberal; generosity.

سخت strong, hard; afflicted.

سختي adversity; hardness.

سخن a word, discourse; a
thing.

سر the head, top, origin, end;
desire; complete.

سرا a palace; singing; cheerful.

سراپاي from head to foot; to-
tally.

سرافراز head-exalting, eminent;
lofty.

سرانجام the conclusion, end;
event.

سرائي a palace, seraglio.

سرباز brave, resolute.

سربسر equal; equally; totally.

PART III.

سرخ red;

سرخوش drunk; ebriety.

سرد sewing; cold.

سردار a general.

سرش muslin, fine linen.

سرش comp. of سر, and ش for
او.

سرشت nature; understanding.

سرافراز } raising the head, emi-
سرافراز } nent.

سرگشته astonished, stupid;
wandering.

سرم cold.

سرو the cypress-tree.

سرور a prince, leader; joy.

سروقت a closet, cabinet.

سروقد tall as a cypress.

سرهنگ a general, captain.

سزا worthy; convenient, pro-
per.

سزاي it is proper.

ا سعادت happiness, prosperity.

ا سعي an endeavour, purpose.

ا سفره writers; a table, a cloth;
provisions.

سكال a plank; a thought, sus-
picion.

سكسار a monster; a miser.

a سلاح arms, armour.
 a سلاطين kings, princes.
 a سلام falutation; peace.
 a سلامت safety, peace.
 a سلطان a monarch, king.
 سلطاني dominion; royal.
 a شطنت power; empire.
 a سلم peace, safety.
 a سلوك a journey, road; a rule, custom.
 a سبع hearing; the ear; fame.
 سبن jeffamine.
 سبن بر jeffamine-bosomed (girl).
 سهند a horse of noble breed.
 سبن ساي jeffamine-scented.
 سنبل the hyacinth.
 a سنت a year; worthless; slumber; nature, custom.
 سنجد the jujube-tree.
 سند a prop; relation; India; a curse.
 سندان an anvil.
 سنگ a stone.
 سو, or سوي, a side, part; towards.
 سوار a horseman; a bracelet.
 سوز (imp. سوختن) to burn.

سود a basket; gain, profit.
 سودا black; love, ambition, desire.
 سودن (imper. ساي) to wear, consume, break.
 سوز heat, ardor, flame; from سوختن.
 سوي a side, part.
 سه three.
 سهام lots, chances; arrows; lean.
 سهوان imprudent; careless.
 سي thirty; alike; bad.
 سياست government; punishment.
 سياه black.
 سياهي blackness.
 سيب flowing; a present; an apple.
 سير walking; a shew; full.
 سيرت form, disposition.
 سيصد three hundred.
 سيلاب an inundation.
 سيم silver; a dollar; thirteenth.
 سيمين silvered, overlaid with silver.
 سينه the bosom, breast.
 سيوم the third.
 سياه black.

ش

شاب allum; a young man.
 شاخ a branch, shoot; horn.
 شاد glad, chearful.
 شادمان chearful, joyous.
 شادي gladness, joy.
 شاعر a poet; poetry.
 شام the evening; black moles;
 Damascus.
 شان a thing, affair; nature,
 habit; condition.
 شانه a comb; a hay-fork; a
 desert.
 شاه a king, sovereign.
 شاه زاده a prince, king's son.
 شاه نامه Shah-nameh, the name
 of the celebrated poem of
 Ferdusi; the royal book.
 شاهنشاه the King of kings,
 Lord of lords.
 شايد let it be; perchance: it is
 agreeable, worthy, &c.
 شب night.
 شبان a shepherd.
 شت separate, distinct.
 شتاب haste, hastening: from
 شتافتن.
 شتاب (imp. شتاب) to hasten,
 to press,

شتر a camel.
 شتربان a camel-driver.
 شجاع warlike: nimble.
 شجاعت valour.
 شجره a tree.
 شخص a person, individual.
 شدن (imp. شو) to be, become,
 to go, depart.
 شراء buying: selling: sale,
 purchase.
 شربت sherbet: a draught.
 شرح explanation, declaration.
 شرط a condition: agreement:
 a sign, mark.
 شارع an open road: the faith,
 justice: alike.
 شرم modesty: shame.
 شرمسار abashed, ashamed.
 شرمساري bashfulness.
 شروان Media.
 شريعت law, justice.
 شريف noble: a nobleman: a
 prince, or sheriff.
 شريفانه nobly.
 شستن (imp. شوي) to wash,
 baptize.
 شش fix.
 ششم the sixth.

شصت fixty: a hook.
 ا شعار trees: a signal, mark: death.
 ا شعله light, splendid: fire.
 شك doubt, jealousy.
 شكار plunder: prey: hunting.
 شكارى belonging to hunting.
 ا شكایت a lamentation, complaint.
 شكر sugar: praise: gratitude.
 شكستن (imp. شکن) to break, defeat.
 شكفتن (imp. شکیب) to have patience: to flourish.
 ا شکل figure, form: doubts.
 شکوفه a flower.
 شکیب Patience.
 شما you: plur. of تو.
 شمار number, computation.
 شهاب haste.
 شمردن to number, reckon.
 ا شمع playing, jesting.
 ا شبه perfume: nature, custom.
 ا شبیر diligent, studious.
 ا شمیم perfume, fragrance.
 شناختن (imper. شناس) to understand.
 شناختن to hear, understand.
 شنو the cypress: hearing.

شنودن (imper. شنو) to hear, understand.
 شنیدن (imp. شنای) to hear.
 شدن fee شو.
 ا شوکت a thorn: a sting: power: majesty.
 شدن fee شوند.
 شوهر a husband.
 شه (for شاه) a king.
 ا شهد honey, sugar: an evidence.
 شهر a city.
 شهریار friend of the city, a royal title.
 ا شهوت desire, lasciviousness.
 شوی roasting: willing: a thing, any thing.
 ا شیخ a venerable old man: a chief.
 شیر a lion: milk.
 شیراز Shiraz, a city in Persia.
 شیرازه sewing.
 شیر بهرام Shîr Behram.
 شیر مست a raging lion.
 شیرین lion-like: milking.
 شیرین sweet, gentle: name of a celebrated lady.
 شیشه a glass, bottle, cup.

(شيب imp.) شيفتن to be dif-
tracted with love.

شيوه amorous looks, coquetry.

ص

a صاحب a lord, master ;
friend ; endowed with.

a صايغ a goldsmith.

a صبا the Zephyr, gentle gale.

a صباح the morning, dawn.

a صبر patience, toleration ; the
fide, margin.

a صحرا a desert, plain.

a صحيفه a book, leaf, page.

صد an hundred.

a صدف declining, receding ;
the fide of a mountain.

a صرصر a cricket ; a clock ; a
loud found.

a صرف expence ; changing ; ex-
cellence ; dexterity.

a صريقت thin bread, cakes.

a صفات (plur. of صفة) quali-
ties, &c.

a صفت quality, form ; refem-
bling.

a صفحة see صحيفه above.

a صلاح probity, virtue, peace.

a صله connexion, affinity.

a صلي deceiving, betraying.

a صنع creation, action, work ;
a turban ; a Garment.

a صنم an image, idol ; mis-
trefs.

صنوبر any cone-bearing tree, as
the *fir*, &c.

a صواب rectitude, reason.

a صورت a form, figure ; a co-
py ; a spectre.

a صيت a voice, rumour, fame.

a صيد hunting ; prey, game.

صيدي brazen ; copper.

ض

a ضايغ wandering, lost.

a ضحاک Zohak ; a satirist.

a ضمير the mind, heart, thought.

ط

a طاعت obedience, worship.

a طاقت power, force ; patience.

a طالب enquiring, requesting.

a طالع fortune, chance ; arising ;
the dawn.

a طائوس a peacock; a beau;
 silver.
 a طاهر Taher (proper name);
 clear, pure, chaste.
 a طائفة a people, tribe, fami-
 ly.
 a طبعة fee طبائع.
 a طبقة a degree, story; class,
 or order; shut.
 a طبله a butt, or mark, (for ar-
 chers); a flipper.
 a طبيب a physician, a doctor.
 a طبيعة nature, quality, Ge-
 nius.
 طرز the border of a garment;
 form, manner, habit.
 a طرف a border, margin, part.
 a طرة a ringlet, curled hair.
 a طري fresh, green, new.
 a طريق a way, road, custom;
 silent.
 a طعام victuals; eating; wheat,
 &c.
 a طعنة a blow; reproach, dis-
 grace.
 a طفل fun-set, dawn; night;
 young, tender; youth; ne-
 cessity.

a طلاق a divorce.
 a طلب a petition; demand.
 طلبیدن to enquire, search, ask.
 a طبع avarice; desire; gluttony.
 a طوس Tus, the name of a city.
 طوطي a parrot, paroquet.
 طوطي وار like a parrot.
 طوفان the universal deluge.
 طي کردن to contract, fold up,
 abridge.

ظ

a ظالم a tyrant; unjust, cruel.
 a ظاهر the surface; clear, cer-
 tain.
 a ظلم dark, obscure; bright-
 ness; snow; oppression.
 a ظلمت oppressors, tyrants.

ع

a عاج ivory; taking well.
 a عادت custom, usage, manner.
 a عادل just, equitable.
 a عارض a cheek; an accident.
 a عارف knowing; wise, skilful.
 a عازم applying (the mind);
 undertaking (a journey).
 a عافية health, safety; pardon.

a عاقبت the end, conclusion;
success.

a عاقل prudent, wise.

a غالت an umbrella; poverty.

a عالم the world; time; age;
condition; men, creatures.

a عامل performing; an opera-
tor.

a عجب wonderful; admira-
tion; pride.

a عجم a Persian; barbarian; all
people not born Arabians.

a عدالت just; equity, law; a
court of justice.

a عذاب pain, punishment.

a عذار the face, cheek.

a عذر sinful; excusing.

a عر an ulcer; ulcerated.

a عراق Irak, Babylonia, Chal-
dea.

a عرب Arabia: an Arabian.

a عرق sweat.

a عرم strong: ungrateful: un-
pleasant.

a عز rare, excellent, great: ad-
verse: dignity.

a عزيز excellent, powerful: Sir.

a عزيه an incantation, a
charm.

عسجدي Âsvedi (name of a
poet).

a عشق violent love: passion.

a عصارة pressed juice: dregs.

a عطا a present, favour.

a عطية gifts, presents.

a عظيم great, large: dignified.

a عفو pardon, absolution.

a عقاب punishment, torment.

a عقب the heel: children,
posterity: success: signs.

a غقل knowledge, sense, wis-
dom.

a عقلا wife, prudent, (men).

a عقوبت punishment.

a علت a misfortune: a pre-
tence, cause.

a علم a standard, ensign: a sign,
mark: knowledge, science.

a علما doctors, ecclesiastics.

a علي above: against: in,
from: nobility.

a عالية high, exalted: nobles.

a عمارت a temple, mosque:
longevity: education: a so-
ciety.

عنويل Emanuel.

a عمر life, age, time: Omar.

- a **عمل** an action, work.
 a **عناصر** elements.
 a **عنبر** ambergris.
عنصري Ânferi.
 a **عوا** barking, howling.
عورات a woman, wife.
 a **عورات** (plur. of **عورت**) pudenta.
 a **عوض** a reward, price.
 a **عهد** a promise, treaty: a vow: security: a mandate: respect.
 a **عهدة** an obligation, debt.
 a **عيان** clear, manifest: evidence.
 a **عيب** a vice, crime, fault, stain, dishonour.

غ

- a **غار** a cavern, a den.
 a **عافل** imprudent, negligent.
 a **غالب** a conqueror.
 a **غائب** absent, concealed.
 a **غایت** the end, extremity: greatly, extremely.
 a **غبار** dust: vapour.
 a **غرق** drowned: shipwreck.
غره floth,

- a **غريب** a foreigner, stranger: uncommon, wonderful.
 a **غزال** a young deer.
 a **غصة** anguish, Grief.
 a **غفلت** imprudence, negligence: inconsiderately.
 a **غلام** a boy, a servant.
 a **غلامه** a servant-girl, a slave.
غلامك a little boy.
 a **غلط** an error, blunder.
غم Grief, affliction, care: afflicted, sick.
غمكين sorrowful, discontented.
غنودن (imper. **غنو**) to sleep, rest.
 a **غني** rich, copious.
 a **غنيمة** wealth, affluence.
غوغا a noise, cry, contest.

ف

- a **فاتح** m. } a conqueror, emperor, &c.
 a **فاتحة** f. }
 a **فاتحة** the beginning, exordium.
 a **فاحش** shameful, base, mean,
فارس a horseman: Persia: Parthia.

فارسي Persian.
 a فاضل excellent, learned.
 a فاقه Poverty, necessity.
 فام form, aspect.
 a فاني frail, transitory.
 a فاي splitting.
 a فايده Profit, advantage.
 a فايق superior.
 قتادن to fall.
 a فتح victory; wide, open.
 a فدا a sacrifice, ransom.
 فراخ rich, happy.
 (فرار. imper.) فراختن to exalt, extol.
 فراخور equal, agreeing.
 فراختن exalting; from فراز.
 فراز the ascent or summit; above, upon; opposite; near.
 a فراست physiognomy; sagacity, judgment.
 فراغت rest, repose.
 a فراق separation; departure.
 فراوان much, abundant.
 فراهم collection; together.
 a فرح Gladness, cheerfulness.
 a فرخ vile, base; happy.

PART III.

a فرد one thing; a single sheet of paper, containing an account.
 فردا to-morrow.
 a فردوس a garden, park; Paradise.
 فردوسي Ferdufi.
 فرزند a son, daughter.
 فرست he sent; a letter; a present.
 (فرست. imp.) فرستادن to send.
 فرسنگ a fersenk, or parasang.
 فرش a bed, couch, carpet.
 فرشته an angel, Prophet.
 فرمان a mandate, patent, order.
 فرمان فرما (issuing orders) an emperor, king.
 فرماي see فرمودن below.
 (فرماي. imp.) فرمودن to command.
 فرو below, under; low.
 (فروش. imp.) فروختن to sell.
 افروز see فروز.
 فروش felling; a seller, vender.
 فروشتن to let or send down.
 فروشنده a vender, merchant.
 فروشيدن to sell.

L

فروماندن to be dejected, dispirited.

فريان a cry for help, lamentation.

فريب fraud, deceit; a cheat; cheating; see فریفتن.

فریبنده deceiving, fallacious.

فریبی deceit.

فریفتن (imper. فريب) to deceive, seduce.

فسان } a history, fable, tale,
فسانه } romance.
فسانی }

ا فسق a scoundrel, villain.

فسل a worthless fellow, a fool.

افشان, or فشان, scattering, strowing.

فشانیدن to scatter, ventilate, &c.

ا فضل excellence, knowledge, virtue.

ا فضلة a remainder, redundancy.

ا فضول exuberant, excessive.

ا فضيلة perfection, learning; a reward.

ا فعل acting; an action, work.

ا فقرا the poor.

ا فقير a poor man, a Dervish.

ا فکر thought, reflexion; care.

فکندن (imper. فکن) to throw away, lay aside.

ا فلان he; that man; Mr Such-a-one.

ا فلک heaven, the universe, the world; time, an age; Fate; a ship.

ا فوت death; passing away.

ا فوج a troop, squadron.

ا في in, into; of, to, with, for, &c.

فیض escaping, departing.

فیض abundance; favour.

ق

ا قارون Carun, the Korah mentioned in 16th chapter of Numbers.

قبا } a Garment; the earth,
قبای } foil.

است and قبا comp. of قباست.

قپچاق the Precop or Kipjak Tartars.

ا قبول consenting, agreeing; Cabul.

ا قبیلة a species, fort; a tribe, family, stock.

a قتر parsimonious; a tract, or
 quarter; dust.
 a قحط scarcity, hunger, want.
 a قد certainly; already; some-
 times; stature.
 a قدر Fate, Providence; price;
 worth, dignity.
 a قدرت Power, authority, vir-
 tue.
 a قدم a foot, a footstep; merit;
 prior; antiquity.
 a قدوة an example, model.
 a قدوم bold; an axé; arriving.
 a قرار constancy, rest, peace;
 conclusion.
 a قراف staining one's-self (with
 vice).
 a قربان approaching; a victim,
 sacrifice.
 a قربت kindred, vicinity, inti-
 macy.
 a قرش gaining, acquiring; split-
 ting.
 a قفز leaping, springing.
 a قصه plaster; a thing, affair;
 history, tale.
 a قصد intention, design, wish.
 a قضية a lake; an action, fact;
 decision; history; command.

a قطرة one drop; a worthless
 thing.
 a قطع a section, segment; cut-
 ting.
 a قفس a bird's cage, a lattice;
 dying.
 a قلع extirpating; a castle.
 a قلعة a castle, a hill-fort.
 a قلق staggering; disquietude;
 unquiet.
 a قلم a pen, a reed; an arrow,
 used in gaming.
 a قلوب hearts, kernels; a wolf.
 a قهر the moon; white; lying
 awake; gaming.
 a قناعت contentment; absti-
 nence.
 a قوانين canons, statutes.
 a قوت Power: strength: vir-
 tue.
 a قوسي difficult, troublesome,
 (times).
 a قوم People; a nation, tribe.
 a قيامت the resurrection: con-
 fusion.
 a قیبت right, just: price,
 value: stature: the last
 day.

ک Cabulistan.

کادن (imp. کاي) to embrace, carefs.

کار an action, work, affair: labouring, acting.

کارخانه a shop, workhouse.

ا کارد a knife.

کاردان intelligent, skilful.

کارزار a battle, combat.

کارکر a skilful negociator, a man of business.

کاروان a caravan, a large body of travellers.

کاروان سراي a caravanfara, an inn.

کاستن (imper. گاه) to lessen, destroy: to finish.

کاشانه a house, parlour: a stove.

کاشفي Cashefi (name of a Persian author).

کاشک } would to God! I
کاشکي } wish to heaven.

ا کاف a crack, a fissure in a wall.

کاقتن (imp. کاو) to dig.

کافور camphire: a fountain in Paradise.

ا کافی sufficient, perfect.

کالبد the human body: figure, form.

کام desire, wish, intention.

کامبين fortunate, happy.

کامراني happiness: royal.

کامکار } powerful, happy, ab-

کامياب } solute, rich.

کان a sheath.

کان (comp. of که and ان) because that, since he, &c.

ا کان it was, it happened: but if, as if, like.

کاو from کاقتن: digging: examination.

کاو a bull, bullock, a cow.

کاو ماده a cow.

کاو نر a bull.

کاويدن (imper. کاو) to examine, search, dig.

گاه time, place: lessening: straw.

گاهي sometimes.

ا کباب roasted meat: a flock of sheep: mud, clay.

کبر a Guebre: a Pagan, infidel.

ا کتاب a book, writing, a letter.

کجا where? whither? comp.
 of **که** and **جا**.
کدام who? which? of what
 kind.
کدامین which of them?
کذاشتن (imper. **گذار** or
گذر) to pass over or by, to
 outstrip, to advance.
کذر see above.
کزند loss, injury, damage.
کزیدن to bite; to sting, prick,
 to choose.
کر a performer, workman; for
اگر, if.
کرا the obl. case of **که**.
کرام noble, venerable.
کرامی magnitude, nobility.
کران a shore, margin, bank;
 profit; heavy; a lute, harp.
کراهیت aversion, horror.
کرت a globe; once; the whole.
کرت comp. of **کر**, and **ت** for
تو.
کچه though; certainly, in-
 deed.
کردار scabby; work, occupa-
 tion; an edifice; trees.

گردان the neck; changing,
 turning.
گردانیدن to cause to be done;
 to alter, turn.
کردن (imper. **کن**) to make,
 perform, prepare.
گردن the neck.
گردون heaven, the universe;
 fortune.
گردیدن to become, to change.
کرسنگی hunger.
کرسنه pease; starved.
کرش children, infants.
گرفتن (imper. **گیر**) to take,
 seize; to begin.
کرک a wolf.
کرکسار wolf-like.
کركوي Kerkavi (proper name).
کرم warm, hot, passionate; vex-
 ation.
کرما heat, summer.
کروه a troop, company.
کریان weeping, bewailing.
کریبان the collar, breast of a
 garment.
گریختن } (imper. **گریز**) to
گریزیدن } fly, escape.
گریستن (imp. **گری**) to weep.

گریستن lamentation.

a کریم generous, liberal.

a کریه detestable, dirty.

کز (compounded of که and از) whence.

کزند loss, injury; a swan.

کزو a beetle; a tamarisk.

کزیدن (imp. کزین) to bite; to choose.

کزین biting; electing, chosen.

کژدیدن (imp. کژد) to yawn, stretch.

کس a man, one, any one.

کسان men, persons.

کسیختن (imper. کسیل) to break, tear off.

کش draw thou; attracting; delicate, handsome; a mirror; killing, oppressing.

کشادن (imp. کشای) to open, discover; to take, subdue.

کشای open thou, &c.; from کشادن.

کشتن (imp. کش) to kill.

کشور a climate, country.

کشیدن to draw, protract, extend; to bring, carry; to suffer.

کشیش a monk, a priest.

کف restraint; continence.

کفاف } enough, competency; alike.
کفایت }

گفت he said; a word, discourse.

گفتار speech, conversation.

گفتن (imp. گو) to speak, call.

گل a rose; any flower; clay.

گلاب rose-water; from گل and آب.

گلله hair, ringlets.

کلام a word, discourse.

کلان a great bulk, size; an ornament; land, house.

کلاه a cap, cowl, turban.

کلبرك a rose-leaf.

کلبن a rose-bush.

کلهستان a rose-garden; the name of a celebrated work of Sâdi.

کلهام rose-coloured.

کلکته Calcutta, in Bengal.

کلکون rose-coloured.

کله a flock, herd; a heap; a complaint.

کله بان a shepherd, camel-driver.

کم deficient, worse; poor;
 lost; from کبیدن.
 a کبا like, as; a mushroom.
 کباشتن to dismiss, commit,
 trust to.
 کباشته a minister, agent, factor.
 a کبال perfection, excellence;
 an enclosure, or fold.
 کبان a bow; opinion, doubt.
 کبها low-priced, worthless.
 کبتر comp. deg. of کم.
 عقلم and کم comp. of کبعقل.
 کم کردن to diminish.
 کبند a halter, a noose.
 کبیدن to be lessened.
 کن do thou; doing, making,
 producing; from کردن.
 a کن let it be.
 کنار a part, side, shore, limit;
 an embrace.
 کناه a sin, crime, fault.
 کنج treasure; saying; a corner.
 کندرو frankincense.
 a کنز treasuring up.
 کنکاش counsel, deliberation.
 a کنون now, at present.
 کنی that is to say, viz.; also
 see کردن.

کنیز } a female slave, a
 کنیزک } maid-servant.
 کو say thou, saying; a speech.
 کو comp. of که and او.
 کواه a witness.
 کواهی testimony, evidence.
 کوپال a club, a mace.
 کوتاه short.
 کوتی a dwarf.
 کودک a boy, a youth.
 کور blind; a sepulchre; a Pa-
 gan.
 کوری blindness.
 کوسفند a sheep, a goat.
 کوش hearing; the ear; a hear-
 er; a spy; see کوشیدن.
 گوشه an angle, a corner.
 کوشیدن to hear, listen.
 کوفتن (imper. کوب) to break,
 knock; to throw down.
 کون } colour; form; like; be-
 کونه } ing; existence.
 کوه a mountain, a hill.
 کوهر a gem, jewel.
 کوی a word, speech; see
 گفتن.
 که (for گاه) time, place.

كه who: a mountain.
 كهن old: a priest.
 كي when: a great king.
 كياني royal.
 کيتي the world: time: fortune.
 كي قباد Cyaxares.
 كي کاوس Darius, the Mede.
 كي خسرو Cyrus, or Chofroes.
 کير holding: a captor: fee گرفتن.
 است and كه comp. of کیست.
 هستم and كه, comp. of کیستم, from هستن, to be.
 کیسو a ringlet.
 کیش matrimony: religion: a quiver.
 کیفیت quality, mode, manner.
 کیمیا chymistry.
 کیمیاگر an alchymist: a cheat.
 کین hatred, revenge; also comp. of كه and این.

ل

لا no, not: fold.
 لازم necessary, proper.
 لاله a tulip.

لاله زار a bed of tulips.
 لایق worthy, proper, able.
 لب the lip: the edge: a shore.
 لرز fear, terror.
 لرزان trembling.
 لسان the tongue: language.
 لشکر an army.
 لشکرشکنی the conquering of armies.
 لطافت grace, beauty.
 لطف humanity, goodness.
 لطیف elegant, lovely.
 لقمان Lokman, a celebrated eastern fabulist.
 لولو a pearl, gem, jewel.
 لولیان handsome boys or girls.
 لیس fortitude, boldness.
 لیکن } but, nevertheless.
 لیل } night.
 لیلہ }
 لیل left.
 لیلی Lîla.

م

م the negative used before the imperative mood, instead of نه or ن.

ما we, us; which, what;
some; why.

ماج the moon.

ا ماجرا an accident, event.

مادر a mother.

مار a serpent.

مارا the obl. case of ما.

مازندران Mazenderan.

ا مال riches; quiet, rest.

مالدار a rich man.

مالي belonging to riches, wealthy.

مالیدن (imp. مال) to rub, polish.

ا مامور fixed, determined.

ماندن (imp. مان) to remain.

مانده (plur. ماندگان) remaining, left; fatigued.

مانستن (imp. مان) to resemble.

ا مانع an impediment, obstacle.

مانند } (from مانستن) re-
مانده } sembling, like:
as, thus.

ا ماوی a mansion.

ماه the moon; a month.

ا مایل bent, curved; affectionate.

مایه ferment, leaven; the origin, foundation.

مباش be not; comp. of the negative نه, used instead of نه in the imper. mood, and باش, from بودن.

ا مبتلا afflicted, unfortunate.

مپرس ask not; see باش.

ا مبتهج exulting, rejoicing.

مباش from بندن; see باش.

ا متاع merchandize; gain.

ا متبرکه holy, sacred; fortunate.

ا متعجب admiring, wondering.

ا متوح a well.

ا متهم thinking, doubting; intense; accused.

ا مثل a fable, tale; alike.

ا مجالس (plur. مجلس) an assembly, council, convivial meeting.

مجنون insane; in love; Mejnun, the name of a famous eastern lover.

مجنونی madness.

ا مجوسیان the Magi.

ا محاصره a siege, blockade.

a محبت love, friendship.
 a محبوب beloved; a mistress.
 a محبوس confined, imprisoned.
 محبت ingenious, clever; vehement.
 a محتاج necessitous, indigent.
 a محجوب veiled; modest, bashful.
 a محدث an inventor; a relater.
 a محل flandering; deceit; adversity; a place, station; adapted.
 a محمّد acting laudably, praiseworthy: Mahommed.
 محمّدي Mahomedan.
 a محمود Mahmûd (a proper name).
 a محنت calamity, affliction.
 a محو cancelling, effacing.
 a محوي collecting: seizing.
 a مخالف contrary, adverse.
 a مختفي hidden, lurking.
 a مخلوق created, produced.
 a مخبر covering, concealing.
 a مخور bending; turning.
 a مدار a circumference, center.

مدار comp. of م (the negative), and دار (the imperative of داشتن).
 a مدارا humility, politeness.
 a مدام perpetual, always.
 a مدح praise, recommendation.
 a مذاق very swift.
 a مذکور remembered, above mentioned.
 a مذلت baseness, contempt.
 a مذمت blame, scorn, contempt.
 مر a particle, sometimes used, by way of pleonasm, before Persian nouns, denoting the gen. dat. or accus. cases.
 مر myrrh; measure, number; the sun; the world; friendship.
 مرا the oblique case of من.
 a مربّي educated; an instructor.
 a مرتبه a degree, dignity, office.
 مرد a man; obstinate.
 مردانكي courage, prowess.
 مردانه brave; courageously.
 مردم a man.
 مردمک a little man, a dwarf.
 مردن (imp. مير) to die; death.
 مردّي manliness, valour.

مرز a limit, border; a district.
 مرعوب terrified, terrible.
 مرعون languishing from heat.
 مرغ a bird.
 مرگ death.
 رقتن the negat. imper. of مرو.
 مروت politeness, humanity.
 مريدن (مريين imp.) to freeze.
 مريم Mary.
 مريدن fee مريين.
 مزاج the constitution, disposition.
 مزیدن to taste, sip.
 مزین a dresser, a barber.
 مژگان } the eye-lids, the
 مژه } hair of the eye-
 lids or brows.
 مساعدت favour, assistance.
 مست intoxicated; warlike;
 distress.
 مستور covered, hid.
 مستورت a chaste matron.
 مستولي overcoming, subdu-
 ing.
 مسح fascinated, enchanted.
 مسخر subdued, taken.
 مسك musk; seizing; avari-
 cious.

مسكنت poverty, misery.
 مسكين a poor man, beggar;
 musky.
 مسلط a governor, ruler.
 مسلم a Mussulman.
 مسند a throne; time, for-
 tune.
 مسيح the Messiah, Christ.
 مشارت injuring.
 مشام the smell, palate.
 مشاهده vision, contempla-
 tion.
 مشايخ plur. of شيخ.
 مشرق the East.
 مشروح explained, declared.
 مشعله a torch, lantern.
 مشغول busied, diligent.
 مشقت affliction, adversity.
 مشک musk.
 مشکبار diffusing musk.
 مشکوي musk-scented.
 مشکبار abounding in musk.
 مشکوي musk-scented hair.
 مشهور celebrated, famous.
 مصاحب a friend, compa-
 nion.
 مصادرة oppression, concus-
 sion.

a مصتفي Mustaphi.

a مصر Egypt; a boundary.

a مصراع one leaf of a folding door.

a مصروف changed; employed.

a مصلحة an affair, business.

a مطبوع stamped, coined; natural.

a مطربة a divided or narrow way.

a معارك fields.

a معاني significations.

a معتبد one in whom confidence is placed.

a معذور excused, excusable; disappointed.

معشوق a friend.

a معشوقة a mistress.

a معطر perfumed, fragrant.

a معلوم known, certain.

a معنبر perfumed with amber.

a معني sense, meaning.

a معهود established, fixed.

a معيشت living; food.

a معينه fixed, determined.

a مغتنم enriched, possessing.

a مغرب the West; Africa.

مغز the brain, marrow.

a مغفر a helmet.

a مغلوب conquered.

a مغيلان Egyptian or Arabian thorns.

a مفارقت separation, alienation.

a مقابله opposition, comparison; a memorandum-book.

a مقام a dwelling, mansion; state, condition.

a مقبول agreeable, acceptable.

a مقدار quantity, space, number.

a مقصود an intention, wish.

a مقيد fixed, attentive; written.

a مكافات a recompence, reward.

a مكتوب written; a letter.

مكر perhaps; except, only.

مكن neg. imper. of كرن.

a مكنت power, force; virtue.

مكو neg. imper. of كفتن.

a ملازمان assiduous, diligent.

a ملالت fatigued, vexed; affliction.

a ملت loathing, languor; religion.

a ملحق added, joined.

a ملك a king; a kingdom;
reigning.

ملكزاده the son of a king, a
prince.

ملكيري conquest; conquering
kingdoms.

a مملكة f. } a kingdom, pro-
a ممالك p. } vince, domini-
on, possession.

a مملكة دار a king.

من I, me.

منت an obligation, favour;
strength, power.

مند endowed with, possessed
of, having.

a منزل a caravanera, inn; a
day's journey.

a منزل see منزل; also dignity,
station.

a منسوب related, belonging to.

a منصور aided, protected.

a منظر the face, aspect.

a منعم a benefactor; liberal.

a منفور abhorred, shunned.

a منقار the bill (of a bird).

a منكر denying, rejecting.

منوچه Menucheher.

a منير splendid, illustrious.

منيزه Manizheh.

مو hair.

a موافق consenting, conforma-
ble, apt.

a مواقع occurrences.

a موقعة attacking, fighting.

a موجب a cause, motive.

a موجود found; present.

a مور moving, agitated; a wave;
an ant.

موزه a boot.

a موسم time, season.

موسي Moses; comforting.

موش a mouse.

a موصوف praised, celebrated.

موي, or مو, the hair.

مويت } comp. of موي, and
مويم } ت and م, for تو
and من.

مه the moon; great.

مه no, not; the negative used
before the imperative mood:
Usually contracted into نه,
and incorporated with the
verb.

a مهالك precipices, deserts.

مهتر greater; a prince, chief.

a مهجور separated, abandoned.

مهر a seal; a gold coin, worth about 1l. 16s.; the moon, fun.

مهرباني benevolence, friendship.

مهم a important, urgent.

مehosh beautiful as the moon.

مي wine.

مي a particle, prefixed to Persian verbs, denoting the present and imperfect tenses.

مي the negative used in the imperative mood of verbs beginning with ا.

ميا the neg. imper. of آمدن.

ميامن prosperities, benedictions.

ميان } the waist; the middle,
ميانه } or center.

مير an Emir, prince, leader.

ميريدن see ميرم.

ميرود from رفتن, and particle مي.

ميربختم I was pouring; from ريختن.

ميريدن (imp. مير) to be cold, frost-nipt; mingere.

ميريدن (imper. مير) mingere.

ميسر a dice, cards, &c.; rendered happy.

ميش sheep; mixing.

ميكويند گفتن from.

ميل a affection, love; setting.

ميوه fruit.

ن

ن (for نه) not, no.

نا a negative particle, equivalent to *ir, in, im, un, &c.* in English.

ناب pure, clear; like.

نا بين not seeing, blind; see بين.

نا پرهيزكار the negative or contrary to پرهيزكار.

نا تواني weakness; see تواني.

نادان ignorant, rude.

نادام a penitent; repenting.

ناز blandishments, coquetry; elegance.

نازك thin, slender, elegant.

نازنين delicate, elegant, beloved.

ناسزا (pl. ناسزاين) unworthy, indecent, foolish.

ناصره Nazareth.

ناصري a Nazarene.

نافه a bag or bladder of musk.

ناک a particle, added to nouns,
denoting *affection*.

نالیدن particip. of نالان.

ناله a Groan, lamentation.

نالیدن to complain, lament.

نام a name; reputation.

نام دار	{	renowned, famous, illustrious, cele- brated.
نام زد		
نامور		

ناموس fame; law; dignity.

نامه a writing, letter; history;
a mirror.

نان bread.

نایب a deputy.

نایبی a player on the flute.

نبات an herb, vegetable.

نباری eloquence.

نباه celebrated, noble.

نیشتن (نویش. imp.) to write.

نبی a prophet.

نیره a Grandson.

نه دیدن fee نبینند

نجات liberty, freedom.

نجد grief; fatigue; conquer-
ing.

نجوت high Ground, a hill.

نجیف broad-headed.

نخل sifting, separating.

نداری fee داشتن.

ندامة repentance, contrition.

ندر (دریدن) to tear,
cut.

نر male.

نرسیدن fee رسیدن.

نرکس a narcissus.

نرم soft; mild, gentle.

نرمی softness, mildness.

نرود fee رفتن.

نر water; active, liberal; many.

نزد near; about; a fide.

نزدیک near, close to; vicinity.

نزع baldness.

نزع کردن to remove, carry off.

نسخه a copy, model.

نسل offspring, progeny;
making haste.

نسیان forgetful; oblivion.

نسیم a gentle Gale, fragrant
air, Zephyr.

نشاستن	{	(نشین. imper.) to sit down, recline; to dwell.
نشستن		

a نشاط cheerfulness, joy; lively, brisk.

ا نشان a sign, signal, mark; colours.

ا نشد seeking; knowing; asking.

ا نشیب a descent, declivity.

ا نشیمن a seat, bench; a mansion.

ا نشستن see نشیند.

ا نظر the sight, vision.

ا نظم order, arrangement; poetry.

ا نعره pride; rebellion; clamour.

ا نعمت ease, affluence.

ا نعت comp. of نعت, and تو for نعت.

ا نعر indignant, raging.

ا نغمه melody, song.

ا نفاق hypocrisy, falsity.

ا نفعه a fragrant Gale, perfume; reputation.

ا نفیر detestation, abhorrence.

ا نفی prohibition; negative; rejected.

ا نقش panting, embroidery.

ا نقل a history, narrative.

ا نکاح matrimony, marriage.

ا نکار a picture; a beautiful woman.

ا نکارستان a Picture-Gallery.

ا نگاه a look, aspect; care, custody.

ا نگاهبانی custody.

ا نگاه داشتن to guard.

ا نکبت adversity, calamity; miserable.

ا نگر (imp. نگرستن) to look at, behold.

ا نکسلی active, brave.

ا نگو good, beautiful.

ا نکوه contempt, satire.

ا نکویی Goodness; a good thing.

ا نکه see نگاه.

ا نکه دار a Guardian.

ا نکیر the neg. of کیر, from گرفتن.

ا نبودن shewing, &c.; see نبودن.

ا نیاز prayers.

ا نباییدن to shew, exhibit.

ا نهک salt.

ا نهی (imper. نهایی) to shew, appear, exhibit; to seem; declare.

ا نهی the negative, and the particle, می.

خریدن and نهی fee نهیخرد
 نهی comp. of the negat. نهی, and نهی, from نهیدن.
 نهیدن (imp. نه) to hide, cover.
 نهند the negative نه, and نهیدن, from نهادن.
 نو new, fresh.
 نوا voice, sound; wealth; profit; food.
 نواب (plural of نایب) vicegerents, governors; a nabob.
 نواحی territories.
 نواختن (imp. نواز) to soothe, caress, flatter.
 نواز flatter thou; flattering; a flatterer.
 نوزده nineteen.
 نوازش soothing, flattery.
 نوای } fee نوا.
 نوایی }
 نوباوه the first fruits, early fruit; any thing new.
 نوح lamenting; a moan; Noah.
 نور light, splendor; shining.
 نوروز the first day of the year.

نوشتن (imp. نویس) to write; to preserve.
 نوشیروان Nushirvan.
 نوعی specific.
 نویسان (plur. نویس) writing, describing; a writer; see also نوشتن.
 نویسنده (the act. particip. from نوشتن) writing; a writer.
 نه no, not.
 نه nine.
 نه imper. mood, and particip. of نهادن.
 نهادن (imp. نه) to place, put; to apply.
 نهال a young plant; a shoot, sucker.
 نهان } latent, concealed; secretly.
 نهانی }
 نهادن fee نهیدن.
 نهم the ninth.
 نهنگ a crocodile.
 نهی prohibition; prudence; a ditch.
 نهی the neg. before verbs beginning with ن.
 نی a pipe, flute, reed.
 نیار fires.

ارند the neg. ني, and
from اوردن.

نيارست he could not.

نياز begging; indigence.

نياسايد the neg. ني, and from
اسودن.

امدن ني and fee نيابد.

نيرو strength, power.

نيز also, likewise; again.

است and ني comp. of نيست.

نيستي (compounded of نه, and
(هستن) هستي, also
ruin, destruction.

نیشاپور Nishapûr.

نيك good, excellent.

نيكبخت fortunate, happy.

نيكو good, beautiful.

نيكويي excellence, beauty.

نيكي goodness, excellence.

نيل obtaining; the Nile.

نيم a half; the middle.

نيمه a sleep, slumber.

و

و and, as, but.

وا with; again; back again.

واپس behind, afterwards, then,
again.

ا وادي a valley; a river; a
corner.

وار having, possessing; resem-
bling, like.

وارث an heir.

واقع befalling, happening.

واقعه an accident, misfortune.

والا eminent, powerful, majes-
tic.

والي a prince, governor.

وبال unhealthy; a crime,
fault.

وبس resembling.

وپس for و and پس.

وجود invention; existence.

ود love, friendship.

ودانه friendly, affectionately.

ودوت anger, rage.

ودود friendly, affectionately.

ور (for و and اكر) and if.

ور having, possessing; contr. for
اور.

وراق Werak (proper name).

ورت (comp. of و, ر for اكر,
and ت for تو) and if.

ورزیدن to sow a field, to ac-
custom one's-self,

ورس saffron.

ورق a leaf.

a وزارت the dignity of Vizir,
minister.

a وزر a place of refuge; a
crime, sin.

a وزرا (plural of وزیر) Vizirs,
privy-counsellors.

وزیدن to blow.

a وزیر a Vizir, minister.

وش like, resembling.

a وصال meeting, arrival, con-
junction.

a وصل conjunction, attach-
ment.

a وطن a country; residence.

a وطیفه a pension.

a وفا performance of a promise,
sincerity.

a وقت time, season, hour.

a وقوع an accident, event.

a ولاد a birth-day, nativity;
procreation; child-birth.

a ولایت aid, assistance; domi-
nion, district.

ولی } but, yet, however.
ولیک }

او for وی.

اورا for ویرا.

ویرانه desert, laid waste.

ها have a care! is it so?

a هادی a leader, guide.

هارون Harun.

هارون الرشید Harun Arrashid.

هال quiet, firmness.

هامون a plain.

a هجران separation.

هر all, every.

هرجا every place, every-where.

هرچه every one.

a هرمز Hormuz.

هرودیس Herod.

هریک every one.

هزار a thousand.

هستن to be, exist.

هشت eight.

هشتم the eighth.

هفت seven.

هفتصد seven hundred.

هفتم the seventh.

a هلاک ruin, death.

a هلی joy after grief.

هم together; also, and, like-
wife.

همان only; thus; always.

همانا again; as before; resem-
bling.

هېبزم a convivial companion.

ا هېت inclination, desire, design.

هېچنانكه in the same manner as.

هېچنين thus, in this manner.

هېچو } like, as, thus, as if.
هېچون }

هېدم breathing together; a friend, spouse.

هېديگر both, each.

هېراه } a fellow-traveller.
هېره }

هېسايگان neighbours.

ا هېم intentions.

هېه all, the whole, every one.

هېي a particle, prefixed to the present and imperfect tenses of verbs, the same as مي.

هېي رفتن see هېي رفتن.

هېيشه always, continually.

هېين only, solely, in the same manner, so.

هند India.

هندو a negro, black; an Indian.

هندوستان Hindûstan, India.

هندي an Indian.

هنر virtue, science, skill.

هنرمند virtuous, learned, skilful.

هنك the understanding; morals; a purpose; prosperity.

هنكام } time, season, hour.
هنككام }

هنوز yet, still, at present.

ا هوا air, æther; a gentle gale.

ا هوس desire, lust, appetite; ambition.

هوش understanding, judgment.

هوشيار prudent, wise; sober.

ا هيبت fear; respect, dignity.

هېچ nothing; never; on no account.

هېچكس nobody.

ي

يا or, either.

ياب the face, countenance.

ياب يافتن see يافتن.

ياد remembrance, memory.

يادكار a memorial, valuable present.

يار a friend, lover, companion.

يار من for يارم.

ياسمين jessamine.

ياقتن (imp. ياب) to find, discover.

a ياقوت a ruby.

ياقوت لب ruby-lipped.

a يام a post-horse.

a يامن fortunate, happy.

او ايشان, plural of ايشان

يعني that is to say, to wit, viz.

a يقين certainty, faith, knowledge, science.

يك one, every one; once.

يكايك one by one, singly.

يكدكر } one another.
يكد يكر }

يكدو one or two.

رخم يك and يكرخم fee

نواله and يك from يكنواله
a mouthful; a dish of meat.

ين (for اين) this.

ينگونه in this manner, thus.

يوسف Joseph.

يهودا a Jew.

يهوده Judea.

يهودي a Jew.

ييشوع Jesus.

NUMERALS.

يك one.

دو two.

سه three.

چهار four.

پنج five.

شش six.

هفت seven.

هشت eight.

ORDINALS.

نخست first.

دوم second.

سوم third.

چهارم fourth.

پنجم fifth.

ششم sixth.

هفتم seventh.

هشتم eighth.

نه nine.
 ده ten.
 یازده eleven.
 دوازده twelve.
 سیزده thirteen.
 چهارده fourteen.
 پانزده fifteen.
 شانزده sixteen.
 هفده seventeen.
 هجده eighteen.
 نوزده nineteen.
 بیست twenty.
 بیست و یک twenty-one.
 بیست و دو twenty-two.
 &c. &c.

سی thirty.
 چهل forty.
 پنجاه fifty.
 ششت sixty.
 هفتاد seventy.
 هشتاد eighty.
 نود ninety.
 صد a hundred.
 دویصد two hundred.
 &c. &c.
 هزار a thousand.

نهم ninth.
 دهم tenth.
 یازدهم eleventh.
 دوازدهم twelfth.
 سیزدهم thirteenth.
 چهاردهم fourteenth.
 پانزدهم fifteenth.
 شانزدهم sixteenth.
 هفدهم seventeenth.
 هجدهم eighteenth.
 نوزدهم nineteenth.
 بیستم twentieth.
 بیست و یکم twenty-first.
 بیست و دوم twenty-second.
 &c. &c.

سییم thirtieth.
 چهلم fortieth.
 پنجاهم fiftieth.
 ششتم fixtieth.
 هفتادم seventieth.
 هشتادم eightieth.
 نودم ninetieth.
 صدم hundredth.
 دویستم two hundredth.
 &c. &c.
 هزارم thousandth.

دو هزار two thousand.
&c. &c.

ده هزار ten thousand.

دو هزارم two thousandth.
&c. &c.

ده هزارم ten thousandth.

صد هزار, or لك, a hundred thousand, or a Lac.

صد لك, or كرور, a hundred Lacs, or a Crore.

صد كرور a hundred Crores, or an Arrib.

نیم half.

سیومی a third.

چهارمی a fourth.

&c. &c.

هزار و هفتصد و نود و دو

1792.

F I N I S.

BAYER SCHWERSTBESCHÄDIGTEN
ARBEITSFÖRDERUNG E.V.
MÜNCHEN 40
LEOPOLDSTR. 155 TEL. 36 34 52

Moises, Edward

The Persian interpreter in 3 parts ; a Grammar of the Persian language ;
Persian extracts in prose and verse ; a vocabulary Persian and English

Newcastle 1792

4 L.as. 257 s

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10522326-1